

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 478

Poznań, sobota dnia 17 października 1931

Rok XXVI

Łotwa przeciw Polsce

Od pewnego czasu daje się zauważyć znaczne osłabienie międzynarodowej pozycji Polski. Bierne zachowanie się Polski na terenie Ligi Narodów, ustępstwa na rzecz Niemiec, ofensywa przeciw interesom polskim w Gdańsku świadcza wymownie, że polska polityka zewnętrzna zatracza coraz więcej rozmach i należy autorytet. Jak dalece postąpił proces nieliczenia się zbytnio z Polską przez inne państwa, świadcza niebywale szykany i prześladowania na jakie narażona jest mniejszość polska na Łotwie.

Małe to państewko, liczące 1 600 000 mieszkańców, a więc mniej, niż całe województwo poznańskie. Kpi sobie najwyraźniej z Polski. Łotwa, to przecież dawna polska prowincja, to dawne Inflanty, których wcielenia do państwa polskiego w razie odłączenia od Rosji domagał się Roman Dmowski w memorjale, doręczonym w r. 1918 Wilsonowi Tymczasem z Inflant wytoniło się niezależne państwo łotewskie. Do jego powstania walczyli Polacy. Przecież to żołnierz polski zdobył Dynaburg i on obronił linię Dźwiny przed bolszewikami. Mimo to Dynaburg nie został wcielony do Polski, lecz przez ówczesnego Naczelnika Państwa, Józefa Piłsudskiego oddany został Łotwie.

Stało się to w myśl założeń wschodniej polityki zagranicznej obozu Piłsudskiego. Przykładał on wielkie nadzieje do powstających państewek nad Bałtykiem. Wyobrażał sobie, że Polska stanie na czele wielkiego systemu sojuszniczego, złożonego z państw sąsiadujących z Rosją. Robiono więc wszystko, z lekceważeniem polityki zachodniej, by państwa te sobie zjednać. We wszystkich rokowaniach z Rosją Polska domagała się udziału państw bałtyckich, nie chcąc przyjmować żadnych zobowiązań wobec Sowietów, któreby nie rozciągały się również na nie.

Wszystkie te zabiegi do niczego nie doprowadziły. Finlandja od samego początku nie chciała się wiązać z Polską, a Łotwa weszła na drogę walki z Polakami, odpłacając się w ten sposób za wspaniałomyślne stanowisko władz polskich z r. 1920.

W ciągu ostatnich paru tygodni walka z mniejszością polską na Łotwie wyraziła się w następujących faktach: 1) zawieszono najpoważniejszą organizację polską na tym terenie, mianowicie Związek Polaków na Łotwie — jak również Związek polskiej młodzieży katolickiej; 2) zawieszono jedyny dziennik polski na Łotwie, zasłużony „Dzwon”; 3) zamknięto sześć szkół z językiem wykładowym polskim, utrzymywanych przez Związek Polaków na Łotwie; 4) przez Związek Polaków na Łotwie; 5) w szkołach z językiem wykładowym łotewskim, do których uczęszcza młodzież polska, zniesiono nawet naukę religii w języku polskim, zmuszając dzieci polskie do odmawiania pacierza w obcej mowie; 6) zamknięto teatr polski; 7) aresztowano szereg wybitnych działaczy polskich, obywateli państwa łotewskiego.

Japonja grozi wystąpieniem z Ligi Narodów

W Paryżu o stanowisku Stanów Zjednoczonych

Paryż, 17. 10. (Tel. wł.) W kołach politycznych śledzą z uwagą rozwój obrad genewskich. Udział w tych obradach Stanów Zjedn. uważany jest za evenement wielkiej doniosłości. Przypominają tu dotychczasowe zachowanie się Stanów Zjednoczonych, które stale trzymały się zdala od Ligi Narodów. Trzeba było wypadków wielkiej doniosłości w tej części świata, która Stan Zjedn. poważnie interesuje, aby zmieniły one swoją linię postępowania.

Tokio, 17. 10. (PAT). Ag. Reuters donosi: Decyzję Rady Ligi o zaproszeniu przedstawiciela Stanów Zjedn. do udziału w obradach komentują w kołach japońskich w ten sposób, że Li-

ga Narodów i Stan. Zjedn. dążą do współpracy, opartej na pakcie Kellogga, przewidującym interwencję strony trzeciej.

Japonja zdecydowana jest opierać się temu jak najenergiczniej, ponieważ uważa, że nie może tolerować ingerencji państwa obcego w sprawie uregulowania konfliktu, dotyczącego jej najżywoźniejszych zagadnień. Japonja raczej zerwie z Ligą Narodów, niż odstąpi od zasady bezpośrednich rokowań z Chinami.

Wysuwają tu zapatrywanie, że pakt Kellogga omawia jedynie działalność państw w czasie wojny, zdaniem Japonji zaś żadnej akcji wojennej nie było.

Panika finansowa w Stanach Zjedn.

Ucieczka złota — „Czarny dzień” bankructwo

Paryż, 17. 10. (Tel. wł.) Do Paryża nadeszły nowe przesyłki złote ze Stanów Zjedn. Wartość ostatniej przesyłki wynosi 140 milionów marek niemieckich.

Od 21 września zatem odpłynęło ze Stanów Zjedn. około 607 milj. dol. złota. W ciągu bieżącego tygodnia odpłynęło 213.460 000. Z sumy tej ogółem 114 milionów było przeznaczonych dla Francji.

Wczorajszy dzień nazywa prasa amerykańska „czarnym dniem Stanów Zjedn.” Jak już bowiem donosiliśmy,

szereg banków ogłosił niewypłacalność. W ciągu jednej doby zbankrutowało ogółem 26 banków. W związku z tem wśród ludności wybuchła panika. Publiczność zaczęła wycofywać z banków swoje wkłady tak, że w końcu zabrakło gotówki. Minister finansów wydał komunikat do prasy, uspokajający opinię stwierdzeniem, że bankructwo ogłosiły jedynie te banki, które trudniły się spekulacją i udzielaniem lekkomyślnych pożyczek pod zastaw akcji przemysłowych.

Strajk na okrętach niemieckich

znajdujących się w portach sowieckich

Hamburg, 17. 10. (Tel. wł.) Od kilku dni trwa strajk na niemieckich okrętach, znajdujących się w portach sowieckich. Strajkuje 400 do 500 marynarzy, którzy porzucili pracę na 41 okrętach.

Towarzystwa okrętowe niemieckie w porozumieniu z min. spr. zagr. wystąpiły do Leningradu holownik, który ma przybyć tam w niedzielę. Strajkujący popierani są przez oddziały

niemiecko-bałtyckich marynarzy, osiadłych w Leningradzie. Marynarze ci codziennie zaważają robotników strajkujących na ląd, przetrzymując ich przez cały dzień w schronisku dla marynarzy. Dopiero w nocy strajkujący powracają na pokłady okrętów.

Władze sowieckie odmówiły interwencji w tej sprawie, uważając ją za wewnętrzno-niemiecką.

Matuschka ze skrucą

przyznaje się do zbrodni

Wiedeń, 17. 10. (Tel. wł.) Ujęty kilka dni temu Matuschka złożył wczoraj powtórnie zeznania, w których przyznał się ze skrucą do zbrodni. Oświadczył m. in., iż katastrofalne w skutkach, zamachy pod Jüterbog i Bia Torbą były jego wyłącznym dziełem. Dalsze zamachy miał szczegółowo już uplanowane, m. in. zamach na pociąg Amsterdam—Paryż—Marsylja.

Indagowany przez policję o szcze-

góły. Matuschka załamał się zupełnie, padł na kolana i, wspominając nieścisliwą żonę i dziecko, błagał o litość.

W dalszych zeznaniach Matuschka podał, że sam własnoręcznie napelniał znalezione po katastrofie pod Jüterbogiem rurę gazową ekrazytem, że kupował również osobiście potrzebne druty i przewody w Berlinie przy Friedrichstrasse.

Właśnie obecnie rozpoczyna się w Dynaburg proces 14 Polaków, mieszkańców powiatu illukstańskiego, skazanych w pierwszej instancji na karę 3 lub 2 miesięcy więzienia, za „zbrodnię”... śpiewania polskich pieśni religijnych podczas nabożeństwa w kościele katolickim w Elernie.

To, co się dzieje na Łotwie, oznacza ostatecznie bankructwo tej polityki wschodniej, jaką po powstaniu państwa

polskiego zainaugurował obecny obóz rządowy. Polityka ta opierała się — jak widzimy — na fałszywych założeniach i na złudzeniach.

Ale poza tem wiadomości z Łotwy wskazują, jak dalece upadł autorytet naszego państwa i naszego narodu na zewnątrz. Wskazują one jaskrawo, do jakich wyników doprowadziła reklamowana „mocarstwowa” polityka obozu majowego.

Falsze i nadużycia lotewskie

Rezultaty ostatnich wyborów do IV sejmu na Łotwie wykazały, że — w odpowiedzi na represje antypolskie — 20.792 świadomych swej przynależności narodowej Polaków stanęło do urn wyborczych, oddając swoje głosy na listę Związku Polaków w Łotwie, który na kilka dni przed wyborami został zawieszony za rzekomo „antypaństwową” działalność. Nie pomogły więc ani represje, ani też rozłamowa lista ks. Ławrynowicza, na którą oddano zaledwie 4.157 głosów. Jeśli chodzi o poszczególne tereny, to jak już donosiliśmy, w Rydze na listę związkową oddano 5.750 głosów (zaledwie 200 zabrakło do uzyskania mandatu), w Latgalji — 10.965 głosów oraz w Zemgalji — 4.932 głosy. Polacy więc zachowali swój dotychczasowy stan posiadania, uzyskując 2 mandaty.

Jeśli przyjmujemy, że znaczna część ludności polskiej, steroryzowana moralnie łańcuchem nazłych antypolskich wystąpień, wogóle od głosowania się powstrzymała, że niemięcej znaczna, mniej wyrobiona pod względem narodowym, oddała swoje głosy na listy komunistyczne i lotewskie — okaże się, że na Łotwie zamieszkuje przynajmniej 40.000 Polaków, uprawnionych do głosowania, co niewątpliwie utwierdzi nas w przekonaniu, wbrew lotewskiej statystyce oficjalnej, że na Łotwie mieszka przeszło 80.000 naszych rodaków (oficjalnie 59 374).

Zresztą niech poniższy drobny przykład zilustruje nam prawdziwość rządowej statystyki lotewskiej. W Ilukszie, słynnej ostatnio z masowych procesów, według oficjalnych danych statystycznych z roku 1930, zamieszkuje tylko 352 Polaków, natomiast na listę polską przy ostatnich wyborach oddano... 465 głosów. Komentarze chyba zbyteczne.

Paraliżowanie akcji dla bezrobotnych

Polska Katolicka Agencja Prasowa donosi, co następuje:

Nietylko w Małopolsce, ale także w innych stronach Polski starostowie przeszkadzają komitetom parafjalnym w akcji ratowniczej dla ubogich i bezrobotnych. W powiecie kolneńskim policja spisuje protokoły karne na osoby wydelegowane przez komitety parafjalne do zbierania ofiar. W Ostrowi Mazowieckiej starosta zabronił Konferencji św. Wincentego a Paulo, do której należą najpoważniejsze osoby, zbierania ofiar, żądając, aby ta konferencja zalegalizowała się w starostwie i wniosła o pozwolenie na swą działalność dobroczynną. W innych powiatach starostwa grożą, że nie dozwolą zbierania ofiar komitetom lub organizacjom dobroczynnym poza komitetami urzędowymi.

Takie paraliżowanie akcji, zmierzającej do opanowania obecnego groźnego położenia setek tysięcy ludzi, rozdrażnia szerokie masy przeciwko władzom. Najwyższy czas, aby rząd powstrzymał niższe instancje od przeszkadzania w akcji, w której jak najszersze koła winny wziąć udział. To powstrzymanie winno nastąpić bezzwłocznie, jeśli gorczy wywołanej ciężkimi obecnymi warunkami nie ma się jeszcze zwiększyć wskutek rozdrażnienia i zniechęcenia osób, gotowych do niesienia ulgi nędzy cierpiącym.

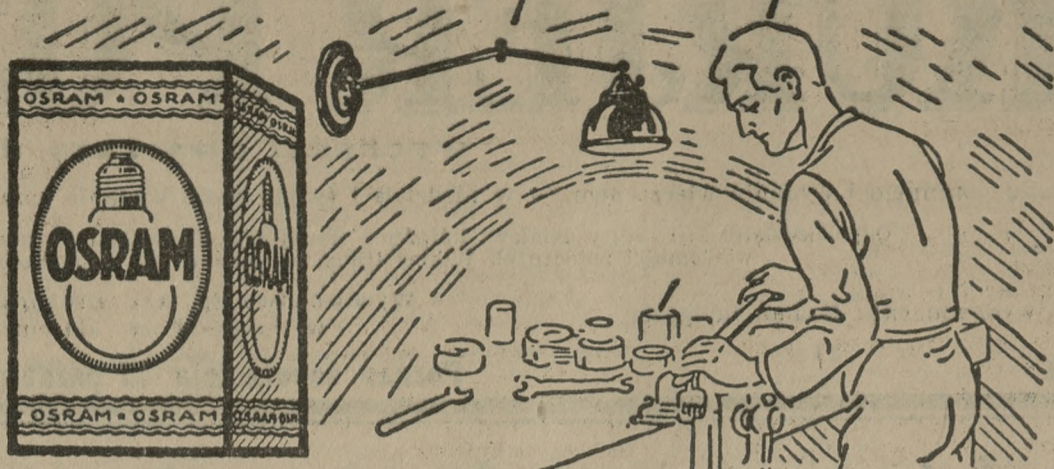
Ujęcie komisarza niemieckiego.

Leszno, 17. 10. (Tel. wł.) W Tarnowej Łące strażnik graniczny Duda ujął po polskiej stronie komisarza niemieckiego, Komisarza aresztowano. W czasie przesłuchania tłumaczył się tem, iż wskutek mgły zabłądził i przez pomyłkę przeszedł na terytorjum polskie.

Im lepsze światło — tem lepsza praca.

Dobre oświetlenie jest dla nas najlepszym towarzyszem pracy. Ale wymaga ono dobrego rozmieszczenia i wystarczającej siły. Oszczędzać na świetle — to błąd, bowiem elektryczne światło — to to samo, co tanie światło.

Zastanów się, czy Twoja instalacja nie jest przestarzała: fachowiec ufatwi Ci jej ulepszenie.

OSRAMÓWKI *nawet* matowane **DAJĄ LEPSZE ŚWIATŁO**

Opinia francuska a wyjazd p. Laval'a do Waszyngtonu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Paryż, w październiku. Minister Zaleski zdaje się być pod względem optymizmu uczniem pana Brianda. Wiadomo jednak jak zdyskredytowało tego ostatniego owo zbyt różowe ocenianie koniunktur politycznych. Wystarczy chociażby przypomnieć sprawę Anschluss! Pan Zaleski — podobnie jak to się zdarza i francuskiemu ministrowi spraw zagranicznych — jest obecnie wysoce poirytowany na prasę, iż odnosi się ze sceptycyzmem do polskiej polityki zagranicznej, i że wyraża zaniepokojenie wobec wiadomości, że w czasie wizyty ministra Laval'a w Waszyngtonie, kwestja Pomorza mogłaby być poruszona. P. Zaleski uważa, iż niema żadnych powodów do obaw.

Otóż rzecz charakterystyczna: francuska opinja narodowa bynajmniej nie podziela optymizmu polskiego ministra spraw zagranicznych. Nie zna czy to naturalnie, żeby miała jakiegokolwiek wątpliwości co do oświadczeń, złożonych ostatnio p. Zaleskiemu przez premiera Laval'a. Przeciwnie. Ten ostatni okazał w ostatnich miesiącach swych rządów tyle światłej rozważli, a równocześnie i stanowczości, że polityczne koła są przekonane, iż nawet w czasie wyjątkowo trudnej rozgrywki waszyngtońskiej zwycięży jego patriotyczny realizm.

Z tego jednak nie wypływa, aby skojarzone siły amerykańsko-niemieckie nie usiłowały wywrzeć wpływu na prezydenta Hoovera, będącego przecież niemieckiego pochodzenia, by ten w rozmowach z premierem Laval'em poruszył także sprawę Pomorza, czy też inny problem związany z traktatem wersalskim. Dlatego nietylko ze względu na Polskę, ale na samą Francję, cały szereg tutejszych politycznych osobistości wyraża pewną obawę co do rozmów waszyngtońskich, a powiedzmy raczej co do tematów, jakie prezydent Hoover poruszy z przedstawicielem francuskiego rządu.

Według nadchodzących wiadomości z za oceanu, program amerykański byłby zakreślony na bardzo szeroka skalę. Dlatego też trudno podzielać optymizm p. Zaleskiego. Bo czy polski minister spraw zagranicznych otrzymał także w Waszyngtonie podobne oświadczenie, jakie mu zrobił w Paryżu premier Laval?

Pozostaje tylko inna nadzieja. Sytuacja ekonomiczna i finansowa jest w obecnej chwili dla samej Ameryki tak ciężką, iż być może tamtejsi bardziej oględni mężowie stanu będą starali się odeprzeć intrygi polityczne, by nie sparaliżowały one podjętej akcji ratunkowej i nie skomplikowały dojścia do porozumienia z Francją, w rękach której leży klucz tyłu zagadnień europejskich, a obecnie pośrednio i amerykańskich.

Nacisk jednak, wywierany przez bankierów amerykańskich na prezydenta Hoovera nie ustaje. Stąd też w wielu kołach liczą się z możliwością wystąpienia p. Hoovera w inicjatywę nowego moratorium. Finansisci amerykańscy, którzy umieścili poważne kapitały w Niemczech ufają, że jeżeli Berlin zwolniony będzie na przeciąg 3 lub 5 lat od placenia długów wojennych, to wówczas łatwiej Amerykanie wycofają swoje dolary z Rzeszy, a

tem samem unikną dalszych bankructw.

Francuskie koła kompetentne zwalczają energicznie myśl nowego moratorium. Nie będzie ono bowiem rozwiązaniem zawilej sytuacji. Pierwsze moratorium Hoovera przyspieszyło tylko kryzys światowy, albowiem spotęgowało jeszcze bardziej kryzys zaufania. Poza to jeżeli Stany Zjednoczone apelują obecnie do solidarności międzynarodowej, to przedewszystkiem kierują się świętym egoizmem, gdyż ich inicjatywy czy to politycznej, czy to finansowej natury, popierające interesy amerykańskie i niemieckie idą nawet przeciw interesom pokoju europejskiego. Nowojorskie sfery finansowe domagają się mianowicie dla Berlina nietylko zawieszenia długów, ale także i „bezwartkowej” części odszkodowań. Inaczej mówiąc, byłby to zjednoczony atak dolara, funta i marki przeciwko frankowi, którego równowaga coraz bardziej raz owa zachwiana finansową trójcą. Uważa ona za normalne, żeby cała operacja uzdrowienia monetarnego i ekonomicznego odbyła się kosztem Francji.

Analizując ewolucję obecnych wypadków, trudno nie stwierdzić, że są one wynikiem zasadniczo fałszywej polityki, prowadzonej po wojnie względem Niemiec. Zarówno bowiem Anglia, jak i Stany Zjednoczone, nie wykluczając oczywiście francuskich pacyfistów, uważały, iż należało wszelkimi siłami przyjąć Rzeszy z pomocą, by przez uzdrowienie jej sytuacji ekonomicznej doprowadzić ją do zrównoważenia politycznego. Polity-

ka ta dała rezultaty wprost przeciwnie. Niemcy trwonili pieniądze na wewnątrz kraju, biorąc sobie za punkt honoru, by wypłacić jak najmniej tytułem długów i odszkodowań wojennych, zaprzeczając przytem również kredyty tak szkodliwie im udzielane przez środowiska anglosaskie.

Zalamanie się zarówno funta, jak i niepewna sytuacja dolara zostały niezawodnie w dużej części spowodowane nadmiernem zaufaniem, z jakim odnoszono się do Niemiec, gdy tymczasem nieufność okazywano Francji i jej rzekomemu imperjalizmowi. I obecnie jeszcze Stany Zjednoczone pod presją czynników amerykańsko-niemieckich popełniają inny błąd — podobnie jak Włochy, Niemcy, Sowiety — uważając, że rozbrojenie przyczyni się do naprawienia sytuacji finansowej w Europie. Potęga natomiast obecna Francji polega nietylko na jej zdrowych finansach, ale także na silnej armii.

Dzisiaj zarówno Berlin, jak i Londyn oraz Waszyngton znajdując się w krytycznej sytuacji uważają za normalne apelować do mienia Francji. Zapominają, że Francja przeszła przez niemniej dramatyczne chwile, ratując jednak frank bez żadnej cudzoziemskiej pomocy. Francja swej współpracy napewno nie odmówi. Dała już zresztą tego aż zbyt wiele dowodów. Nie należy jednak, by, wspomagając innych, nadwyrężyła własną sytuację finansową, a zatem i po części polityczną. Niektórzy przypuszczają, że znalazłoby się wielu, którzyby na taki obrót rzeczy się zgodzili. Na szczęście we Francji era zbyt szkodliwych, bo przeciwnych interesom kraju ustępstw, zdaje się być zamknięta.

I. Briarea.

W obronie godności i niezależności adwokatury

W Toruniu odbyło się nadzwyczajne walne zebranie pomorskiej izby adwokackiej. Po wysłuchaniu referatu mec. dr. Dziedzica w sprawie projektu ustawy o ustroju adwokatury — zebrani m. in. stwierdzili:

„1. że projekt ten w swym całości kształcie zmierza do całkowitego unicestwienia samorządu adwokackiego,

„3. że przeciwstawia się wewnętrznemu zjednoczeniu stanu adwokackiego w Polsce,

„4. że z drugiej strony projekt, przygotowany przez komisję kodyfikacyjną, wprowadzając jednolitą organizację palestry polskiej, zmierza do jej istotnej unifikacji, zapewnia jej samorząd oraz niezależność przy jednoczesnym poddaniu władz obrończych pod odpowiednią kontrolę ministerstwa sprawiedliwości i sądu najwyższego i dlatego oświadcza, że projekt rządowy oparty jest na przesłankach wprost sprzecznych z ideą należytej organizacji adwokatury oraz godzi nietylko w uprawnienia stanu obrończego, lecz i w należyty wymiar sprawiedliwości, oraz interes państwa i społeczeństwa, że natomiast projekt, przygotowany przez komisję kodyfikacyjną Rzeczypospolitej Polskiej, odpowiada w stosunku do adwokatury wymaganom, stawianym przez teorię i doświadczenie nietylko naszego państwa, lecz i zagranicy, oraz uwzględ-

nia w pełni interesy państwa i społeczeństwa”.

W Katowicach odbyło się pod przewodnictwem marszałka Sejmu śląskiego, p. Wolnego, walne zebranie izby adwokackiej w Katowicach, na które przybyło około 100 adwokatów z całego Górnego Śląska.

Przedmiotem walnego zebrania było stanowisko adwokatów śląskich wobec projektu nowej ordynacji adwokackiej. Sprawę tę referował adv. Żytomierski z Katowic. Po dyskusji adwokaci jednomyślnie powzięli uchwałę, protestującą przeciwko nowej ordynacji adwokackiej, gdyż uważają oni, że ordynacja ta godzi w niezależność i godność stanu adwokackiego.

Odszkodowanie za konfiskaty

Miejski Urząd Policynny w Poznaniu zarządził w dniu 23 lutego 1928 zajęcie numeru 88 „Kurjera Poznańskiego” z powodu kilku zdań w artykule wstępnym p. n. „O prawo w państwie polskim”. Izba karna sądu okręgowego w Poznaniu uchyliła to zajęcie, nie dopatrzwszy się cech przestępstwa w zajętym ustępie. W kilka dni później Miejski Urząd Policynny w Poznaniu zarządził zajęcie numeru 96 „Kurjera Poznańskiego” z dnia 23 lutego 1928 z powodu artykułu

Lekkie zapalenie gardła

jest częstokroć zwiastunem reumatyzmu stawów. Najłatwiej zapobiec rozwinięciu się choroby przez domową kurację okładami z mułu Piszczakańskiego. Naturalne kostki mułowe i gotowe kompresy sprzedają apteki i drogerje. Informacje: Biuro Piszczany, Poznań, Rzeczypospolitej 3. Tel. 1895. Tw 411

p. n. „Stanowisko b. senatora Szuldrzyńskiego w maju r. 1926”. Izba karna sądu okręgowego uchyliła również i to zajęcie.

W następstwie tych uchwał sądowych wydawnictwo nasze wystąpiło na drogę sądową przeciwko skarbowi państwa o odszkodowanie strat, powstałych dla wydawnictwa wskutek tych konfiskat. Sąd zawyrokował na korzyść naszego wydawnictwa, wobec czego kasa skarbową wypłaciła wydawnictwu tytułem odszkodowania wraz z zaległymi odsetkami 1.196,50 zł.

Echa zamknięcia drukarni „Gazety Wągrówieckiej”

Wągrówiec, 16 października. W wyniku zamknięcia drukarni wydawnictwa „Gazety Wągrówieckiej” starosta powiatowy nałożył w swoim czasie na właściciela wydawnictwa p. K. Bonowskiego 1.000 zł grzywny. Przeciwnie nakazowi wydawca tego pisma złożył odwołanie do sądu okręgowego w Gnieźnie i wczoraj właśnie, 15 bm. odbyła się w tej sprawie rozprawa. Sąd okręgowy uchylił decyzję starostwa, koszta postępowania nakładając na skarb państwa.

Losy socjalistycznego projektu autonomji dla Ukraińców

Sejm na wczorajszym posiedzeniu nie zajmował się jeszcze socjalistycznym projektem ustawy o nadaniu autonomji Ukraińcom. Natomiast kra-kowski, prorządowy „Czas”, choć pisze o projekcie z różnymi zastrzeżeniami, uważa, że nie należy go „odrzucać a Himene”, natomiast na tle jego rozpoczął dyskusję na temat zagadnienia ukraińskiego. Mimo wszystko więc w obozie „sanacyjnym” i socjalistycznym istnieje pewne wspólne tendencje jeśli chodzi o sprawę mniejszościowe. Co z tego wyniknie?

Jak Poznań zorganizował swoje teatry

Podczas gdy w paru innych miastach ZASP zdołał unieruchomić sceny dramatyczne i operowe, w Poznaniu praca sezonowa rozpoczęła się normalnie w teatrach Polskim i Nowym, a to na dotychczasowych podstawach organizacyjnych, bez żadnych „kolektywów” czy zrzeszeń. W Warszawie dotychczas teatry miejskie są nieczynne, we Lwowie taksamo, i niewiadomo, kiedy i czy wogóle będą uruchomione. Poznań ustrzegł się przed tym losem, i sezon rozpędza się do pełnego biegu.

Fakt ten godny jest podniesienia i uznania, zwłaszcza wobec ciężkich warunków, w jakich teatry dzisiaj pracują. Pożądane byłoby, aby publiczność oceniła tę energję dyrekcji naszych teatrów i udzieliła teatrom poparcia, na które ze wszelkich względów zasługują.

Piłsudski jedzie do Palestyny

Żydzi palestyńscy przygotowują się do przyjęcia

Warszawa, 17. 10. (Tel. wł.) — Jeden z dzienników żydowskich donosi, że minister spraw wojskowych podczas swego pobytu zagranicą ma

odwiedzić także Palestynę. Żydzi palestyńscy rozpoczęli już odpowiednie przygotowania na przyjęcie Piłsudskiego. (w)

Aresztowanie red. Piszcz

Toruń, 17. 10. (Tel. wł.) Toruński „sanacyjny” organ „Dzień Pomorski” zamieścił artykuł, atakujący redaktora Mieczysława Piszcz za rzekome wystąpienia „antypanstwowe” podczas zebrań O. W. P.

W czwartek redaktor Piszcz został wezwany do urzędu śledczego, gdzie go aresztowano. Piszcz jest członkiem redakcji „Słowa Pomorskiego” i bierze bardzo czynny udział w ruchu Młodych.

Przypomnieć należy, że przed wy-

borami, w październiku 1930 roku, p. Piszcz był trzymany w więzieniu przez 3 tygodnie w związku z zebraniem odbytem we wsi Zieleniu (pow. wąbrzeski). Wówczas bojówka „sanacyjna” napadła na p. Piszcz, który w obronie własnej użył broni. Po trzech tygodniach p. Piszcz wyszedł z więzienia, a sprawę umorzono.

Obecnie aresztowano go za rzekome wygłoszenie „podburzającego” przemówienia w tymże samym Zieleniu.

Wyroki śmierci w trybie doraźnym

Łódź, 16. 10. (PAT.) W dniu dzisiejszym odbyła się w łódzkim sądzie okręgowym pierwsza rozprawa w trybie doraźnym przeciw Adamowi Fagasowi, który zamordował w celach rabunkowych Wacława Staraka. Wniosek obrońcy co do uznania za mniejszej poczytalności oskarżonego sąd odrzucił. Prokurator domagał się kary śmierci. obrońca usiłował przedstawić dowody niepoczytalności Fagasa. Sąd doraźny skazał Fagasa na karę śmierci przez powieszenie.

Lwów, 16. 10. (PAT.) Przed sądem doraźnym odbyła się rozprawa przeciw Jarosławowi Popowiczowi, Mikołajowi Senyeczowi i Dankowi Petryszynowi. Oskarżeni o dokonanie podpalenia. Oskarżeni do winy się przyznali. Sąd skazał Popowicza i Senyca na karę śmierci, złagodzono na karę dożywotniego więzienia, rozpatrzenie zaś sprawy trzeciego oskarżonego postanowił przekazać sądowi zwyklemu.

Wyrok na zak'ad gazowy w Gdyni

Gdynia, 17. 10. (Tel. wł.) Zamiejscowy wydział cywilny sądu okręgowego w Starogardzie z siedzibą w Gdyni wydał dzisiaj w południe wyrok w procesie aresztowym, wytoczonym tutejszej gazowni przez Z. U. P. U. o odszkodowanie w sumie 200 tys. zł za spowodowanie wiadomej eksplozji gazu w dniu 8 bm.

Sąd w składzie sędzia s. o. Grafka, sędzia s. o. Karczewski i sędzia s. g. Michnik zarządził areszt cesowy na majątku zakładu gazowego w Gdyni w wysokości 200 tys. zł z tem, że Z. U. P. U. złoży w depozycje sądowym zabezpieczenie na 100 tys. zł. Koszty w czterech piątach ponosi Z. U. P. U. a jedną piątą zakład gazowy. (S. B.)

Oficjalna lista kandydatów do parlamentu angielskiego.

Londyn, 17. 10. (Tel. wł.) Urzędowo ustalono w dniu wczorajszym nazwiska 1.286 kandydatów do parlamentu, w tej liczbie 61 kobiet. Z tego przypada na poszczególne ugrupowania: 517 na konserwatystów, 514 na labourzystów, 123 na liberałów, opowiadających się za rządem, 37 liberałów o innym zabarwieniu politycznym, 21 na labourzystów narodowych, 23 na członków partji Mosleya, 25 na komunistów i 26 na różnych. Wymienione liczby obejmują już kandydatów, którzy automatycznie wybrani zostaną wskutek braku kontrkandydatów. W 410 okręgach wyborczych wystawiono zaledwie po 2 kandydatów.

Katastrofa samochodowa pod Zakopanem.

Zakopane, 16. 10. (Tel. wł.) — Wczoraj popołudniu wydarzyła się tuż pod Zakopanem katastrofa samochodowa. Na miejsce wypadku wyjechał kierownik komisariatu podkom. Gawlik oraz przewodnik Joniec. Przybyli urzędnicy w przysiółku na t. zw. Gutach na zakręcie drogi, prowadzącej pod górę autobus od strony Nowego Targu, stojący po prawej stronie szosy, oparty o wierzbę. W lewy przód jego wbity był wóz osobowy od strony Zakopanego. Okazało się, że przy mijaniu nastąpiło zderzenie. Zderzycy został wóz osobowy ze Szczawnicy, prowadzony przez właściciela Maurycego Fliegara, z ja-

dnących w nim 7-miu osób kontuzje odnieśli matka i brat Fliegara oraz pomocnik Franciszek Kulig. Pasażerowie autobusu w liczbie 6 osób odnieśli lżejsze potłuczenia. Bezpośrednio po zderzeniu oba wozy stanęły w płomieniach i dopiero przy pomocy błota z trudnością zdołano ogień ugasić.

Trzecia podróż „Zeppelina” do Ameryki

Berlin, 17. 10. (PAT.) Sterowiec „Hr. Zeppelin” rozpoczął dziś o godz. 1.05 pod kierunkiem kpt. Lehmana trzecią podróż do Ameryki. Na pokładzie sterowca znajduje się 17 pasażerów.

Dziś transmisja z Rzymu

Dziś o godz. 20 wygłosi w radio watykańskim odczyt o misjach ks. kardynał Salotti, sekretarz św. kongregacji propagandy. Odczyt będzie transmitowany na cały świat, również przez stacje polskie m. in. Radjo Poznańskie.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.88 1/4 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.924 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk niem. w dewizach do 203.98 zł., gotówką 206.03 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.06 do 174.32 zł., gotówką 173.72 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Żywnościowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 17. 10. 1931
Warunki: Handel hurtowy, parciel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: w obliczeniu ćwierć litrowego gęstościomierza: 1) żyta 71.3 kg (121 f w h) 2) pszenicy 74.8 kg (127 l f w h) 3) jęczmienia a) 64 kg do 66 kg, b) 68 kg., 4) owsa 43.55 kg (74.1 f w. h).

„Ceny transakcyjne”
Żyto 85 tonn par Poznań 22.50
Usposobienie spokojne.

Ceny orientacyjne
Pszenica 21.00—21.50
Usposobienie stałe.
Jęczmień a) 64—66 kg. 20.50—21.50
Jęczmień b) 68 kg 22.00—23.00
Usposobienie spokojne.
Jęczmień browarowy 24.50—25.50
Usposobienie spokojne.
Owies 20.50—21.50
Usposobienie stałe.
Mąka żytnia 65% wł. work. 33.25—34.25
Usposobienie spokojne.
Mąka pszena 65% wł. work 32.00—34.00
Usposobienie spokojne.
Otręby żytnie 13.25—14.00
Otręby pszenne 12.00—13.00
Otręby pszenne (grube) 13.00—14.00
Rzepak 29.00—30.00
Groch Victoria 20.00—24.00
Groch Folgera 23.00—25.00
Ziemniaki jadalne 2.70—3.00
Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 90 tonn, pszenicy 75 tonn, jęczmienia 45 tonn
Ziemniaki w gatunkach specjalnych powyżej notowania.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 17. 10. 1931
Przebieg i tendencja dzisiejszego zebrań giełdowego była spokojna. Zauważono większy brak materiału we wszystkich papierach z wyjątkiem 8% listów dolarowych (starych), które ofiarowano po 80% bez obrotu. Z pozostałych papierów notowano tylko 5% poż. konwers. po 40% w płaceniu, oraz 4% listy zast. konwert. po 27% również w płaceniu. Za 6% listy

żytnie płacono 14.— jednakże nie było od dawców. Poza tem poszukiwano 4% poż. inwestycyjną po 73.— również bez materiału.
Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych notowano jedynie Bk. Polski 107.— w płaceniu.
W obrotach nieoficjalnych robiono transakcje 4% premj. dolarową po 45.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):
5% Pożyczka konwersyjna 40.—% P.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kred. 27.—% P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em 107.— P.
Tendencja spokojna.

PLÓDY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg.
reszta za 100 kg
Berlin, dnia 17. 10. 1931
Pszenica march 75—76 kg 213.00—216.00
Porosłe i słabe ziarno w wyjątkach dopuszczone
Tendencja słabsza.
Pastewna pszenica march.
70—71 kg 193.00—196.00
Tendencja słabsza.
Jara pszenica march. 78 do
79 kg 216.00—219.00
Tendencja słabsza.
Żyto march 72—73 kg. 187.00—189.00
Tendencja słabsza.
Jęczmień 159.00—173.00
Tendencja spokojna
Jęczmień pastewny i przemysłowy 151.00—158.00
Tendencja spokojna.
Owies march 140.00—148.00
Tendencja słabsza.
Mąka pszenna 27.25—32.25
Tendencja spokojna.
Mąka żytnia 70% 26.25—28.75
Najlepsze marki ponad notowania
Tendencja spokojna.
Osza pszena 9.90—10.10
Tendencja spokojna.
Osza żytnia 9.10—9.30
Tendencja spokojna.
Groch Victoria 20.00—27.00
Makuchy lniane 13.20—13.40
Makuchy arachid 50% loco
Hamburg 0.00—11.10
Mączka arachid 50% loco
Hamburg 0.00—11.20
Wyłoki such. paryt Berlin
Śrót soya ekstrahowany 46%
loco Hamburg 0.00—11.00
Śrót soya ekstrahowany 46%
loco Szczecin 0.00—11.60
Ogólna tendencja najslabsza.

LAMPKA Centra-Mikro świeci jasno,

Niezawodnie
Noś ją codzień
Tak jak — spodnie!
Pw 8 145-C. 113

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 17. 10. 1931.
Waluty Gotówka
Dolary St. Zjedn. tr.: 8,88; sp.: 8,00;
kup.: 8,86.

	Dewizy:		
	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	362.0	363.2	361.4
Londyn	34.55	34.64	34.46
Newy Jork			
kabel	8.924	8.944	8.904
Paryz	35.14	35.23	35.05
Pr. za	26.42	26.48	26.36
Szwajcaria	175.10	175.13	174.57
Włochy	46.40	46.52	46.28
Berlin	20.725		

Tendencja przeważnie słabsza.
Papiery wartościowe i obligacje:
4% poż. inw. szt. ser. 82.00
5% poż. konw 41.25

Akcje w złotych:
Bank Polski 0.00—110.00
W. T. Węgla 0.00—17.00
Lilpop 0.00—12.75
Tendencja utrzymana.
Komentarz.
Dla papierów państw. tendencja niejednorodna, dla listów zastawnych trochę mocniejsza, dla akcji utrzymana. Wszystkie notowane akcje utrzymane.

Na podstawie umowy zawartej przez
PAŃSTWOWE ZAKŁADY INŻYNIERJI
z Italską Spółką Akcyjną
FIAT
Państwowe Zakłady Inżynierji przystępują do wytwarzania w Polsce samochodów typu FIAT, których wyłączna sprzedaż została powierzona
S. A. POLSKI FIAT
Przez podpisanie umowy licencyjnej samochody FIAT mają zabezpieczoną na szereg lat na terenie Rzeczypospolitej Polskiej
opiekę należytą obsługę i zaopatrzenie w części zamienne.
Pragnąc już dzisiaj dać wszystkim reflektantom możliwość nabycia samochodu po cenach przyszłej produkcji, Spółka Akcyjna **POLSKI FIAT** podaje do wiadomości, że na większość wozów
CENY ZOSTAŁY OBNIŻONE
Po szczegółowe informacje prosimy zwracać się: **POLSKI FIAT, S. A., Warszawa, Krak. Przedm. nr. 13.**
Przedstawiciele we wszystkich większych miastach.
Przedstawicielstwo rejonowe:
BRZESKIAUTO S. A. Poznań, ul. Dąbrowskiego 29.
Pw 8 170 41.160

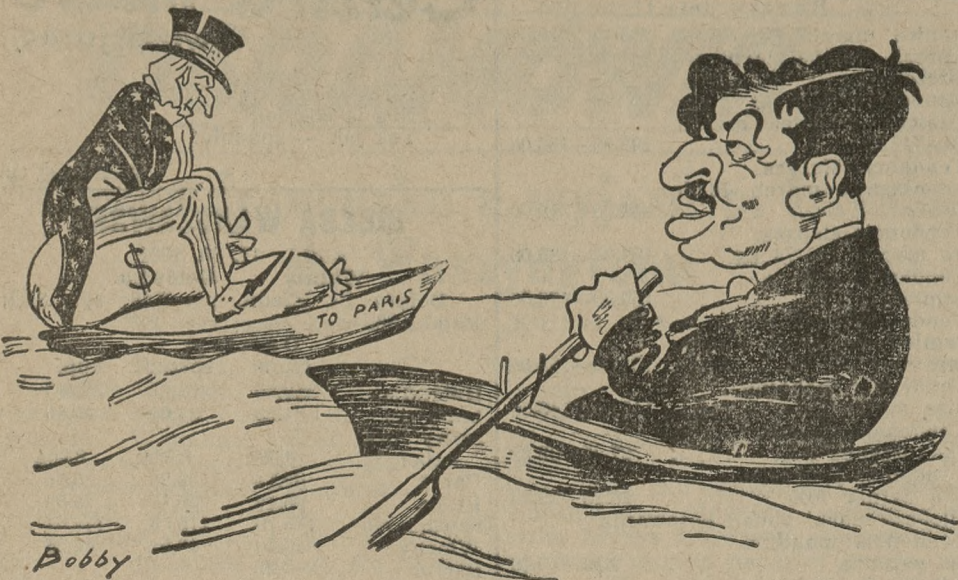
Proces w sprawie zamknięcia Związku Polaków na Łotwie

rozpoczyna się dziś przed sądem w Dyneburgu

Ryga, 17. 10. (PAT.) Urzędowa agencja lotewska Leta komunikuje: Sąd okręgowy w Dyneburgu rozpoczyna w dniu dzisiejszym proces w sprawie zamknięcia Związku Polaków na Łotwie. Akt oskarżenia zarzuca, iż sekcje Polskiego Związku w porozumieniu z centralą tej organizacji starały się o to, ażeby w drodze plebiscytu przeprowadzić przyłączenie kilku gmin powiatu ilukszańskiego do Polski. W tym celu rozwijały systematyczną działalność polonizacyjną.

Poza tem, z zeznań wielu świadków wynika, że funkcjonariusze związku, wśród nich członkowie centralnej dyrekcji, rozdawali na kilka dni przed wyborami w lokalu dyrekcji pewne sumy pieniężne wyborcom, w celu skłonienia ich do głosowania na polskie listy.

Na zasadzie powyższych faktów organa rządowe zawiesiły działalność Związku Polskiego do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez sąd.

Amerykańskie złoto płynie do Paryża, a p. Laval — do Ameryki.

Dlaczego Francja cieszy się równowagą społeczną i finansową?

Wzburzone fale kryzysu szturmują do niejednych brzegów i przerywają najsilniejsze tamy. Anglja, a nawet Stany Zjednoczone odczuwają w pełni fatalne skutki ogólnego zamętu. Jedną tylko Francją wśród wielkich mocarstw opiera się zwycięsko wszystkim burzom i cieszy się ogólnym zaufaniem, opartem na jej dobrobycie i spokoju wewnętrznym. Podstawy społeczne i ekonomiczne Francji współczesnej obrazuje w swym artykule znany publicysta francuski, A. Le Page.

Jeżeli Francja zajmuje w dobie szalejącego kryzysu ekonomicznego i walutowego pozycję, której zazdrościć jej inne państwa, zawdzięcza to przede wszystkim pracowitości i zmysłowi oszczędności swych obywateli. Społeczeństwo nasze składa się przeważnie z t. zw. drobnych ciulaczy, którzy zadawali się skromnym bytem i starają się zawsze wydawać nieco mniej, niż zarabiają.

Najlepszą ilustracją naszego społeczeństwa, odbicie jego fizjonomii, daje analiza podziału majątku narodowego, który można wyczytać ze sprawozdania ministerstwa finansów o wpływie podatku dochodowego za rok 1930.

Podatek dochodowy za rok 1930, tak samo jak za rok 1929, obliczany jest od dochodu ogólnego netto, przewyższającego sumę 10 000 franków rocznie. Otóż zadeklarowana w tych warunkach suma dochodów sięga 58 miliardów franków rocznie. Dochód ten dzieli się pomiędzy 1 857 713 podatników, tak, iż przeciętny dochód roczny naszego podatnika wynosi około 30 000 franków rocznie.

W rzeczywistości gros naszych podatników (około 75%) rozporządza dochodem poniżej 30 000 fr., a mianowicie: 882 942 podatników t. j. prawie połowa ogólnej liczby posiada dochód sięgający od 10 000 do 20 000 fr., zaś 503 270 rozporządza dochodem od 20 000 do 30 000 franków.

Dochody powyżej 50 000 franków rocznie posiada 183 083 podatników, a z tej liczby tylko 806 (niecały więc tysiąc) dysponuje dochodem rocznym powyżej 1 miliona franków, zaś 2 522 podatników posiada dochód roczny w sumie powyżej 500 000 franków.

Przegląd tych cyfr wskazuje jasno, jaką rolę odgrywają we Francji dochody średnie. Widać też z nich, jak niewielką stosunkowo rolę w masie podatkowej odgrywiają wielkie fortu-

ny, których liczba ogólna jest mniejsza niżby się wydawało. Podatnicy, płacący podatek od sumy dochodu powyżej 300 000 fr., przedstawiają grupę społeczną o dochodzie łącznym 5 i pół milarda franków rocznie, co wynosi zaledwie 1/10 część ogólnej sumy dochodu narodowego. I otóż ci właśnie podatnicy (6 768 osób) wpłacili do skarbu i miliard 236 milionów franków podatku, czyli przeszło 52% sumy ogólnej wpływów z podatku dochodowego.

Jak wynika dalej ze sprawozdania ministerstwa finansów, liczba podatników, rozporządzających dochodem powyżej 20 000 fr. rocznie, wzrosła w r. 1930 w porównaniu z r. 1929.

Wszystkie więc dane stwierdzają niezbicie, że Francja jest klasyczną ojczyzną średnich fortun i dochodów, podtrzymywanych i tworzących się dzięki wrodzonej oszczędności naszych klas średnich. One to tworzą ten mocny i trwały fundament, na którym opiera się zarówno dobrobyt Francji, jak i jej ład i spokój społeczny. Administrowane przez nas przez nasze instytucje bankowe i oszczędnościowe kapitały francuskie są żywą siłą, chroniącą kraj przed atakiem defetyzmu i paniki.

A. Le Page.

Z Stronnictwa Narodowego

Zebranie w Kcyni

Zebranie kwartalne Koła Str. Narod. w Kcyni dla członków i zaproszonych sympatyków odbędzie się dnia 20 bm. (wtorek) o godz. 20-tej w Hotelu Polskim przy rynku. Na porządku obrad referat polityczny, wygłoszony przez pp. z zarządu okręgowego w Bydgoszczy, poczem dyskusja i omówienie spraw organizacyjnych Koła.

O liczne przybycie zaproszonych prosi Zarząd.

Dwa zebrania w powiecie kolskim

Staraniem zarządu Str. Narod. na miasto Koło z p. M. Rozlewiczem na czele, odbyło się w Sompólnie w niedzielę, dnia 11 bm. w sali parafjalnej zebranie narodowe. Przybyła na nie też grupka „sanatorów”.

Zebrań przewodniczył ks. proboszcz Grabowski, udzielając głosu p. Leonowi Grzegorzakowi, kapitanowi rez. W. P. z Łodzi, który w rzeczowym referacie scharakteryzował obecne położenie gospodarcze i polityczne w Polsce i zagranicą, wzywając do wytężo-

nej, systematycznej pracy w duchu programu Stronnictwa Narodowego.

W dyskusji, w której przemawiali ks. prob. Grabowski, kolejarz Majchrowicz, ks. prefekt i inni, wyrażono zdanie, że tylko obóz narodowy może obecnie położenie Polski poprawić. Poruszono też sprawę planowej akcji w Komitecie parafjalnym dla przyjęcia z pomocą najbiedniejszym.

Na tem zakończono dwugodzinne pozytywne obrady, dziękując prelegentowi za słowa otuchy i lepszej wiary w przyszłość.

Na wezwanie p. J. Klimka, rolnika z Górcza, wiceprezesa Str. Nar. na powiat kolski zeszło się dnia 12 b. m. około 200 osób z całej gminy Lubotyń w Poloniszu w domu p. Ogrodczyka, na zebranie Stronnictwa Narodowego. Przybył na nie p. L. Grzegorzak instruktor wojewódzki Str. Nar. z Łodzi i w półtoragodzinnem, z werwą wypowiedzianem przemówieniu scharakteryzował sytuację gospodarczą i polityczną.

W dyskusji przemawiali pp. Klimek, Kolibowski z Polonisz, Wiśniewski z kolonii Goraj, Pekasiewicz K. z Morzyc i i wszyscy podkreślali ciężką sytuację wsi polskiej i złą gospodarkę „sanacji”. Choć na zebraniu obecni byli także „wyzwoleńcy” i „sanatorzy”, to jednak wszyscy przyznali, że tylko obóz narodowy może Polskę wyprowadzić z ciężkiej sytuacji obecnej.

Po przemówieniu prelegenta zakończono kilkugodzinne obrady, okrzykiem na cześć Polski narodowej i jej przywódców.

Instytucja prowokująca katolików

W Warszawie otwarto w ostatnich dniach publiczną poradnię w sprawie zapobiegania ciąży i to za aprobatą „czynników miarodajnych”. Podobne poradnie mają wkrótce powstać i na prowincji.

Fakt ten na razie nie wywołał sil-

Czasopismo „PRASA“ zeszyt 8-9

Ukazał się zeszyt podwójny „Prasy”, organu Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism. Na treść 20 stronicowego zeszytu dużego formatu „Prasy” składają się w pierwszym rzędzie artykuły poświęcone sprawom prasowo-wydawniczym: Franciszka Głowickiego — „Rola administracji w pracy wydawniczej”, 25-lecie „Kurjera Poznańskiego”, Władysława Wolerta — „Prasa w Sowiatach”, Mariana Grzegorzaka — „Spółki wydawnicze w Niemczech”, A. Trepińskiego — „Wyższa Szkoła Dziennikarska”, Jerzego Gutsche — „Prasa węgierska”. Następują potem bogate działy informacyjne, dotyczące prasy w Polsce i zagranicą, a mianowicie informacje o działalności Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism, oraz o działalności Syndykatów Dziennikarzy Polskich i innych organizacji dziennikarskich, informacje z życia prasy polskiej i zagranicznej, przegląd ustaw i rozporządzeń, dane o rynku krajowym. Dział „Sądowictwo a prasa” zawiera artykuł Wiktora Natanson „Usiłowanie i przygotowanie rozpowszechnienia czasopisma” oraz przegląd „z procesów prasowych”. Zamyka numer przegląd piśmiennictwa fachowego zw 11 471

HERBATA
Fuchs

INDYJSKA CHINKA CEYLONSKA
LUKSUSOWA DROŻSZA TANISZA

Przedstawiciele na Poznańskie i Pomorze
BR. ZMIDZINSKI
Poznań, Piekary nr. 5.

Unikajcie zarazy!

Jedynym wypróbowanym i zapobiegającym wszelkim infekcjom w ustach i krtani, gdzie lokują się zarazki grypy, anginy, dyfteryt, szkarlatyny, odry jest środek zapobiegawczy Paramint „Erbe”.

Paramint „Erbe” są to tabletki o przyjemnym smaku i zapachu, stanowią też najskuteczniejszy, w/g dzisiejszego stanu wiedzy, środek dezynfekcyjny wszędzie, gdzie zachodzić może obawa zakażenia, a mianowicie: przy pielęgnowaniu osób chorych, zakaźnie, podczas epidemii, tak w domu jak i w szpitalach, szkołach i t. d. 1-2 pastylek Paramint „Erbe” rozpuszczone kilka razy dziennie w ustach zapobiegają infekcji.

Nie zwlekajcie przeto ani chwili i kupcie w najbliższej aptece lub drogerji tabletki Paramint „Erbe”. Dr. L. K. Pw 7818-39,33

JAZ

Francuski
budzik
precyzyjny

wszędzie do nabycia **zł 20,-**

niejszego echa. Opinia nie poruszyła się do głębi. Znajdą się nawet może ludzie, uważając się za dobrych katolików, którzy urządzenie to uznają za bardzo pożądane i postępowe. Mówi się u nas, że jesteśmy gorąco przywiązani do naszej religji, ale niestety nasza religijność bywa niekiedy powierzchowna. Istotnie, gdyby u nas opinia była gruntownie uświadomiona i znała naukę Kościoła w tych sprawach i jej uzasadnienie, nie było by możliwym w kraju na wskroś katolickim urządzenie publicznych poradni, których cel jest sprzeczny z podstawowymi zasadami moralności chrześcijańskiej.

Fakt ten pokazuje, jak bardzo potrzebnym jest uświadomienie opinii w kwestji moralności i zasad małżeństwa chrześcijańskiego, któremi zajmować się będzie tegoroczne święto Chrystusa - Króla — VIII Dzień Katolicki w niedzielę 25 października.

„Dzień Katolicki Akademików”.

Uroczystości Dnia Katolickiego na terenie akademickim odbędą się również w niedzielę dnia 25 b. m.

Protokółat objął raczył J. Magnificencja p. Rektor prof. dr. Sajdak. Na program uroczystości składają się: nabożeństwo w nowym Domu Akademickim, oraz uroczyste zebranie, obejmujące referaty: „Akademik a małżeństwo — „Młodzież akademicka a przyszłość prawa małżeńskiego”.

Dla ostatecznego ustalenia całego przebiegu uroczystości zwołuje Komitet organizacyjny zebranie delegatów wszystkich stowarzyszeń akademickich na sobotę 17 b. m. o godz. 19 w sali Hotelu Rzymskiego — Aleje Marcinkowskiego 22, I. ptr. lewo.

Odmładzanie skóry twarzy i ciała

W poprzednim artykule wspomnieliśmy o czynnikach przyspieszających starzenie się skóry. Wiadomo, iż świeży wygląd uzależniony jest od sprawności i różnorodności młodszych komórek naskórki. Powtarzam, iż niska temperatura i najmniejsza nawet ilość niektórych metali w puzrze działają ujemnie na wydzielinę ożywcza gruczołów dokrewnych skóry, a temsamem upośledzają odradzanie się młodszych komórek naskórki. Natomiast wyższa temperatura, w połączeniu z higienicznymi preparatami kosmetycznymi, zawierającymi składniki, pobudzające gruczoły dokrewny, względnie młodsze komórki naskórki do fizjologicznej sprawności, działa nawet w poważnym wieku odmładzająco. Jeśli się rano powlecze twarz ożywczym kremem „Oxa” a po 10 minutach długo spłókiwać się będzie gorącą wodą, wieczorem zaś naparzy się nad parą przez 5 minut natłuszczoną tym kremem twarz, ożywi się skóra już w krótkim czasie. Składniki tego kremu nie działają przy pomocy zimnej wody. Celem ustalenia skutku, kryć twarz roślinnym pudrem egzotycznym Dra Lustra, z domieszką roślinnego różu z jego przepisu. Jak wyższa temperatura działa odmładzająco na skórę ciała, przekonane się można już po paru kąpielach ciepłych z dodaniem Prodermolu „Miraculum”. Tw aga Dr. med J. L.

REWUE
ZEGAREK

Tw 345

KTO CIERPI

na ischias, reumatyzm i neuralgię niech zastosuje

OKŁADY RADOWE „RADIUMCHEMIA”
zalecane przez najwybitnie szych lekarzy.

Żądajcie bezpłatnego prospektu: „Radiumchemia”, Warszawa, Śniadeckich 22, tel. 8-83-11.

Przeciw projektowi nowej ustawy adwokackiej

Mowa p. Jana Nowodworskiego, wygłoszona w plenum Sejmu

(Dokończenie).

Nowa etyka adwokacka

Dalej przychodzi najbardziej zasadnicza rzecz w tym projekcie, t. j. ustalenie zasad etyki adwokackiej i odpowiedzialność dyscyplinarnej. Otóż ten projekt przewiduje, iż „ustalenie zasad etyki należy do samorządu adwokackiego”.

To jest iluzja, albowiem po pierwsze, każda uchwała rady adwokackiej w jakiegokolwiek kwestji na wniosek osoby zainteresowanej — co to jest osoba zainteresowana, projekt nie mówi — może być zaskarżona do kolegium administracyjnego sądu apelacyjnego, które rozstrzyga ostatecznie.

Gdy przychodzi wyroczona dyscyplinarne, które idą do sądów dyscyplinarnych, znowu się powiada, że to będzie całkowicie należało do rady adwokackiej, ale znowu to jest iluzja. Sady dyscyplinarne wyrokuju w składzie adwokatów tylko, ale każdemu służy prawo zaskarżenia tego wyroku. Oskarżony adwokat może zgłosić apelację, kiedy jest skazany na karę zawieszenia w czynnościach, lub skreślenia z listy, a rzecznik dyscypliny i prokurator, jeżeli został skazany na karę łagodniejszą, a rzecznik żądał kary surowej. Skarga idzie do sądu apelacyjnego. To znaczy, że właśnie w sprawach najważniejszych, gdzie wyroczona jest ciężka, kara ciężka, adwokaci nie mają głosu ostatecznego, tylko mają głos sądy.

Proszę panów. Mam doświadczenie za sobą lat 13 i zapytuję tych, co kiedykolwiek mieli do czynienia z orzecnictwem dyscyplinarnym, czy nie prawda, że przy obecnym ustroju, w t. zw. senacie dla spraw dyscyplinarnych przy Sądzie Najwyższym, gdzie przeważa element sędziowski, tam z reguły wyroki są łagodniejsze, niż w drugiej instancji, gdzie są sami adwokaci. Świadczy to, co od początku mówię, że w sprawach, które dotyczą naszej działalności zawodowej i naszej etyki, etyki nie tylko ogólnoludzkiej, ale specjalnie zawodowej, adwokaci reagują niesłychanie silnie.

Niesłuchany przepis art. 82

Ale to wszystko byłoby jeszcze nic, w porównaniu z niesłuchanym na nasze stosunki art. 82 projektu. Boć przecież, według projektu, odpowiedzialność dyscyplinarna adwokatów jest nie tylko przed sądem dyscyplinarnym, ale zachodzi i wówczas, gdy, jak mówi art. 82, adwokat na posiedzeniu, przy rozprawie okaże nieposzanowanie prawa, spokoju publicznego, dobrych obyczajów, albo okaże uchwałę nieposzanowanie władzy, to wtedy sąd rozpoznający daną sprawę może niezwłocznie skazać adwokata na jedną z kar wymienionych w niniejszej ustawie, t. j. aż do wykreślenia z listy adwokatów włącznie. I żeby panowie nie myśleli, że ten artykuł nie jest groźny, dam dowód realny, w postaci dokumentu, który dziś otrzymałem z urzędu, jako dziekan rady adwokackiej. Pisze jeden z adwokatów warszawskich, że wczoraj, na posiedzeniu sądu grodzkiego w Warszawie, zgłosił wniosek w słowach: „Powiększam powództwo o 100 zł — chodziło o sprawę cywilną — bo przez ten czas przyszła nowa rata płatności”. Sędzia odzywa się: „Pan widzi, co jest na drzwiach napisane? — tylko na piśmie trzeba się zwracać z wnioskami. Pan chyba jest pierwszy raz w sądzie”. Adwokat odpowiada: „Nie jestem po raz pierwszy w sądzie, od tylu lat występuję, dotychczas wiedziałem, że obowiązuje jedna i ta sama ustawa postępowania cywilnego”. Na to odpowiedź sądu, którą otrzymał: „Pan jest za młody, aby mnie krytykować. Na szczęście nowa ustawa o ustroju adwokatury pozwoli mi niedługo za podobne zachowanie, wykreślić pana z listy adwokatów”.

(Pos. Kleszczyński: Krytyka sądu! Wrzawa, różne okrzyki.)
Jeżeli przytaczam te słowa, to nie dlatego, żeby krytykować orzeczenia sądu, panie pośle, ale jeżeli sędzia mówi takie rzeczy, to go wolno krytykować i to jest moim obowiązkiem.

Obce wzory

Wysoka Izbo! Ten przepis — twierdzą autorzy, czy autor projektu, bo nie wiem, czy jest to w liczbie mno-

giej czy pojedynczej, ale w każdym razie wieńca laurowego za tę ustawę nie dałbym — otóż twierdzą, że ten przepis jest wzięty z ustroju adwokatury francuskiej. Sprawdzalem. Istotnie jest tam podobny przepis, podobny, ale nie taki, albowiem we Francji może nastąpić nałożenie takiej kary po wysłuchaniu wniosku prokuratora i tylko w trybunale. Ale mniejsza o to. Co innego we Francji, gdzie dwie trzecie Izby należy do adwokatów, gdzie dwie trzecie Izby należy do adwokatów, gdzie Izby są tylko prezydentów było adwokatów, tam oczywiście sędziemu nie przyjdzie do głowy, żeby ten artykuł stosować. Więc co innego, jeżeli przepis, który powstał za czasów Napoleona I 1808 roku, został zatrzyman do dziś, i z tego przepisu nigdy, przenigdy tak wysokiej kary, od zawieszenia w czynnościach począwszy, nie stosowano, a co innego, jeśli się wprowadza tego rodzaju przepisy tu, gdzie nigdy, przenigdy nie podobnego nie istniało, nawet za czasów moskiewskich. Miałem zaszczyt swojego czasu należeć do koła obron politycznych, broniełem w sądach moskiewskich, w wojskowych sądach moskiewskich i twierdziłem, że byliśmy śmiały i odważni i nawet ten stupajka rosyjski nie ośmielił się głosu mi odebrać. Dlaczego? Dlatego, że nawet przed takim sądem uczyli adwokat wie, gdzie jest miara i właściwy umiar. I dlatego pisanie o projekcie o ustroju adwokatury, że adwokat okaże uchwałę nieposzanowanie władzy, jest całkiem nieprzyzwoite. (Oklaski na prawicy.) Jakże to, czy nie istnieje art. 154 k. k., który skazuje na więzienie? Czyż to mało jeszcze jest, że trzeba takie przepisy wprowadzać! Czy panowie zastanawiali się nad tem, że aby usunąć stróża magistrackiego, który zamiata ulicę, trzeba dyscyplinarne postępowanie przeprowadzić, prezydent miasta nie może go oddalić, podczas gdy kacyk prowincjonalny może adwokata z listy wykreślić. To jest niesłychane! (Oklaski na prawicy.)

Wolność słów i tajemnica zawodowa

Muszę jeszcze na dwie rzeczy wskazać, również dlatego, że te rzeczy już idą nie przeciw nam, adwokatom, ale przeciw obywatelom państwa. A więc wolność słowa i tajemnica zawodowa. Rzekałem już na wstępie, że statystyk pewien wyliczył, że 90 proc. obywateli miewa sprawy sądowe; nikomu z obecnych żadnej sprawy nie życzy, ale twierdzą, że jeśli tę ustawę zatwierdzą, to specjalnie w sprawach karnych nie znajdziecie obrońcy. Znajdziecie lizusów. Otóż co do wolności słowa było powiedziane: dotychczas tak: adwokaci korzystają z wolności słowa w słowie i piśmie, a obecnie powiada się w sposób następujący: w granicach obowiązującej ustawy — i w granicach rzeczowej potrzeby. Co to znaczy rzeczowa potrzeba? Konia z rzędem, kto to zrozumie.

Drużga rzecz — tajemnica zawodowa. Na czym polega cały ciężar często nieposilny zawodu adwokackiego? Na czym polega gwarancja tego zawodu i zaufanie publiczne do tego zawodu? Na tem, że każdy kto się zwraca do adwokata, wiedział, że to co powierzył w ciszy gabinetu adwokackiego pozostanie nazawsze tajemnicą. Jedynie w ten sposób można rozumieć, że obywatel może liczyć na pomoc prawną i może mieć zaufanie do tego koniecznego współczynnika wymiaru sprawiedliwości, jeżeli będzie wiedział, że temu adwokatowi wszystko może powiedzieć, a adwokatowi nie wolno tego nikomu ujawnić. To jest tajemnica zawodowa i podstawa bytu adwokackiego nie materialnego, ale zawodowego z jednej strony i podstawa dobra społecznego z drugiej strony. Projekt powiada inaczej, projekt mówi: „tajemnica zawodowa istnieje dla adwokata wobec klienta”, ale nie mówi o tem, co jest powiedziane w dzisiejszym statucie: nikt nie może zmusić adwokata do zdradzenia tajemnicy zawodowej. To jest opuszczone, czyli, że obecnie przy możliwie pięknej interpretacji, a interpretatorów mamy dużo, przy możliwej interpretacji widzimy, że sąd może zmusić do ujawnienia tajemnicy, i komisarz policji,

W jaki sposób pewien kolejarz uleczył się z reumatyzmu

Dla kolejarza rzeczywiście niepojętym jest, gdy nagle przy wskakiwaniu na stopnie wagonu druga noga odmawia mu posłuszeństwa i równocześnie odczuwa jakąś niesamowitą sztywność w stawach i krzyżu. To są pierwsze objawy reumatyzmu. „Nie mogłem poprostu zrozumieć” pisze nam pan A. Buk, Siemianowice, Matejki 14, „skąd nagle wzięła się taka sztywność w krzyżu i kolanach. Gdy chciałem jak zwykle wskoczyć do ruszającego pociągu, zaledwie z wielkim wysiłkiem udawało mi się utrzymać na stopniu. Początkowo przypuszczałem, że przyczyną tego jest zwykłe nadwężenie mięśni, ale ucierania i rozmaite wypróbowane przeczynniki lekarstwa nie przyniosły mi żadnej ulgi. Przeciwnie! Szczególnie słotne i zimne dni dawały mi się we znaki — bóle były wprost nie do zniesienia. Na służbę szedłem wówczas jak na tortury. Latami całemi męczyłem się tak okropnie, dopóki pewnego razu nie zwróciłem mi uwagi na Togał. Zawiedziony jednak tyłoma pró-

bami naturalnie odniosłem się z niedowierzaniem i do tego zalecanego mi leku. Lecz dzięki Bogu dziś nie żałuję doprawdy tej ostatniej próby gdyż odrazu po zażytości odczułem dobroczynne działanie tych tabletek. Wkrótce też powoli bóle ustąpiły, a teraz już zupełnie pozbyłem się tej straszliwej choroby. Tak więc dzięki Togałowi odzyskałem swe zdrowie!” Podobne doświadczenia poczyniło tysiące cierpiących, którzy przyjmowali Togał przy reumatyzmie, podagrażu, rwanii w stawach, bólach w krzyżu, bólach nerwowych i głowy, grypie, przeziębieniach i pokrewnych cierpieniach. Ponieważ Togał w zarodku zwalcza te niedomagania, osiąga nawet w chronicznych wypadkach osiągnięto przy pomocy tego środka nadszkodliwe pomyślne rezultaty. Niezskodliwie dla serca, żołądka i innych organów. Jeśli przeszło 6000 lekarzy środek ten ordynuje, to przecież każdy zakupić go może. W aptekach. n 6326

dzielnicowy, może zmusić — jednym słowem każdy urząd. Otóż to jest straszne, to jest niemożliwe do zachowania. (Pos. Sanojca przerywa.) O co p. Sanojca się pyta, bo nie usłyszałem? (Pos. Sanojca: A jak nie powie prawdy, zblaguje.) Z panem o tajemnicy zawodowej dyskutować nie będę, bo to widocznie nie jest na pańskim poziomie. (Oklaski na ławach Klubu Narodowego.)

Dawna i nowa przysięga

Następnie każdy przyjmowany do adwokatury kandydat składa przed dziekanem uroczystą przysięgę. Nie będąc rotą tej przysięgi powtarzał, raczcie mi wierzyć panowie, że przysięga zrederagowana jest w formie uroczystej, poważnej, wzywająca do patriotyzmu i obowiązku obywatelskiego. Projekt nawet i w tym punkcie chce pomniejszyć powagę adwokatury, bo zamiast przysięgi wprowadza przyrzeczenie, do którego dodaje rotę, tak, jakby rota mogła wchodzić do przyrzeczenia, skoro wiadomo, że rota to jest przysięga, ale autor oczywiście tego nie rozumiał i to przyrzeczenie wprowadza rzeczy, których także w żadnym statucie adwokatury nie znajdziemy. „Adwokat musi zachować poszanowanie i posłuch dla sądu i urzędów”. Otóż jeżeli chcecie mieć adwokatów, którzy będą posłusznymi, to będziecie mieli służalców, a nie będziecie mieli rzeczników prawa. (Oklaski na ławach Klubu Narodowego.)

Deklaracja Klubu Narodowego

Pozwolą panowie, że na zakończenie niech mi wolno będzie odczytać deklarację w tym Sejmie, zupełnie króciutką.

Imieniem naszego stronnictwa i klubu oświadczam, że projekt rządowy wymaga następujących zmian: 1) utrzymania rady naczelnej, jako organu zwierzchniego adwokatury, będącego wyższą instancją dla wszystkich spraw, rozstrzyganych przez okręgowe rady adwokackie w I Instancji i wykonyującego nadzór nad karami; 2) powierzenia odwołania w sprawach dyscyplinarnych adwokatów organom korporacyjnym, a nie sądowi apelacyjnemu; 3) skreślenie art. 82 projektu o stosowaniu sankcji dyscyplinarnych względem adwokatów przez Sąd, bezpośrednio rozpoznający daną sprawę; 4) ograniczenia możliwości przechodzenia do adwokatury z sądów i urzędów — do kategorii osób, przewidzianych w projekcie komisji kodyfikacyjnej; 5) odpowiedniego skorygowania w myśl postanowień dotychczasowych przepisów projektu, dotyczących wolności słowa oraz tajemnicy zawodowej; 6) rozszerzenia kompetencji samorządu adwokackiego przez dodanie uprawnień, przewidzianych w punktach j) i k) art. 31 statutu palestry; 7) wprowadzenia obowiązku dwuletniej aplikacji sądowej dla kandydatów do adwokatury oraz pozostawienie w składzie komisji egzaminacyjnej jednego sędziego; 8) pozostawienia dotychczasowego zakresu uprawnień władz nadzorczych i państwowych, bądź wprowadzenia zasad, przygotowanych w tej mierze przez projekt komisji kodyfikacyjnej; 9) utrzymania dotychczasowej formy oraz rot przysięgi. (Pos. Sanojca przerywa.)

Rozbijanie jedności adwokatury

Dla pana może być, że to za dużo (Pos. Sanojca: za mało), dla pana może zamało, nie wiem, pańskie zdanie mnie najmniej obchodzi. Obchodzi mnie co innego, obchodzi mnie to, żeby wysoka izba raczyła w następstwie przy obradach nad tym projektem pamiętać, że to nie jest ustawa o

ustroju adwokackim, tylko ustawa o rozstroju adwokackim (Oklaski na prawicy), że dlatego mamy jednolite państwo polskie, żeby była w niem jedna adwokatura polska, a rezultat tego projektu praktyczny jest taki, że nie będziemy mieli jednej adwokatury, ale tyle adwokatów, ile jest okręgów sądów apelacyjnych, bo każdy sąd będzie inaczej na rzecz patrzał i takiego ujednoczenia, bo takie piękne słowo jest w projekcie, nie będziemy mieli. A zdaje mi się, i chyba dla każdego z nas jest jasne, że jeżeli wprowadzamy jednolity kodeks karny, jednolity kodeks cywilny, jednolitą ustawę sądową, jednolity ustrój sądowy, to tak samo musimy mieć jednolitą adwokaturę, żeby człowiek czy mieszka w dzielnicy p. Sanojcy, czy w zachodniej, czy w Kongresówce, żeby wiedział, iż w każdej miejscowości i wszędzie adwokat polski jest czynnikiem wymiaru sprawiedliwości i jest człowiekiem, do którego można i należy mieć zaufanie. (Oklaski na prawicy.)

Odpowiedź

Główny organ „sanacji” „Gazeta Polska” pisze z powodu odezwy Komitetu Obrony Narodowej, któremu przewodniczył marsz. Trąmpczyński: „Czy panowie, podpisani pod odezwą, przypominają sobie różne hasła, jakie wówczas (w latach 1920—22) rzucali pod adresem Polaków z b. Kongresówki: „Nie sprzedawać im ziemi, niech lepiej zostanie w rękach niemieckich, bo to są tutejsi!”

Czytelnicy rozstrzygną sami, co w tej uwadze bardziej podziwiać: mikrozemność, czy głupotę.

„Boże coś Polskę” pieśnią... przeciw rządową

„Gazeta Bydgoska” donosi, że jej redaktor naczelny, poseł Str. Narod. p. Józef Petrycki, poseł Str. Narod. A. B. Lewandowski, tudzież działacze O. W. P.: red. Łukaczyński, Paluszkiwicz, Sauer i inni otrzymali na wniosek policji państwowej mandaty karne

„z powodu posadzenia o to, że dnia 26 czerwca 1931 roku urządzono zebranie polityczne bez zezwolenia władzy i zaintonowano pieśń przeciw rządową”, czem popełnili rzekomo wykroczenie z § 5 i 16 ustawy o stowarzyszeniach z dnia 19 kwietnia 1908 roku oraz z art. 360 p. 11 k. k. (gruby wybryk).

Jako świadkowie występują: podkomisarz policji Andrzej Faferk, st. przodownik St. Ziółkowski, st. przodownik St. Poln i p. Dreas, asesor starostwa grodzkiego.

Stwierdzić trzeba, że zebranie w dniu 26 czerwca b. r. nie było zebraniem publicznym, lecz zebraniem zamkniętym, gdyż zostało zwołane drogą ogłoszenia w numerach 144, 145 i 146 „Gazety Bydgoskiej”, a przy wejściu na salę badano legitymację każdego uczestnika. Uzyskanie zezwolenia władzy na tego rodzaju zebranie wedle § 6 ustawy o stowarzyszeniach było zupełnie zbędnym.

Zaznaczyć należy w końcu, iż „pieśniami przeciw rządowymi”, które „zaintonowano” na zebraniu, były: „Hymn Młodych” Obozu Wielkiej Polski i chorał „Boże coś Polskę”.

Od kiedy te dwie pieśni, śpiewane publicznie i głośno w całej Polsce stały się „pieśniami przeciw rządowymi” — to już jest tajemnicą pp. Faferków, Polnów, Ziółkowskich i Dreasów!

Wszyscy obdarzeni mandatami karnymi wnieśli do sądu sprzeciw z żądaniem wyznaczenia rozprawy.

WIADOMOŚCI POTO CZNE

Tragiczny finał

poważnych niesnasek w rodzinie

W sądzie apelacyjnym, jako instancji odwoławczej toczyła się rozprawa przeciwko gospodarzowi Franciszkowi Rzepocińskiemu z Białego Dworu pow. kozimińskiego.

Oskarżony wydał za żonę w 1927 r. córkę swą Jadwigę za Kazimierza Pawłowskiego i zapisał jej 60 morgów ziemi, przyczem sprawę zatwierdził, że Rzepociński w zamian za zapis zagwarantował sobie pełne utrzymanie. Zrazu trójka żyła w jak najlepszej zgodzie, ale później powstały nieporozumienia i niesnaski. Zarzewie niezgody wnieść miał młody Pawłowski, który często powodował awantury, przyczem nie szczędził obojętym słów, którym obrzucał żonę.

Razu pewnego, gdy Pawłowski wrócił z miasta wszczął niebywałą awanturę. Rzepociński słyszał jak córka jego wołała rozpaczliwie: „bo mnie zabije!” Ojciec, nie namyślając się dłużej wpadł do izby, gdzie rozgrywała się scena, przyczem zauważył jak złeć bil i dusił żonę. Rzepociński wstał się za córką, co tak rozgniewało Pawłowskiego, że rzucił się na teścia i pobił go dotkliwie. Rzepociński uciekł do swego pokoju z córką, a za nimi pogonił Pawłowski z kijem w rękę; ojciec doprowadzony zachowaniem się złećcia do ostateczności złapał karabin i strzelił w kierunku napastnika. Ciężko raniłony Pawłowski zmarł niebawem.

W pierwszej instancji Rzepociński skazany został na 6 miesięcy więzienia. Sąd apelacyjny rozpatrując ponownie sprawę, stwierdził, że samoobrona była za daleko posunięta i dla tego podtrzymał wyrok pierwszej instancji. (z)

Sprytni oszuści

korzystał z naiwności ludzkiej i okradli szereg osób z dolarówk

Pod zarzutem licznych oszustw i fałszerstwa zasiedlił wczoraj w sądzie okręgowym 28-letni kupiec Henryk Wroniecki (ul. Dąbrowskiego 56) i 30-letni Antoni Chlebowski (Wielka 12) bez zawodu.

Akt oskarżenia zarzucał im, że w czasie od sierpnia do października 1930 r. przedstawiając się za agentów Banku Spółdzielczego w Krakowie odwiedzali poszczególnych posiadaczy dolarówek II emisji, którym zabierali je pod pozorem dostarczenia w ciągu 14 dni dolarówki III emisji. Aby swej „misji” nadać pozory prawdziwości, każdemu, komu zabrali dolarówki, pozostawiali sfalszowane konsygnacje. W ten sposób ucierpiał materialnie cały szereg osób z Poznania i prowincji a p. in pp. Chytranka, Michalakówna, Bartkowski, Lutowski, Komorowski, Krausówna, Jędrzejewska. Również byli u pp. Szczepańskiego, Napierałowej i Alejskiej, lecz ci nie ufali rzekomym agentom i nie dali im dolarówek.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało w całości winę oszustów. Sąd skazał każdego na rok ciężkiego więzienia. (z)

KALENDARZYK

Sobota 17 października 1931

Słońce: wschód 6,20 — zachód 16,55 — długość dnia 11 godzin 55 min.

Księżyc: wschód 14,07 — zachód 20,34 — przed I kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn Sobota godz. 7 rano Temperatura powietrza niska 0 st. C. Pogodnie. Cisza. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 764 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 12 st. Cels., najniższa minus 1 st. Cels.

Przepowiednia pogody na niedzielę: Pogoda niestabilna, chłodno, pochmurno, w ciągu dnia ciepło.

Kal rzk.: Florentyn B. i Wiktor — jutro Łukasz Ew.

Kal. słow.: Zytisława — jutro Bratumiła.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75. — Apteka Sapięzińska, pl. Sapięziński 1. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76. — Apteka pod Eskulapem, plac Wolności 13.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ulica Kraszewskiego 12.

Lazarz: Apteka przy parku Wilsona, ul. Marszałka Focha 47.

Wilda: Apteka pod „Koroną”, ul. Górna Wilda 61.

W innych dzielnicach miasta pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

KRONIKA KOSCIELNA

— **Nabożeństwo uniwersyteckie.** — Duszpasterz uniwersytecki podaje do wiadomości: W niedzielę, 11 bm. rozpoczęło się nabożeństwo w kaplicy uniwersyteckiej w Nowym Domu Akademickim przy Wąłach Leszczyńskiego 6 — W niedzielę i święta o godz. 11 msza św. z kazaniem. W soboty i w przededniu świąt czeka spowiednik w kościele Kolegiaty Świętej Maryi Magdaleny (Farnym) o godz. 5.30 po południu. W poniedziałki, środy i soboty odbywa się w kaplicy wieczorne nabożeństwo październikowe o godz. 8.15.

OSOBISTE

— **Srebrne gody małżeńskie** obchodzą w środę 21 października pp. Aleksander i Elżbieta z Borowiczów Grandkowscy ul. Fabryczna 22. Na intencję jubilatów odprawi się w dniu jubileuszu o godz. 9 msza św. w kościele Zmartwychwstania Pańskiego na Wildzie. Z uroczystością rodzinną zbiega się 25-letni jubileusz pracy obywatelskiej pp. Grandkowskich.

Jubilat jest dyrektorem Tow. Akc. „Młyny Hermana”. Obdarzony niezwykłym zaufaniem kolegów swych, jest od samego początku prezesem Zjednoczenia Młynów Handlowych Zachodniej Polski, jak również prezesem Związku Eksporowego Młynów w Polsce. Jest dalej wiceprezesem Rady Giełdy Zbożowej i Towarowej, radcą Poznańskiej Izby Przem. Handlowej oraz członkiem zarządu Zw. Pracodawców.

Poza pracą zawodową niemniej wybitną jest działalność Jubilata w organizacjach społecznych, jak w Tow. Młodzieży Męskiej im. Paderewskiego, w Kole Przyjaciół Harcerzy, drużyny X i XI, w Tow. Młodzieży Kupieckiej. Jubilat jest od samego początku czynnym członkiem Tow. Uczestników Powstania na Wildzie, pracuje dalej w Tow. Przemysłowców i Robotników, w Tow. Gimnastycznym „Sokół” i t. d.

Szczególnie obfitą jest działalność p. Grandkowskiego na polu charytatywnym czy to w Miejskiej Opiece Ubogich, czy też w Komitecie dożywiania biednych dzieci szkoły powszechnej na Wildzie a wreszcie w Konferencji św. Wincentego a Paulo.

We wszystkich tych czynnościach znajduje Jubilat wydatną pomoc w małżonce swej, znanej również na terenie wildeckim z owocnej działalności w Tow. Polek, Sokół, Konferencji św. Wincentego a Paulo, Sodalitacji itd. To też z okazji jubileuszu pp. Grandkowskich towarzyszą im ze wszech stron najserdeczniejsze życzenia. Do życzeń tych przyłącza się i redakcja pisma naszego. Ad multos annos. (z)

— **Złote gody małżeńskie** obchodzą w dniu 18 bm. pp. Piotr i Maria z Lesińskich Światlikowie, mieszkający przy Starym Ryнку 36. Na intencję Jubilatów odbędzie się w dniu jubileuszu o godz. 9 nabożeństwo w kościele Farnym. Solentantom towarzyszą życzenia staropolskiego „Szczęść Boże!” (k)

— **† śp. Ignacy Żniński.** W dniu wczorajszym zmarł w Poznaniu śp. Ignacy Żniński, b. redaktor „Dziennika Polskiego” w Dortmundzie, następnie „Gazety Grudziądzkiej”, w czasie wojny konserwatywny „Gazety Narodowej”, a po wojnie „Nowego Kurjera”. Zmarły, urodzony w r. 1864 w Gnieźnie, z zawodu był nauczycielem, lecz za czasów pruskich porzucił zawód ten, nie mogąc się pogodzić z pruskimi metodami szkolenia.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Z Sodalitacji Pań Akademicek.** Zebranie Sekcji Apologetycznej odbędzie się w środę 21 bm. o godz. 20 w lokalu Katolickiego Związku Polek, przy ulicy św. Marcina 68.

— **Zjazd dentystów byłej dzielnicy pruskiej.** Dnia 24 i 25 bm. odbędzie się Zjazd Dentystów w Poznaniu w salce „Pod Strzechą Budowniczych”, ul. Sew. Mielżyńskiego 23, połączonej z wystawą artykułów dentystycznych oraz wykładami naukowymi.

— **Uwaga czeladź rzemieślnicza.** — Nadzwyczajne zebranie wszystkiej czeladzi rzemieślniczej, tak zorganizowanej, jak i niezorganizowanej, odbędzie się we wtorek 20 bm. o godz. 19 w sali Domu Rzemieślniczego.

— **Stow. b. żołn. 57. p. p.** Walne zebranie Stowarzyszenia odbędzie się w sobotę o godzinie 19.30 w kasynie podoficerskiej 57 p. p. w koszarach przy ulicy Grunwaldzkiej. Porządek obrad przewiduje między innymi referat p. dr Lewandowskiego, sprawozdania z czynności członków zarządu z roku 1931, sprawozdanie ze strzelań w roku 1930-31 i wręczenie zdobytych nagród. (k)

— **Ze Stow. Urzędników Komunalnych miasta Poznania.** Plenarne zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 22 bm. o godz. 18 na sali p. Jarockiej przy ulicy Maszalskiej 8a. Porządek obrad obejmuje między innymi program obchodu dziesięciolecia Stowarzyszenia

— **Narodowa Organizacja Kobiet — Koło Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek dn. 19 bm. o godz. 20 w salce p. Kasprzakowej, ul. Kilińskiego

nr. 15. Referat wygłosi p. Stelmachowska o liczny udział członkiń prosi Zarząd.

— **Poznański Okręg Stow. Młodzieży Polskiej.** Odprawa naczelników Pozn. Okręgu odbędzie się we wtorek 20 b. m. o godz. 19.30 w lokalu Okręgu. Przybycie obowiązkowe. Sprawy ważne.

WYSTAWY

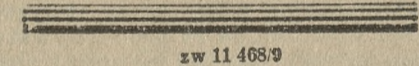
— **Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych** — przy placu Wolności 18. W Salonie Tow. Przyj. Sztuk Pięknych jest obecnie wystawa, w której udział biorą następujący artyści: Wlastimil Hofmann, który wystąpił z kolekcją dzieł, przeważnie treści religijnej, Aleksander Augustynowicz, który między innymi obrazami wystawił „Sw. Teresę z Lisieux” w różnych koncepcjach, oraz inni artyści, jak Batorycki, Graczyński i Zofia Vogtówna. — Prócz tego wystawiono artystyczne fajansy z fabryki Stanisława Mańczaka w Chodzieży. Wystawa otwarta w dni powszednie od godz. 11-17, w niedzielę i święta od godziny 12-15.

Już tylko tygodnie
dzieli nas od terminu
ciągnięcia
Wielkiej Loterii na
Pomnik Wdzięczności
Najsw. Serca Pana Jezusa
w Poznaniu,
które, jak wiadomo, odbędzie się
10 grudnia b. r.

Kto zatem nie zdążył jeszcze zakupić los 3 złotowy i tem samem nie przyczynił się jeszcze do wykończenia wielkiego dzieła — niech spieszy do najbliższej koekury, Banku Ludowego, kiosku „Ruchu”, „Orbisu” lub Komitetów parafialnych (u ks. Proboszczów) albo wysle wprost 3 złote przekazem przez P. K. O. konto nr. 213964 do Komitetu Budowy Pomnika Wdzięczności w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 21 III p. (Wdział loteryjny) a otrzyma los odwrotną pocztą.

Zapewni sobie w ten sposób szanse wygrania poważnych nagród i spelni obowiązek katolicki i narodowy.

zw 11 468/9

ZYCIE SOKOLE

— **Gniazdo męskie na Wildzie** odbyło w lokalu p. Zawadzki swe zebranie, połączone z obchodem Kościuszkowskim. — Obchód zgromadził licznych członków i gości. Uroczystość otworzył prezes druhi Skibiński. Następnie druhi Grabowski (fortepian) przy współudziale p. Karaśkiewicz (skrzypce) odegrał cały szereg utworów. Zkończeniem Skibiński wygłosił referat p. t. „Kościuszko w polskiej poezji” dramat, według rozprawy dr. Hahna. Referat wysłuchano z zaciekawieniem, nagradzając w końcu mowę huczennymi okłaskami. Po koncercie odśpiewano wspólnie przy akompaniamencie fortepianu polonez Kościuszkowski. — Po zamknięciu uroczystości odbyło się kwartalne zebranie plenarne. Po przyjęciu 3 kandydatów na członków uczczono przez powstanie pamięć zmarłej p. Zawadkowej, poczem prezes podał do wiadomości, że 15 listopada odbędzie się obchód listopada, połączony z mszą św. w kościele Ks. Ks. Zmartwychwstańców. Z powodu ciężkich warunków gospodarczych zebrani odstąpili od urzędzenia tradycyjnej zabawy, natomiast odbędzie się skromny wieczór familijny. Sprawą wieczoru zajmie się specjalna komisja z dh. F. Czarzyńskim jako gospodarzem na czele. (z)

— **„Sokół” wolsztyński** święcić będzie w niedzielę obchód 10 rocznicy założenia. Obchód rozpocznie się nabożeństwem, na które przybędą także drużyny pozamiejskowe, potem będzie akademią w Strzelnicy a wieczorem zabawa z teatrem i w. i. Sądzymy, że wobec ogólnej sympatii, jaką cieszy się Sokół, wszelka zachęta publiczności do licznego udziału jest zbyt czynna — i publiczność nasza, znając cele i pracę Sokola, weźmie jak zawsze gremjalny udział w tem święcie Sokola.

WIECZORY, KONCERTY

— **Chór Państwowej Szkoły Budownictwa i Miernicze - Meljoracyjnej w**

Bóle w żołądku, ściskanie w dołku, obstrukcje, gnucie w kiszkiach, gorycz w ustach, źle trawienie, bóle głowy, obłożony język, błądą cerę łatwo usunąć, stosując często wodę gorzką „Franciszka-Józefa” i biorąc wieczorem przed udaniem się na spoczynek pełną szklankę takowej. Za- dać w aptekach i drog. nw 6342

Poznaniu urządza dziś 17 bm. o godz. 20 koncert wokalo-instrumentalny w auli P. S. B. i M. M. przy ul. Łąkowej 11. Program obejmuje m. in. utwory Moniuszki, Surzyńskiego, Osmańskiego, Millera, Dunieckiego, Lachmana, Chopina, Studzińskiego, Galla, Różyckiego i Niedzińskiego. Dochód przeznaczony dla biednych studentów.

— **Herbatka Tow. Wyd. „Polskiej Armji Błękitnej”.** Przpominają się, że w niedzielę 18 bm. odbędzie się w restauracji „Adria” przy pl. Wolności 19. herbatka towarzyska, urozmaicona artystycznymi występami, orkiestrą i danciem. Początek o godz. 17. Opłata za udział w herbatce wynosi 2,50 zł od osoby. Czysty dochód przeznaczają się na wyd. „Polska Armja Błękitna”.

WYCHOWANIE, KURSY

— **Miesięczny okresowy kurs techniczny**, organizowany przez dzielnicowy wydział Sokola, rozpoczął się ostatnio, jako dalszy ciąg pracy druchon uczestników z Skrzynek. Przybyło na kurs z Poznania i z innych stron Wielkopolski ogółem 33 druchny. O godz. 9.30 rano dokonała otwarcia kursu w imieniu przewodnictwa dzielnicowy i dzielnicowego wydziału sokolek — druchna Zofia Herniczkowa, zachęcając druchny do jak najintensywniejszej pracy, aby zdobyte i pogłębione na kursach okresowych wiadomości przekazywały zkończeniem tym druchonom, które będą szkolili w swoich gniazdach. Następnie naczelniczka druchna Kasprzakówna przeprowadziła mustrę sokola, a druchna Kozłowska — lekcję gimnastyki i systematyki. O godz. 12-tej p. dr. Deżyna dokonała bardzo sumiennych oględzin lekarskich. Po obiedzie druchna Nożynska prowadziła plasy i gry, a na zakończenie druchna Kasprzakówna przerobiła ćwiczenia złotowe, poczem druchny rozjechały się do domów.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Dziś i jutro** odbędzie się w b. salonie sztuki Artystów Plastyków, przy pl. Wolności 14a herbatka z tańcami na cele Polskiego Czerwonego Krzyża. Początek w sobotę o godz. 19, w niedzielę o godz. 17. Chcąc spędzić wieczór wesoło i tanio, spieszy na herbatki Czerw. Krzyża.

— **Strzelanie Legionu Wielkopolskiego.** Przpominamy o strzelaniu Legionu Wielkopolskiego, które się odbędzie w niedzielę 18 bm. od godz. 11 rano na Strzelnicy Bractwa Kurkowego na Szlagu. Znacząca się, iż strzelanie z broni małokalibrowej dostępne jest dla wszystkich członków organizacji wchodzących w skład Legionu Wielkopolskiego.

— **Wieczory taneczne sekcji wioślarskiej A. Z. S.** odbywają się w każdą sobotę o godz. 20 do końca listopada w „Salonie Philipsa” (Pasaż Apollo). Staraniem organizatorów jest zapewnić gościom świetną zabawę i miły nastrój.

— **Dyrekcja Pomocy Naukowej dla Dzievcząt** donosi, że biuro Towarzystwa przy ul. Strzeleckiej 3. I p. z dnem dzisiejszym czynne będzie w czwartki i piątki od godz. 11-13. Stypendia na rok szkolny 31-32 są już rozdzielone, wobec tego nowych podań narazie uwzględniać się nie będzie. Byłym stypendyistom Dyrekcja przypomina, by zechcieli podług możliwości spłacać dawniej otrzymane fundusze. Dziękując za już odebrane kwoty, Dyrekcja poleca życzliwość społeczeństwa Towarzystwa, które wobec kryzysu gospodarczego nie może pomimo najszerzej zachęci uwzględnić licznych i bardzo nagłych wniosków.

— **Baczność! Członkowie Tow. Powstańców i Wojaków dzielnicy Dębleckiej.** W niedzielę, dnia 18 bm. o godz. 9 rano odbędzie się strzelanie z broni małokalibrowej w strzelnicy P. W przy ul. Fr. Ratajczaka o mistrzostwo towarzystwa dla wszystkich druhów bezpłatnie.

— **„Kółko Szachowe” przy Tow. Uczniów Handlowych w Poznaniu,** urządza z okazji jubileuszu 25-lecia istnienia Towarzystwa „Drużynowy Turniej Szachowy Młodzieży” o puhar wędrowny, ufundowany przez Kuratora p. Stanisława Szulca. Bliższych informacji zasięgnąć można do dn. 21 bm. codziennie w „Ogniisku Ucznia Kupieckiego”, Al. Marcinkowskiego 26, II, od godz. 19-20.

— **Rozpoczęcie kursów języków francuskiego i angielskiego.** Towarzystwo Wydawnicze hist. wyd. „Polska Armja Błękitna” donosi, że kursy języka francuskiego rozpoczęły się w dniu 16 bm. i będą się odbywać we wtorki i piątki w lokalu Tow. przy ul. 27 Grudnia 19, m. 16. Kurs elementarny w godz. 17.45 do 18.45 i kurs średni w godz. 19 do 20. Lekcję języka francuskiego udziela p. W. Filipowska. — Kursy języka angielskiego, wykładane przez p. J. Zarembinę, rozpoczynają się w dn. 20 bm. i będą się odbywać we wtorki i czwartki w mieszkaniu wykładowcy przy ul. Przecznicza 6, II p.

Kurs elementarny w godz. 18—19 i kurs wyższy w godz. 17—18.
Francuskie Biuro Uniwersyteckie w Poznaniu. ul. Seweryna Mielżyńskiego nr. 26-27, pod przewodnictwem prof. J. Langlade. udziela bezpłatnie wszelkich informacji. dotyczących szkół i uniwersytetów francuskich. Uprasza się o załączających odczołnych informacji Sekretariat czynny od 11—13 przed poł.

KRONIKA WYPADKÓW

— Samobójstwo w obawie przed rozprawą? W nocy na 15 bm. popełnił samobójstwo wystrzałem z parabellum w okolicę serca 35-letni Franciszek Hudziński z Świerczewa pod Poznaniem. Samobójstwo popełnił Hudziński w nocy przed przymusowym dostawieniem go na rozprawę do sądu okręgowego w Zninie w charakterze oskarżonego. Motywy rozpacznego kroku nie zostały jeszcze ujawnione. jednakże fakt transportowania go na rozprawę sądową nasuwa przypuszczenia. że pozbawił się życia w obawie przed groźną karą. Zwłoki przewieziono do zakładu medycyny sądowej. (k)
— Samobójstwo. W Bydgoszczy powiesiła się 48-letnia Cecylja Person. zamieszkała przy ul. Sapery 83. Powodem samobójstwa był rozstrój nerwowy. (k)
— Niudała wyprawa po rower. Kamiczka przy ul. Przechodnia 7 niejednokrotnie już była nawiedzana przez różnych złodziei. Ostatnio znowu dobrze widocznie obznajomiony z stosunkami lokalnymi złodziej zjawił się o godz. 5 rano w rozległych suterrenach i otworzył drzwi prowadzące do skrytki, skąd zabrał rower należący do p. Estreichera. Prowadząc rower długim korytarzem zawadził o drabinę, która się przechyliła i runęła na ścianę, za którą mieści się zakład fotograficzny p. J. Majewskiego. Łoskot zbudził właściciela, lecz złodziej zdolał już wyjść z domu i ul. Przechodnia przedostać się na ul. Bukowską. Dotarłszy do domu przy ul. Bukowskiej 17, wstawił rower w bramę, gdyż usłyszał, że ktoś z zakładu fotograficznego wyszedł. Nim p. Majewski przybiegł, złodzieja już nie było. Jednego przechodnia, który podejrzany był o kradzież, ujęła przywołana policja. Dzięki więc p. M. uzyskał p. Estreicher z powrotem rower. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— Kradzieże i włamania. Ubiegłej nocy w firmie Bracia Dawidowscy (ul. Gwarna 17) na strych włamali się niewyśledzeni narazie złoczyńcy i zabrali wielkie ilości bielizny stołowej pościelowej oraz osobistej. Straty ocenia się na 4 tysiące zł. — Przy Górnej Wildzie 127 włamano się do mieszkania pp. Kmiecikowskich i skradziono bieliznę męską oraz damską wartości 1300 zł. — Z mieszkania p. Władysławy Łuczakówny przy św. Marcynie 68 porwano bieliznę wartości 1500 zł. — Większą kradzież popełniono na strychu przy ul. Wyspiańskiego nr. 13 u p. Budzińskiego, zabierając bieliznę i odzież własność p. Magdaleny Wojtkowiak, mieszkającej przy Ostrorogu 16. (k)
— Rozbój. Do sklepu p. Marjanny Rak w Krotoszynie (ul. Ostrowska 61) weszło dwóch osobników, z których jeden zażądał 10 papierosów. W chwili placenia dobył on rewolwer, groźąc właściciela. Drugi osobnik, korzystając z zamieszania, skradł papierosy z gablotki, poczem obaj zbiegli, ostrzeliwując się z rewolwerów. Nie zdolano ich narazie ująć. Wypadku w ludziach na szczęście nie było. (k)
— Napad rabunkowy. Na szosie gdańskiej w pobliżu Myślińcinka (pow. bydgoski) nieznanymi sprawcami napadli 19-letnią Idę Helmut z Żoładowa. Rabaż uderzył ją tępem narzędziem w głowę, poczem wyrwał z rąk torebkę z zawartością kilkudziesięciu groszy i zbiegł. (k)

Z WIELKOPOLSKI

— Puszczykowo. (Z parafii.) W niedzielę 11 bm. zawiązał się pod protektorem miejscowego ks. proboszcza Komitet Parafjalny Dnia Katolickiego celem uczczenia Święta Chrystusa Króla w ostatnią niedzielę października. Na program składać się będą oprócz referatu śpiewy chórowe, deklamacje solowe i chórowe.
— (Poświęcenie cmentarza.) W niedzielę 13 bm. o godz. 16 nastąpi poświęcenie nowego cmentarza, położonego wśród lasów puszczykowskich. Poświęcenia dokona ks. dziekan Gładysz z Komornik.
— Klecko. (Z życia Młodych Polek.) Stow. Młodych Polek urządziło w dniu 4 bm. na sali p. Klempowej przedstawienie amatorskie Odegrano dwie sztuki teatralne, a m. „Pasterka z Lourdes” i kotralne, a m. „Po teatrze”. Amatorzy wywiązały się ze swego zadania bardzo dobrze, za co ich obdarzono hucznyimi okłaskami. Po przedstawieniu odbyła się skromna zabawa taneczna.
— Kościan. (Zebrane Sokoła.) Ostatnie zebranie „Sokoła” odbyło się przy licznych udziałach członków. Przewodniczył prezes p. Jan Tadeuszak. Student med p. Zdzisław Kozłowski wygłosił bardzo interesujący referat o pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach. Następnie został zabieg sztucznego oddychania przez referenta i p. dr. Dirbacha za demonstrowany.
— (Zawody konne.) Wielkopolski Klub Jazdy Konnej przy współdziałaniu oficerów i podoficerów brygady kawalerji poznańskiej urządził w tutejszem mieście

dnia 18 bm. pod kierownictwem gen. brygady Zahorskiego na stadionie miejskim zawody konne kawaleryjskie.
— (Kolo rodzicielskie.) Przy tut gimnazjum państw. im św. Stanisława Kostki założone zostało Kolo Rodzicielskie. W skład zarządu weszli ks. prob. Bednarkiewicz jako prezes, p. burm. Maćkowiak jako zastępca, p. Mieczysław Wyrbowski sekretarz p. dr. Dirbach skarbnik, p. inż. Jezierski z Czempinia oraz p. Ignacy Richter z Kościana jako lawnicy. Rada Pedagogiczna składa się z dwóch profesorów i dyrektora. Do komisji rewidyjnej wybrano pp. apt. Leszczyński-go, Helenę Kaczorowską i Feliksa Ma-kowskiego.
— (Walne zebranie.) Walne zebranie Związku Towarzystw odbyło się przy licznym udziale delegatów poszczególnych towarzystw. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: prezes p. M. Wyrbowski, sekretarz p. Kazimierz Owczarek i skarbnik p. Ign. Richter.
— (Wieczornica.) Tutejsze Tow. śpiewu „Moniuszko” obchodziło w ostatnią niedzielę 10-lecie swego istnienia. Z tej okazji odbyła się na sali Hotelu Warszawskiego uroczysta wieczornica. Chór mieszanym pod batutą dyrygenta p. Wojciechowskiego odśpiewał kilka pieśni. Następnie sekretarz p. Bol. Maćkowiak odczytał dłuższe sprawozdanie z 10-letniej działalności towarzystwa. Współzałożycielom wręczono dyplomy honorowe i to pp. dyr. St. Wojciechowskiemu, Józefowi Żureczakowi, Bolesławowi Maćkowskiemu, Michałowi Waligórze i Józefowi Grzynskiemu. Na zakończenie odegrano komedię „Szkoła węgów” i humoreskę „Pan majsterka”. mk)

— Rogoźno. (Z Rady miejskiej.) Na ostatniem zebraniu Rady Miejskiej nastąpiło wprowadzenie w urzęd i zaprzysiężenie III członka Magistratu p. Juliana Neymanna, który został wybrany w miejsce p. Bogusława Krzywoszyńskiego. Jako zastępca delegata na Sejmik Zw. Kredytowego w Poznaniu wybrano kierownika kasy p. Nowaka. Do Rady Szkolnej Miejscowej wybrano dwóch członków, pp. Wambecka i Kosiłosa. Na rok budżetowy 1932-33 uchwalono pobierać 1/6 część państwowego podatku przemysłowego, jako dodatek komunalny oraz 20 proc. od opłat na rzecz Państwa od świadectw przemysłowych i kart przemysłowych. Uchwałę pierwszą o pobieranie 1/10 części podatku przemysłowego uchylono większością głosów. Opłaty za gaz podwyższono na 38 gr za mkh. Również podniesiono dzierżawę za gazomierze.
— (Pomoc bezrobotnym.) Celem przygotowania akcji pomocy bezrobotnym w czasie zimowym odbyło się w sali ratuszowej zebranie Komitetu Pomocy Bezrobotnym pod przewodnictwem ks. dziekana Pomorskiego. Postanowiono przeprowadzić od zaraz zbiórkę pieniędzy po domach na listy zwyczajem dotychczasowym. Poza tem przeprowadzać się będzie w każda niedzielę po pierwszym kwiecie ulicznym, którą się zajmą miejscowe towarzystwa po kolei. Celem dożywiania dzieci szkolnych zwróci się komitet do chętnych obywateli o przyjmowanie dzieci na śniadania przed nauką szkolną. Komitet zbiera również produkty żywnościowe i odzież. (aka)

— Śmigiel. (Pożegnanie dyrygenta.) Tutejszy Chór kościelny urządził uroczyste zebranie pożegnalne długoletniego, sędziwego i zsaluzowanego swego dyrygenta p. Alojzego Wojciechowskiego. Słowo wstępne wygłosił w imieniu Chóru kościelnego p. Józef Karpiński, a p. Helena Ratajczakówna wygłosiła piękną i wzruszającą deklamację pożegnalną, wręczając Jubilatowi w dowód wdzięczności piękną wiązanek kwiatów. Następnie Chór kościelny odśpiewał na 4 głosy pod batutą p. Józefa Karpińskiego kantatę p. t. „Nasza pieśń z gorących serc”. P. Ziarkowska wzięła p. dyrygentowi piękny upominek. Na koniec p. Ludwiczak wygłosił przemówienie, w którym podkreślił zasługi p. Wojciechowskiego na niwie społeczno - narodowej i kościelnej. Po zebraniu odbył się skromny bankiet pożegnalny.
— (Pomoc bezrobotnym.) W celu niesienia pomocy bezrobotnym zawiązał się tutaj komitet powiatowy, do którego weszli przedstawiciele sfer duchownych, włóściarstwa, kupiectwa, rzemiosła i robotniczych. Magistrat m. Śmigla zużył 4000 zł w tegorocznym budżecie dla bezrobotnych. Obecnie Rada miejska na ostatniem posiedzeniu uchwaliła dalsze 3000 zł na zwalczanie bezrobocia. (mk)

— Września. (Kurs sanitarny sokolic.) Celem wyszkolenia druchów z Tow. gimn. żeńskiego „Sokół” w udzielaniu pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach i t. d. odbywa się we Wrześni kurs sanitarny, który przeprowadza lekarz p. dr. Fl. Uliaszewski.
— (Z życia akademickiego.) Tutejsze Kolo Akademickie Wrześnian odznacza się wielką ruchliwością. Organizacja ta urządziła w porze zimowej wykłady powszechne, wygłaszane przez profesorów Uniwersytetu Poznańskiego, zaś członkowie A. K. W. wygłaszają pouczające odczyty w towarzystwach młodzieży. Podczas wielkich wakacji Kolo przyczyniło się walnie do uporządkowania biblioteki Tow. Czyt. Lud. przez pomoc w spisywaniu katalogu. Obecnie Akademickie Kolo Wrześnian przytępuje do nowej pracy, mianowicie do wydania historii miasta i powiatu wrześnińskiego. Władze tutejsze i różne instytucje pomagają moralnie i materialnie wysilek ten organizacji aka-

demickiej Na czele A. K. W. stoi jako prezes p. J. Deresiewicz. (y)
— Czarnków. (Koncert.) W tych dniach urządził zespół rosyjskich emigrantów w sali „Ogród Browarnego” koncert bałajajkowy. Na program składały się rosyjskie pieśni ludowe, romanse cygańskie, modne arje operowe i operetkowe.
— (Osobiste.) W środę obchodzili pp. Polusowie 25-lecie godów małżeńskich.
— (Jarmark.) Jarmark w dniu 13 bm. miał przebieg bardzo spokojny. Ludzi było wiele, lecz mimo to obroty niewielkie. Handlarze żydowscy zapełnili prawie cały rynek, starając się krzykiem i różnymi żydowskimi sposobami ściągnąć publiczność. Częściowo mieli powodzenie, choć może nie tak wielkie, jak się spodziewali (en)

1500 rocznica Soboru Efezkiego w Poznaniu

Związek Pomocnic i Pomocników Salezjańskich w Poznaniu urządził uroczystości 1500 rocznicy Soboru Efezkiego, przypadającej bieżącego roku. W powszechnej, katolickiej czci Najświętszej Marii Panny stanowią ten Sobór datę epokową, bo przeciw atakom metropolity konstantynopolińskiego Nestorjusza, odmawiającego Marij Pannie godności Matki Bożej, broni tego najwyższego jej dostojeństwa i tytuł Boga Rodzicy jej zachowuje. Sobór ten odbył się 431 r. w Efezie, stąd Efezskim nazwany. Od tego Soboru za czyna się bujny rozrost nabożeństwa do Matki Boskiej w całym chrześcijaństwie. Dlatego to bieżącego roku cały świat katolicki obchodzi uroczystości półtoratysiączną Rocznicę, tego marjańskiego Soboru. Różne miasta polskie uczcily już tę ręką rocznicę, obecnie gotuje się także do jej obchodu Poznań. W kościele Marij Wspaniałej Wiernych przy ul. Wronieckiej 9 odbywa się uroczyste triduum: we czwartek, piątek i sobotę bieżącego tygodnia o godz. 18.30 wieczorem, a w niedzielę 18 bm o godz. 9 z okazji tej rocznicy J. Em. ks. Kard. August Hlond, Prymas Polski, poświęca także uroczystie sztandar związkowy Pomocnic i Pomocników Salezjańskich w Poznaniu. Uroczystości zakończy Akademia Marjańska pod dostojnym protektorem J. Em. ks. Kard. Prymasa w niedzielę o godz. 12 w Domu Rzemieślniczym przy ul. Fr. Ratajczaka 21 g, na którą miejscowy Związek Pomocnic i Pomocników Salezjańskich zaprasza cały katolicki Poznań.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:
Na pomnik Serca Jezusowego. Helena D. procent od wygranej 10 zł; — S. B. z podziękowaniem za udaną operację z prośbą o dalsze zdrowie 3 zł; — N. N. w pewnej intencji 5 zł; — Ł. Ł. z podziękowaniem za otrzymanie łaski z prośbą o dalsze. 50 zł; — Wojciech Gasiorowski za otrzymaną łaskę 5 zł; — W. B. z podziękowaniem za wysłuchanie z prośbą o zdrowie syna i złożenie egzaminu 3 zł; — W. B. z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo dla syna 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 1100.29 zł.
Na bezrobotnych: Wanda P. zamiast kwiatów imieninowych dla prof. Jadwigi Kostrzewskiej i dyr. Jadwigi Szewińskiej 20 zł; — Sambor 3 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 365.27 zł.
Na chleb św. Antoniego: W. B. z podziękowaniem za wysłuchanie, 2 zł; — W. B. z prośbą o powodzenie i zdrowie dla córki 2 zł.
Na ochronkę Dzieciątka Jezus na terenie P. W. K.: Personel firmy Jadwigi Bonin zamiast kwiatów imieninowych dla Drowej Wilamowskiej 20 zł; — Leciejewska 3 zł; — I. K. 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 520.50 zł.
Na kaplicę S. S. Karmelitanek: N. N. z Budzińskiej z podziękowaniem za wysłuchaną prośbę przez św. Teresę 5 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 22 zł.
Na ubogich m. Poznania: Marja Siekierska. Luboń (Ogródowa 4) 20 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 470 zł.
Sprostowanie! Na bezrobotnych w nr. 476 Kurjera Pozn. mylnie wydrukowano L. i H. Hejnátównę zamiast kwiatów na trumnę śp. Władysławy Rawicz-Zelakowskiej — zamiast Z. i H. Hejnátównę zamiast kwiatów na trumnę śp. Władysławy Rawicz-Zelakowskiej.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Kółko Rolnicze Winiary. Zebranie odbędzie się dziś o godz. 19.30 w lokalu p. Kotlińskiego.
— Polski Związek Przykawaczy Kra-wieckich. Zebranie odbędzie się w sobotę, dnia 17 bm. o godz. 20 w lokalu p. Młodożyńskiego. W Garbary 41.
— Kolo Absolwentek VI Szkoły Wyzd-sekcyj „Pracy”. Zebranie planarne dnia 18 bm o godz. 10.45.
— I. Wielkop. Tow. Hodowli Kanar-ków. Zebranie planarne odbędzie się dnia 18 bm o godz. 16 w lokalu p. Świtalskiego przy ul. Podgórze 13.
— Klub Atletyczny - Sport „Spalla”. Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w niedzielę 18 bm o godz. 11 w lokalu p. Soleciego, ul. Masztalarska.
— Bractwo Wstrzemięźliwości parafji Farnej. Planarne zebranie odbędzie się w niedzielę 18 bm. o godzinie 16 na sali Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22.
— Związek Misyjny Polek. Zebranie miesięczne w październiku nie odbędzie się, ponieważ w niedzielę 18 bm. odbęda się akademje misyjne w poszczególnych parafjach, które niewątpliwie zgrupują licznych sympatyków misyj.
— Zjedn. Pracowników Przem. Zebranie sekcji fachowej kolodziej (pół-roczne walne) odbędzie się 19 bm o godzinie 19 w salce Domu Rzemieślniczego.
— Kat. Tow. Rzemieślników Polskich. Zebranie odbędzie się w poniedziałek, dn. 19 bm o godzinie 20 na sali Domu Król. Jadwigi. Na porządku obrad wykład i ważne sprawy.
— Tow. Cechowej Czeladzi Krawieckiej. Kwartalne zebranie planarne odbędzie się w poniedziałek, dnia 19 bm. o godzinie 20 w sali 20 Domu Rzemieślnicze-go, Wały Zygmunta Staroego 9.
— Tcw. Kobiet „Wzajemna Pomoc”. Zebranie odbędzie się w środę 22 bm. o godzinie 19 w Domu Król. Jadwigi. Referat wygłosi p. Bocian. — Pierwsza lek-cja robótke odbędzie się w poniedziałek 19 bm. o godz. 17 u p. Błotnej, przy ulicy Staszica 25.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:
Dnia 16 października 1931 r.
Marja Lorkiewicz z d. Hasińska, 50 l.
Anna Skrzypczakówna, robotnica, 82 l.
Klotylda Zapalowska, bez zawodu, 45 l.
Jan Wiśniewski, ksiądz dziekan, 49 l.

„GRAJĄCY ANIOŁ”
oto nazwa, jaką nadała genialnej wiolinistce CECYLIJ HANSEN jednomyślnie krytyka światowa, nie szczędząc tej artystce najwyższych pochwał i wyrazów zachwyty.

Nic w tem bynajmniej dziwnego. Sprytajcie tych wszystkich, którzy kiedykolwiek mieli sposobność w wielkich stolicach świata podziwiać tę cudowną artystkę a nanewno stwierdzą, że

CECYLIJA HANSEN
to naprawdę fenomen muzyczny, jaki trafia się raz na cale dziesiątki lat. CECYLIJA HANSEN mistrzowska swą grą prześciga najsławniejsze wiolinistki świata, nawet słynną ERIKĘ MORINI i ALMĘ MOODIE. Zapowiedz koncertu CECYLIJ HANSEN w najwyższym stopniu zalektryzowała muzyczne sfery naszego miasta. Już dziś popyt na bilety b. wielki, co jest najlepszym dowodem, że muzykalny Poznań z prawdziwym napięciem oczekuje koncertu tej wielkiej artystki.
Program koncertu niezwykle ciekawy i urozmaicony obejmuje szereg najpiękniejszych dzieł: Vivaldi'ego, J. S. Bacha, Schuberta - Friedberga, Goldmarka, Cyryla - Scotta, Blocha i Bazzini'ego.
Akompagnuje znakomita pianistka ELEANORA PERSON. Jedyne koncerty CECYLIJ HANSEN odbędzie się w Poznaniu w czwartek, dnia 22 października r. b. w Domu Ewangelickim, ul. Wlezdowa.
Bilety w cenie od 1.50—6 zł są do nabycia w składzie cygar p. Szrejnbrowskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-38. zw 11 502

Teatr Polski

DZIS — „Roxy”.
Niedziela, 18 10. popołudniu „Roxy”.
Niedziela, 18. 10. wieczorem „Świerszcz za kominem”.
Poniedziałek, 19 10. „Wielki człowiek do małych interesów”.
Początek o godzinie 8 wieczorem
Bilety poprzednio do nabycia w kasie Teatru Polskiego.

Teatr Nowy

DZIS — „Przedmieście”.
Niedziela, 18, 10. o godz. 3.30 po południu „Królewna Śnieżka i siedmiu karlów”, bajka dla dzieci.
Poniedziałek, 19, 10. „Przedmieście”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Stronictwo Narodowe

Kolo Poznań - Wilda
Miesięczne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 20 października, o godzinie 7.30 wieczorem w lokalu zebrań p. Zawadki, Górna Wilda 75.
Na porządku obrad ważne sprawy organizacyjne i referat p. red. F i k u s a p ł.
Przyczyny kryzysu w Polsce i drogi naprawy.
Wszystkich członków, zwłaszcza pp. mężów zaufania prosi o przybycie
ZARZĄD.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

CZEGO JUTRO W POZNANIU SŁUCHAĆ I CO OGLĄDAĆ?

WIECZORNY KONCERT SYMFONICZNY W TEATRZE WIELKIM

„Zwolennicy i sukcesorowie Hanslicka będą mnie rządzić; to pewne”. Zdanie to wyjęte zostało z listu Karłowicza, pisanego w r. 1908. Słowa powyższe właściwie charakteryzują w całej pełni twórczość Karłowicza tak bardzo obcą formalnym założeniom słynnego dzieła Hanslicka „Vom Musikalisch-Schönen”. Z tego nastawienia Karłowicza do muzyki, jako do wyrazu, wypływa cały jego ideowy krąg zamierzeń i realizacyj dzwinkowych. Nie znosił i nie lubił on jakichkolwiek więzów scholastycznych czy nawet akademickich. Mówiąc np. o fudze, przyznaje, że uważa ją „za formę bezwzględnie przeżyta, nie dająca się pogodzić z pojęciami dzisiejszego wyrazu muzycznego”. Wprowadzanie zaś fugi do współczesnego (Karłowiczowi) stylu symfonicznego, raz go jako niejednoznacznie stylowa. Mówi dosadnie o tym, twierdząc, że wprowadzenie fugi do współczesnej muzyki robi takie wrażenie „jakby ktoś wśród strof sonetu nagle wjechał na formułę algebraiczną (a+b)² x etc.”.

Łatwy stąd wniosek, że twórczość Brahmsa i Regera były dlań obce, natomiast Czajkowski, R. Wagner („Tristan“ szczególnie), Strauss, tworzyli dla Karłowicza najlepszy typ muzyki, idącej po linii jego własnych procesów psychicznych. Mówi o tym wyraźnie: „dla mnie Wagner w swych późniejszych dziełach, zupełnie jasnych, z bezwzględną celowością i logiką pisanych, jest najtypowszym klasykiem. Partytura „Salome“ (opera R. Straussa do dramatu O. Wilda) jest dla mnie również dziełem klasycznym”.

Z tych kilku cytatów czytelnik może już łatwiej ustosunkować się i zrozumieć motywy i powody powstania tryptyku p. t. „Odwieczne pieśni” (napisany został w 1907 r.), który usłyszysz w niedzielę na koncercie symfonicznym. Na tryptyk składają się a) Pieśń o Wiekuiściej Tęsknocie, b) Pieśń o Miłości i Śmierci, c) Pieśń o Wszecznocie. Stoją one w ścisłym związku z pesymistycznym stosunkiem, jaki łączył Karłowicza ze światem zewnętrznym. Dodać tu jeszcze

należy, że właściwie Karłowicz położył fundamenty pod nowoczesną polską muzykę symfoniczną, stawiając ją na wysokim poziomie europejskim. Jest to wiekopomna zasługa Karłowicza.

Ideologicznie łączy się świetnie z „Odwiecznymi Pieśniami” jutrzejszy wstęp do „Tristana i Izoldy” R. Wagnera. Dramat muzyczny „Tristan i Izolda” powstał w r. 1859 pod wpływem uczucia do Matyldy Wesendonk. Wagner pisał swe arcydzieło już po przyjęciu woluntarystycznej filozofii Schopenhauera, t. j. w chwili, gdy optymistyczny światopogląd kompozytora ustąpił skrajnie pesymistycznemu. Najsilniejszym wyrazem tego właśnie światopoglądu, typowym zresztą, jest właśnie wstęp do „Tristana i Izoldy”. Zobaczymy, w jak ścisłej ideologicznej łączności znajduje się tu Wagner i Karłowicz, pomimo silnych różnic, jakie między nimi zachodzą, już choćby ze względu na różnicę dwu epok, w których obaj żyją.

Koncert na klarnet Karola Kurpińskiego wskazał, o ile mi wiadomo, dr. H. Opiński, gdyż naogół podręczniki historii muzyki o nim nie wiedzą. Data powstania koncertu nie jest mi znana; w formie wykazuje dobrze zbudowany „Konzertstück”. Kompozycja jednocześcowa, doskonale na klarnet napisana, wzbogaca pokąźnie naszą nieistniejącą prawie literaturę klarnetową.

„Szeherazada” Rimskiego - Korsakowa jest raczej programową symfonią, aniżeli poematem symfonicznym. Treściowo utwór oparty jest na słynnych bajkach Tysiąca i jednej Nocy. Korsakow rozwija niebawem wysoki kunszt wirtuozji orkiestralnej, korzystając obficie z przebogatach barw i możliwości instrumentalnych. Należy on do słynnej grupy „pięciu” rosyjskich „nowatorów”, którą razem z nim stanowili: Mussorgskij, Borodin, Cui i Balakirew. Ci „nowatorzy” sprawili właśnie, że muzyka rosyjska wyszła poza Rosję i dzisiaj właściwie zdobyła Zachód Europy w zupełności.

Dr. T. S.

FAJANSE CHODZIESKIE U PRZYJACIOŁ SZTUK PIĘKNYCH

Bardzo dobre pociągnięcie zrobiło Towarzystwo Przyj. Sztuk Pięknych wystawiając fajanse St. Mańczaka z Chodzieży; ożywiają one sale wystawowe a zarazem zapoznają publiczność z artystyczną produkcją naszych fabryk. Nagromadzenie większej ilości eksponatów działa również bardziej przekonująco niż wystawienie kilku pojedynczych, a zarazem pośród lepszych gubią się gorsze o przestarzałym i banalnym ornamentem secesyjnym. Są to niedobitki dawnej gospodarki niemieckiej, z którą p. Mańczak skutecznie walczy, wprowadzając nowe formy i wzory zdobnicze, oparte w wielu wypadkach na polskich motywach i to w pierwszym rzędzie należy z uznaniem podkreślić.

Jest więc kilka talerzy i flakonów, na których odnajdujemy zresztą przestylizowany ornament ludowy, a także kilka naczyń stołowych o formach wziętych ze stylu zakopiańskiego, umiejętnie i ze smakiem zastosowanego. Fabryka zaprzęgnęła też do współpracy kilku naszych rzeźbiarzy, którzy wykonują modele do figurek („Kleinplastik”) i do wazonów zdobionych figurami. Wl. Marcinkowski bąda je pierwszy zaczął dostarczać dla fabryki wzorów nietylko dla figur, ale i dla plaket. Jego dowcipnie pomysły Twardowskiej jadąca na kogucie wykonany został tym razem z zastosowaniem barwnej polewy, która podnosi wartość figurki. Przeciwnie znów wazon z nimfą i faunem, projekt zdolnego, niestety młodo zmarłego artysty Umbrysta, traci przez użycie koloru; o wiele lepszy byłby przy użyciu mleczno-białej polewy, którą fabryka technicznie wykonuje pierwszorzędnie. Polewy Mańczaka są żywo połyskujące, idealnie gładkie, bez najmniejszych skaz i pryzmy. Bardzo dobrym przykładem tego jest pełna wdzięku figurka nagiej dziewczyny z papugą w ręku.

Popisem technicznej sprawności fabryki jest nietylko dużych rozmiarów biało-niebieski wazon o japońskim ornamentem, lecz także kilka naczyń mniejszych, flakonów, wazoników, filiżanek i talerzy, wyróżniają-

cych się soczystym i szlachetnym kolorem polewy. A więc kobalt i zieleń we flakonach i wazonikach z ornamentem w kratkę a także cynoher użyty do pięknego półkolistego ornamentu na filiżankach i talerzach. Wymieniłem jeszcze należy dużą kolekcję „Delftów”, wazonów i znanych talerzy z wiatrakami i pejzażem holenderskim; jaka jest ich jakość techniczna, świadczy o tym najlepiej to, że fabryka masowo dostarcza je do Holandji, opatrując niektóre holenderskim napisem.

Te kilkadziesiąt wyrobów, które wybrałmiś w pomiędzy innych i omówiłem, świadczą dodatnio o technice i poziomie fabryki chodzieskiej, należy jej tylko życzyć dalszego rozwoju po tej linii i poparcia przez społeczeństwo. Daje się ono wyczuć dość znacznie na wystawie, gdzie wiele eksponatów wykupiono.

Jan Mroziński.

Pisma nadesłane

„Przyroda i Technika”. Zesz. 8. Treść: J. Borowik: „O zasoleniu Zatoki Gdańskiej” — B. Szabuniewicz: „O nowej teorii działania ustroju nerwowego” (teorii Weissa). — Inż. J. Szmida: „Celuloid”. — Sprawy bieżące. — Postępy i zdobycze wiedzy. — Rzeczy ciekawe. — Co się dzieje w Polsce? — Książki, które warto czytać.

„Linje”. Nr. 2. Treść: J. Brzokowski: „Życie w czasie”. — J. Przyboś: „Przeciw kronikarstwu”. — J. Przyboś: „Rytm i rytm”. — J. Przyboś: „Widzę”, „Chaty”. — M. Czuchnowski: „Reporter róż”. — Noty. — Uwagi o filmie.

„Wici”. Nr. 1. Treść: M. Turwid: „Rozsłamy wici”. — S. Helztyński: „Wódz Lech”. — Dąbrówka. — B. Szebrzyński: „Pesymizm kulturalny”. — M. Turwid: „Września”. — T. Tałuna: „Po niesporach”. — J. Stasiewski: „Powiat wrzesiński pod względem geograficznym i przyrodniczym”. — F. Szary: „Ojcowska racja”. — A. Szyperki: „Blaski i nędze Wrześni”. — Dział recenzji.

„Filomata”. Treść nr. 35.: „Filomata a Kronikarstwo” — Ajdukiewicz K. „Paradoksy starożytnych”. — Kuczkiwicz T. „Niecea, czy Nizza”. — Smolka Fr. „Gardero Zenona”. — Bibliografia. — Własne drogi. — Kronika aktualna. — Saturaxlanx.

ŻYCIE KULTURALNE

RUH REGIONALISTYCZNY

Bajka kaszubska. Ostatni zeszyt pisma regionalnego dla młodzieży „Od naszego morza” zamieszcza opowieść o losach pewnego lekkomyślnego żołnierza, który po rozlicznych przeżyciach i przygodach zasiadł na tronie urojonego królestwa (jak to często w bajkach bywa). Poza tem są dwie nowelki, z życia ludzi morza. Obok tego Jan Patock kończąc swe ciekawe wywod w kaszubskich zwyczajach żniwnych omawia tzw. „wieniec i dożytki”. M. Piotrowicz także kończy swe wspomnienia z wycieczki Wisłą do morza i kreśli opis powrotu do domu. (J. St.)

KRAJOZNAWSTWO

Autem przez Podole. W ostatniej Tęczy kończą się wrażenia podolskie red. Jerzego Drobnika, osnute tym razem na zwiedzeniu Czortkowa, Trembowli, Buczacza i Jazłowca. Wszędzie wspaniałe zabytki, wszędzie wielkie wspomnienia historyczne, w których ofiarność i męstwo dawnych Polaków są na pierwszym planie. Czytelnik będzie z pewnością zadowolony, że nie powędruje jeszcze dalej z tak doskonale poinformowanym a interesującym przewodnikiem. Wspomnienia te, pisane kapitalnie, ilustrowane świetnymi fotografiami autora, powinny na przyszłe wakacje niejednego skierować nad Dniestr i Seret, w mało naszej dzielnicy znane a tak ciekawe strony Polski. (Ik)

MUZYKA

Stowarzyszenie kompozytorów polskich. Z Warszawy donoszą nam: W centralnej organizacji, reprezentującej naszą twórczość muzyczną, zaszła poważna zmiana, wywołana ustąpieniem dotychczasowego zarządu, a obraniem nowego. Poprzednio stał na czele Ludomir Różycki, obecnie Stanisław Niewiadomski. Sędziwy muzyk i krytyk jest jakby „arką przysięzła między dawnymi a młodszymi laty”, a to wraz z wiceprezesami, których funkcje objeli również starsi pp. T. Joteyko oraz Felician Szopski. Zarząd składa się już ze samych przedstawicieli „najnowszej moderny” a na czele nazwisk widnieje Karol Szymanowski. Obok niego zasiadają: Piotr Perkowski, Michał Kondracki i Adam Maklakiewicz; wszyscy trzej „Paryżanie”, t. j. młodzi muzycy, którzy przeszli ostatnio studia w Paryżu i należeli do tamtejszego zresztania młodych muzyków polskich; nadto wszedł do zarządu dr. Józef Koffier ze wschodniej Małopolski oraz M. Gliński, redaktor miesięcznika „Muzyka”. (tw)

ZYGMUNT ZALESKI KIERUJE OPERĄ BUKARESZTEŃSKĄ

Teatry miejskie we Lwowie zostały przez ZASP unieruchomione, z niemi i opera, która w ubiegłym sezonie stała na czele teatrów muzycznych polskich, dzięki kierownictwu Zygmunta Zaleskiego. Znakomity artysta, którego reżyserji i kreacjom zawdzięcza i Poznań dwa ostatnie lata artystycznego rozkwitu Teatru Wielkiego przed jego następnym upadkiem i zamknięciem, został powołany do Bukaresztu, gdzie opera domagała się reorganizacji i podniesienia na wyższy poziom. O działalności Zaleskiego na tem stanowisku otrzymujemy z Bukaresztu następujące informacje:

Zygmunt Zaleski, objawując kierunek opery z kompletnymi pełnomocnictwami, przygotował w ciągu pierwszego miesiąca swej pracy cztery premjery: Beethovena „Fidelio”, Borodina „Książca Igora”, Pucciniego „Dziewczynę z Zachodu” i Massenet’a „Thais”.

Sezon rozpoczął się „Książcem Igozem”. W tydzień później ukazał się „Fidelio” (w nowym ujęciu reżyserskim Zaleskiego), w następnym tygodniu „Thais”, w czwartym tygodniu „Dziewczyna z Zachodu”. Równocześnie odbywały się próby z „Fausta” Gounoda w nowej inscenizacji Zaleskiego, z podziałem na 13 obrazów, w których znajduje się także Noc Walpurgii, zwykle opuszczana. Przedstawienia te otrzymały nową szatę kostjumową i nowe dekoracje, dyryguje premjerami F. Massini, pełen temperamentu kapelmistrz włoski, który sezon ubiegły spędził z Zaleskim we Lwowie. Personel składa się z artystów rumuńskich i włoskich.

Sam Zaleski uczestniczył również w niektórych przedstawieniach, witym m. in. entuzjastycznie w „Tosce” jako Scarpia. Śpiewać też będzie swego słynnego Mefista w „Faustie”.

Reorganizacja opery przez Zaleskiego zyskała odrazu przy pierwszych premjerach najpoważniejszy sukces. Dzienniki witają pracę Zaleskiego jako początek odrodzenia opery w stolicy Rumunji. (mz)

Książki nadesłane

H. Ashton Wolf: „Falszywe promienie”. Warszawa 1931. Tow. Wydawnicze „Rój”.
Bruno Winawer: „Bohater mechaniczny”. Warszawa Tow. Wydawnicze „Rój”.
Wiktor Przeclawski: „Samotny naród”. Powieść Warszawa 1931. nakładem tygodnika „Wiarus”

W NAUKOWYM POZNANIU

Naukowo-administracyjne posiedzenie Instytutu Zachodnio-słowiańskiego przy Uniwersytecie Poznańskim odbędzie się dnia 19 bm. o godz. 18 w sali 31 Collegium Maius. Odczyt pod tyt. „O poprawny tekst Ibrahima” wygłosi p. prof. dr. J. Widajewicz.

Uniwersytet powszechny magistratu warszawskiego. Z Warszawy piszą nam: Wydział oświaty i kultury naszego magistratu zorganizował przed pewnym czasem uniwersytet powszechny. Wykłady prowadzi na nim specjalista różnych dziedzin, jak: prawo, socjologia, historia, literatura itd. System prelekcji jest seminaryjny, przyczem słuchacze nabierają wprawę w uczeniu się domowem. Uniwersytet ten doznał obecnie znacznego wzrostu słuchaczy. Już teraz zgłosiło się ponad 400 t. j. dwa razy więcej niż w roku ubiegłym. Są to przeważnie absolwenci szkół zawodowych i powszechnych, którzy chcą uzupełnić swe ogólne wykształcenie, zgłaszają się również nieukończeni uczniowie gimnazjów. (tw)

REDUKCJE DOTKNĘŁY CIĘŻKO UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI

Z Krakowa piszą nam: Ubiegły rok akademicki był dla najstarszej polskiej Wszechnicy, jak i dla wszystkich polskich instytucji naukowych, niezwykle ciężki pod względem finansowym. A i rok przyszedł, 568 od założenia Almae Matris Jagellonicae zapowiada się nie lepiej. Ogólne redukcje budżetowe i personalne dotknęły Uniwersytet i jego zakłady, a szczególnie Bibliotekę Jagiellońską i Klinikę ginekologiczno-położniczą. Kredyty, przyznane na budowę Biblioteki są daleko niższe od sum preliniowanych, tak, że rozpoczęte roboty nie będą przed zimą wykończone. A dotychczasowe gmachy biblioteczne nie dają zbiorom zadawalającego pomieszczenia, ani pod względem bezpieczeństwa, ani pod względem przestrzeni. Cennych rękopisów i druków nie można należycie uporzadkować ani zabezpieczyć od zniszczenia. Dla braku zaś kredytów nie można podjąć żadnych prac restauracyjnych w starych gmachach.

Pociuszającym natomiast objawem jest wzmoczona ofiarność społeczna dla Biblioteki Jagiellońskiej. Zbiory biblioteczne wzrosły znacznie w roku ubiegłym i składają się obecnie z 556.500 druków, 6.631 rękopisów, 450 dyplomów, 16.550 rycin, 3600 map. Kredyty rządowe na zakup czasopism i dzieł naukowych zostały natomiast zupełnie wstrzymane. Personel Biblioteki z 23 osób został zredukowany do 17.

Drugim Zakładem uniwersyteckim, boleśnie dotkniętym przez redukcję jest Klinika ginekologiczno-położnicza. Wielkimi kosztami wzniesiony nowy gmach kliniczny z braku kredytów nie może docekać się wykończenia. Tymczasem gmach starej kliniki przedstawia się fatalnie, chore w nich przebywające narażone są poprostu na niebezpieczeństwo życia. Na rok przyszły jedynie Studium pedagogiczne uzyskało kredyty na budowę pawilonu. Redukcje personalne dotknęły najbardziej wydział lekarski, na którym skasowane zostały liczne etaty asystenckie.

POLONICA FRANCUSKIE

Norwid i Berent w szacie francuskiej. Dzięki godnym podziwu wysiłkom p. Cazina, znanego polonofila, coraz to nowi wybitni nas ipisarze stają się Francuzom dostępni. Po Pasku, po Weysenhoffie zwrócił się on do Berenta i z ogromnym nakładem pracy przełożył wspaniale, na nagrodę w całej pełni zasługujące, a tak niestety mało nawet u nas znane „Żywe kamienie” wydane po raz pierwszy w Poznaniu w r. 1918. Może ukazanie się parafrazu Cazina (dodać tu warto, że jest on świetnym znawcą kultury średniowiecza) utoruje Berentowi drogę do Zachodu. Przekład ten lada dzień ukaze się w księgarniach. Gotowym już do druku jest tegoż tłumacza przekład „Nowel i legend” Norwida. Warto dodać, że niedawno p. Baron-Guihomard ukończyła tłumaczenie „Godów życia” Dygasińskiego. (P.)

TEATR

Towarzystwo miłośników dramatu we Lwowie. Donoszą nam ze Lwowa: Za inicjatywą ustępującego (dla teatru: niestety) prezydenta miasta p. Brzozowskiego powstało w naszym mieście Towarzystwo Przyjaciół Dramatu. Była to instytucja konieczna. Gdy ZASP uniemożliwił prowadzenie teatrów miejskich i żadnego wyjścia z tego chaosu nie widać, musieli się zresztę ludzie dbali o los teatrów miejskich, jako placówek narodowej na kresach aby według sił dopomóc do podniesienia sceny z gruzów, jakie ZASP po sobie zostawił. Na zebraniu konstytucyjnym oie brakło dysonansów, wniesionych przez zasłużonych ZASP'u, którzy jeszcze ciężko mają nadzieję, że uda się zaspowcom zawładnąć teatrami miejskimi i obrócić je na „kolektyw”. Przeważał zdrowy rozsądek i zrozumienie potrzeb kulturalnych miasta. Wybrano komisję statutową, wkrótce odbędzie się zgromadzenie, na którym zostanie uchwalony statut i Towarzystwo rozpocznie działalność. (Ik)

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

O t. zw. „przemycie” z Gdańska

Mamy do zanotowania nowy fakt w dziedzinie administracji celnej, który budzi poważne wątpliwości: chodzi mianowicie o kary, nałożone na kilkadziesiąt firm zachodnio-polskich za sprowadzanie towarów pochodzących z t. zw. „kontyngentów gdańskich”.

Jak wiadomo, w układzie polsko-gdańskim z 24. 10. 1921 r. przewidziano, że Wolne Miasto ma prawo sprowadzać pewne kontyngenty niemieckie takich towarów, których przywóz do Polski jest zakazany. Ponieważ kontyngenty te były bardzo znaczne, więc Gdańsk sam ich nie wyczerpywał, konsumując zaledwie drobną część odnośnych towarów, resztę zaś wywoził do Polski. Przy wywozie tym nie napotykał żadnych trudności, bo na granicy polsko-gdańskiej, w Tezewie, towarów tej kategorii wogóle nie badano.

Fakt ten, t. j. brak jakichkolwiek ograniczeń w obrocie towarami, pochodzącymi z „kontyngentów gdańskich”, stanowił w ubiegłych latach przedmiot licznych wystąpień do rządu zarówno przemysłowców, którym szkodził ten import towarów przez „dziurę gdańską”, jak i kupiectwa tutejszego, które słusznie, niechętnym okiem, patrzyło na monopolowe stanowisko handlu gdańskiego, wyposażonego w przywilej importu towarów zakazanych do przywozu do Polski.

Ale na wszystkie te żale i skargi rząd oświadczał, że nie ma podstaw prawnych do ingerencji. Uartym argumentem, którym zastaniał się rząd, było twierdzenie, że przecież nie można tworzyć celnej linii demarkacyjnej między Polską a Gdańskiem, bowiem dwa te obszary stanowią jednolite terytorjum celne. To tolerancyjne stanowisko wytworzyło oczywiście mniemanie, że w Polsce wolno handlować towarami, pochodzącymi z „kontyngentów gdańskich”. To też handel ten, idący zresztą prostymi drogami, w oczach władz, odbywał się najzupełniej jawnie. W wielu oknach wystawowych można było widzieć towary niemieckie sprowadzone przez Gdańsk, wystawione ostentacyjnie.

Aż tu, razu pewnego, ministerstwo skarbu poruczyło Sądowi Najwyższemu rozpatrzenie całej tej sprawy. I Sąd Najwyższy wydał orzeczenie, w zasadzie zresztą słuszne, w którym stanął na stanowisku, iż wprowadzanie towarów z „kontyngentów gdańskich” na obszar Rzeczypospolitej jest wzbronione i stanowi przemyślnictwo. Orzeczenie to jednak nie powinno obowiązywać wstecz.

Wyrok Sądu Najwyższego nosi datę 2 czerwca 1930 r. Już 14 czerwca tego roku ministerstwo skarbu ogłosiło wyrok w swoim dzienniku urzędowym i poleciło podległym organom przeprowadzenie rewizji we wszystkich większych firmach, przedewszystkiem w Wielkopolsce i na Pomorzu.

Władze celne przystąpiły do spełniania swoich funkcji w sposób nader zgrabny: zażądały od zainteresowanych firm polskich przedłożenia faktur na towary, sprowadzone w ostatnich latach. Firmy, mając najzupełniej spokojne sumienie, faktury przedłożyły. I, w krótki czas potem, dowiedziały się, że „uprawiały przemysł” oraz że Dyrekcja Cel w Poznaniu skazała je na „ulgowe” kary w wysokości jednokrotnej wartości towarów „przemysłowych” z Gdańska.

Firm takich jest kilkadziesiąt. Kary są niezwykle wysokie, bo w kilkunastu wypadkach, przekraczają sumę 100 000 złotych... a ogółem około 15 milionów.

Celne orzeczenia karne spadły na kupiectwo jak grom z jasnego nieba! Przecież stałe zapewniano je, że import z Gdańska towarów z „kontyngentów gdańskich” jest wolny. Przecież odbywał się ów import w oczach władz celnych. Przecież P. K. P. na listach przewozowych przybijało pieczęć „Towar z wolnego obrotu”. — Przecież samo ministerstwo skarbu tyle razy oświadczało, że nie ma podstaw prawnych do ingerencji w tej dziedzinie...

Poszły więc skargi do sądów: jedne sądy uchylili, drugie zaś zatwierdziły orzeczenia karne Dyrekcji Cel. Dalej: poszły petycje do ministerstwa skarbu. Ministerstwo w szeregu wypadków zatwierdziło orzeczenia karne, w innych znów wypadkach dora-

da odwołanie się o łaskę do P. Prezydenta Rzeczypospolitej... Jednym słowem, powstał galimatjas nie do opisania. A nad wielu firmami, jak miecz Damoklesa, zawisła niepewność jutra.

Opadają człowiekowi ręce! Chciałoby się powiedzieć coś bardzo dosad-

nego, ale... Ale mamy już jeden proces, wytoczony nam za feljeton, omawiający zarządzenia celne a noszący wymowny tytuł: „Czegoby nawet młyn nie zrobił...” I nie mamy zamiaru wdawać się w drugi, proces prasowy. Ale sobie swoje myślimy, podobnie jak i Czytelnicy naszego pisma.

Jeszcze o dochodach komorników sądowych

W numerze 416 „Kurjera Poznańskiego” ukazał się artykuł p. t. „O upaństwowieniu instytucji komorników”. Wobec tego, że artykuł ten goździ w gremjum komorników tutejszej dzielnicy i przedstawia cały spłot faktów, ujętych w całkiem fałszywym świetle, wobec tego, że wysuwa zarzuty zupełnie nieusprawiedliwione i przedstawiające komorników w opinii publicznej jako uzurpatorów prawa, jako ludzi tuczających się poprostu na dochodach, które powinny przypaść Kasie Skarbowej, wreszcie jako magnatów, kupujących sobie za zarobione tysiące wille etc., należy w imię zasady „audiatur et altera pars” — Szanowną Redakcję poprosić o umieszczenie enuncjacji o treści następującej:

Już cały wstęp artykułu, mówiący o konieczności ujednostajnienia przepisów co do egzekucji z punktu widzenia obowiązujących dzielnicowych procedur świadczy najwyraźniej, że autor wzmiankowanego artykułu nie zdaje sobie sprawy, iż rozpoczął kampanię o coś, co w b. dzielnicy pruskiej już dawno istnieje. Wszystkie swe aluzje, wszystkie dezzyderaty i projekty, które wysuwa, to wszystko możnaby ewentualnie rozpatrzyć odnośnie do procedury b. Kongresówki, ale nie do b. dzielnicy pruskiej. Weźmiemy pierwszy z rzędu zarzut, jakoby istniał u nas chaos egzekucyjny, a komornicy błądzili w labiryncie, w którym trudno się wyznać. Twierdzenie to nie jest oparte o rzeczywiste fakty. Każdy komornik sądowy ma bowiem ściśle przepisy, od których w zasadzie nie odbiega nigdy i nigdy ich nie przekracza. Konia z rzędu temu, kto dowiedzie, że którykolwiek z komorników tutejszej dzielnicy zdobył się za pieniędże zarobione jako komornik na kupno wille, że zarabia wielokrotnie więcej, po potrąceniu całego szeregu wydatków związanych ściśle z jego urzędowaniem aniżeli sędzia. A przecież tak zarzut stawia m. in. autor artykułu. „Jedynym zażegnaniem zła, jedynym zaurodzeniem drogi do bogacenia się komorników byłoby upaństwowienie komorników i uzależnienie ich od sędziego” powiada dalej autor artykułu.

Mimowoli nasuwa nam się pytanie od jak dawna zamieszkuje autor w tutejszej dzielnicy, skoro nie wie, że każdy komornik tutejszy jest urzędnikiem sądowym, pełniącym funkcje poza sądem w domu i że pobiera dochody urzędnicze, pobiera tylko zwykłą pensję stopnia, którego się dosłużył. Komornik otrzymuje wprawdzie jeszcze, jeżeli chodzi o Poznań 31 procent od kosztów egzekucyjnych, za to musi jednakże utrzymać biuro, opłacać lokal, kupować materiał biurowy, druki, formularze, maszynę do pisania, utrzymywać urzędników, płacić za światło, opał etc. Od tych 31 proc. strąca się komornikom podatek. A jaka rekompensata otrzymuje komornik przytem za przykrość, przy pełnieniu swej funkcji, przy przeprowadzaniu egzekucji? Ściśle biorąc, wynoszą koszty egzekucyjne przy zajęciu do sumy 50.— zł 1.— zł, do 100.— zł 2.— zł, do 300.— zł 3.— zł, do 500.— zł 5.— zł, do 1 000.— zł 6.— zł, a ponad 1 000.— zł, bez względu na wysokość sumy 10 zł. Od tej to sumy kosztów egzekucyjnych pobiera komornik 31 procent w Poznaniu a 26 procent na prowincji. Z kosztów egzekucyjnych wpływa przeciętnie od każdego komornika do skarbu państwa 800.— do 1 000.— zł miesięcznie, podczas gdy komornik otrzymuje zaledwie 300.— złotych pensji.

Autor artykułu stawia niczem nieuzasadniony w tut. dzielnicy zarzut, jakoby nie było u nas ścisłej kontroli, należy więc go pouczyć, że sądy tutejsze przeprowadzają bardzo dokładną kontrolę, że każdy akt bywa dwa lub trzy razy kontrolowany, że najniebezpieczniejsze uchyczenie poróża za sobą karę dyscyplinarną. Sędzia ma zawsze

wgląd w postępowanie komornika. Nie dość na tem: naczelnicy sądów grodzkich mają nawet specjalnych urzędników dla kontrolowania komornika. Jest zatem kontrola i to kontrola bardzo ścisła i bodaj, jak na obecne stosunki, zbyt ostra, gdyż komornik nie może postępować indywidualnie, lecz musi nieraz, wbrew własnemu przeświadczeniu, że dylacja uratowałaby i dłużnika i wyszłaby na dobre wierzycielowi, niszczyć warsztaty pracy, marnować egzystencje i doprowadzać ludzi do kompletnej ruiny.

Przejdźmy teraz do zarzutu, jakoby komornicy nie dotrzymywali czasokresu. I to się nie zradza. Każda sprawa ma ściśle określony czasokres, a zatem 4-tygodniowy najwyżej.

A trzeba pamiętać, że każdy komornik ma przeciętnie do zatwienia po 400 conajmniej spraw miesięcznie. Zachodzą przytem eksmisje, zachodzą sprawy, wymagające po 2—3-dniowej straty czasu.

Autor artykułu mówi m. in., jakoby komornicy doręczali po dwa razy jeden i ten sam wyrok. Jest to wręcz niemożliwe, chociażby dlatego, że każdy komornik przy wyroku łączy dowód doręczenia. Jeżeli czasami egzekucja wypada nie tak jak sobie tego wierzyciel życzy, to li tylko dlatego,

go, że częstokroć jest egzekucja bezprzedmiotowa, że nie ma czego zająć.

Należałoby wyjaśnić jeszcze, że zaliczki są normowane według rodzaju czynności, których wydatków nie zawsze można przewidzieć. Są to n. p. wydatki na ogłoszenia, wynagrodzenie świadków, pomocy, i t. p. Co się tyczy djet, to komornicy tutejsi nigdy ich nie otrzymują. W zasadzie zaliczki na doręczenia same komornicy nie pobierają, bowiem są to koszty bardzo małe i wynoszą przy doręczeniu przez pocztę wyroków sądu grodzkiego 50 groszy, sądu okręgowego 80 groszy, a przy doręczeniu osobistym podwójną sumę. Do tego dolicza komornik sądowy porto normalne, jakie opłaca przy nadawaniu listu na pocztę.

Śmieszna jest wkońcu aluzja, jakoby od sprawności postępowania komorników i od ich bezwzględności uzależniona była naprawa życia gospodarczego. W tej sprawie nie warto zabierać głosu. Życie bowiem kupieckie, życie gospodarze naprawia, a wszystkich do wbrew przeciwnych konkluzji. Sądy i ich urzędnicy postępować muszą ściśle według prawa, według ustaw i instrukcyj, stworzonych w normalnych czasach, gdy życie płynęło normalnym trybem i korytem — przy dzisiejszych wręcz odmiennych okolicznościach zastosowałyby należało odmienną procedurę — inaczej życia gospodarczego drogą bezwzględnych egzekucji nietylko że nie uzdrawimy, ale wręcz przeciwnie, poderwiemy je jeszcze bardziej.

Powyższe wyjaśnienia mają na celu sprostowanie błędnego mniemania, jakoby zawód komorników prowadził do łatwego dorabiania się fortuny, gdy w rzeszy samej komornicy są tylko zwykłymi urzędnikami sądowymi, pełniącymi swe funkcje przy zadawaniu nieraz „wałtu sentymentom własnego serca.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPLATY

(p) **Ryczałtowanie podatku obrotowego.** Projekt reformy podatku obrotowego przewiduje następujące formy ryczałtowania podatku Minister skarbu wlaśnie jest pobierać podatek od drobnych przedsiębiorstw na podstawie przeciętnych norm obrotu bez ustalania sum obrotu w każdym poszczególnym wypadku Sposób ryczałtowania podatku, przepisy wymiarowe, poborowe oraz terminy płatności ustali rozporządzenie ministra skarbu, wydane w porozumieniu z ministrem przemysłu i handlu po wysłuchaniu opinii izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych. Upoważnia się min skarbu do wprowadzenia dla poszczególnych gałęzi przedsiębiorstw ryczałtowanego podatku przemysłowego — od obrotu, pobieranego jednorazowo za wszystkie późniejsze fazy obrotów. Rozporządzenie ministra skarbu określi, zgodnie ze stawkami, przewidzianymi w niniejszej ustawie, wysokość ryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu oraz sposób jego wymiaru i poboru. (j.)

(p) **Ustne informacje.** Art. 80 ustawy o państwowym podatku przemysłowym ma otrzymać brzmienie następujące: „Niezależnie od rozesłania nakazów płatniczych władze podatkowe I instancji są obowiązane do udzielania zgłaszającym się płatnikom lub ich pełnomocnikom ustnych informacji, dotyczących podstaw wymiaru oraz kwot ustalonych obrotów i przypadającego do uiszczenia podatku. (j.)

Z KRAJU

(k) **Koncesjonowanie przewozu osób i towarów autobusami.** W dniu 15 bm. obradowała rada ministrów, zajmując się obok innych spraw projektem który niebawem zostanie przedstawiony parlamentowi, a dotyczącym koncesjonowania linii autobusowych. Uprawnienia na wykonywanie przewozu osób i towarów pojazdami mechanicznymi będą — w myśl tego projektu — udzielać ogólne władze wojewódzkie. Ponadto jednak należy do kompetencji ministra robót publicznych wydawanie koncesyj bez prawa wyłączności, zaś z prawem wyłączności w porozumieniu z min spraw wojskowych, komunikacji oraz poczty i telegrafów. Projekt przewiduje również możliwość udzielenia koncesyj cudzoziemcom, jednakże tylko za zgodą min. robót publicznych.

(k) **Fabryki łódzkie obniżają cenniki.** Celem powiększenia zbytu towarów bawełnianych wobec słabo rozwijającego się sezonu w przemyśle łódzkim — Zjednoczone zakłady przemysłu bawełnianego K. Scheiblera i L. Grohmana oraz Sp. Akc. I. K. Poznański obniżyły z dniem 9 b. m. cenniki fabryczne na poszczególne wyroby. Zniżka ta wynosi 5 do 7 procent, w zależności od gatunków towarów bawełnianych, produkowanych przez te fabryki. Firmy te zobowiązują się jednocześnie

dzielić swym odbiorcom gwarancji cen na okres 30 dni. Gwarancje idą w kierunku zapewnienia odbiorcom bonifikat w razie obniżenia na międzyczasie cen tkanin bawełnianych. Posunięcie to komentowane jest bardzo żywo w sferach kupiecia łódzkiego, które oczekuje w najbliższym czasie obniżenia cen przez szereg wielkich firm przemysłu łódzkiego.

(k) **Sytuacja przemysłu garbarskiego.** Przemysł garbarski notował w pierwszym kwartale b. r. dalszy spadek produkcji o 17 proc. spowodowany pozostałymi jeszcze w ub. r. zapasami. W drugim kwartale poprawiło się nieco zatrudnienie garbarzy. Ostre spadki cen skór surowych i konkurencja drobnych garbarzy sprawiły, że ceny skór wyprawionych silnie zniżkowały. Ostatnio został ten spadek cen zahamowany.

(k) **Ważne rozporządzenia.** Dziennik Ustaw R. P. nr. 91 z dnia 14 października przynosi następujące rozporządzenia: rozporządzenie rady ministrów w sprawie zmiany przepisów o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia funkcjonariuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych w kraju — o służbie przygotowawczej i egzaminie kandydatów na stanowiska II kategorii w administracyjnej służbie pocztowej, telegraficznej i telefonicznej — w sprawie odstąpienia gminie miasta Warszawy gruntu państwowego na Żoliborzu na cele rozbudowy miasta — rozporządzenia ministrów poczty i telegrafów z 28 września 1931 r. w sprawie taryfy pocztowej telegraficznej i telefonicznej — ministrów skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa o uldze celnej na rodzynki perskie — ministra pracy i opieki społecznej w sprawie przyznania prawa zasiłku częściowo zatrudnionym robotnikom niektórych zakładów pracy w województwach śląskim i łwowskim.

Z ZAGRANICZY

(z) **Kontrola dewizowa w Italji.** Rząd włoski opublikował ostatnio, zdawna już zapowiadane, zarządzenie w sprawie obrotu dewizami, w myśl którego cały ruch dewizowy koncentrować się musi w Banca d'Italia. Poszczególne banki muszą stale informować instytucję centralną o swych dyspozycjach dewizowych oraz o ruchu czeków lirowych, wystawianych dla akceptantów zagranicznych. Dalej zarządzone, by w ciągu 8 dni zgłoszono do Banca d'Italia wszelkie zobowiązania osób prywatnych i firm wobec zagranicy. Banki otrzymały instrukcję, by nie udzielać kredytu firmom, posiadającym dewizy zagraniczne, nawet, jeśli pochodzą one z normalnego obrotu handlowego i służą do pokrycia importu. Całkowicie zakazany został terminowy handel dewizami oraz nabywanie papierów wartościowych na giełdach zagranicznych i używanie dewiz do pokrywania tego rodzaju transakcji. (j)

Demonstracje bezrobotnych w Manchesterze w Anglii. Wzburzony tłum zdolano ostatecznie rozprościć przy użyciu sikawek ogniowych.

Zjawy senne i przeczucia

Prestrogi przed grożącym niebezpieczeństwem — Kontynuacja pracy twórczej we śnie — Jak powstał „Djabelski tryler“

Dziwne są przeczucia senne. Widzmy to z faktu jaki podała kat agencja prasowa w sobotnim numerze pisma naszego o zmarłym codopiero biskupie tytularnym ks. dr. Józefie Lamji. Sprawami temi zajmowano się zawsze stawiając sobie pytanie — czy sen uważać należy za wynik działania mocy nadprzyrodzonych. W starożytności uważano sen za pośredniczą boskie, przy którego pomocy bogowie przepowiadali ludziom przyszłość, lub umożliwiali porozumiewanie się żywych ze zmarłymi. Na ten temat istnieje nawet opowieść Plutarcha: Simonides szedł na przechadzkę na skraju lasu. W drodze znalazł zmarłego i kazał go pochować. W tym czasie czekała go podróż morską. Ale we śnie ukazał mu się ów człowiek i odradzał podróż, przestrzegając, że grozi mu śmierć. Simonides usłuchał tej przestrogi i zaniechał podróży. Później dowiedział się, że okręt, którym chciał pojechać zatonał.

Również Ciceron opowiada o dwóch przyjaciół, którzy po długiej podróży wrócili do Megury i zamieszkali, każdy w swoim domu. Jeden z nich widział we śnie trzykrotnie, jak przyjaciel przybiegi do niego i błagał o pomoc przeciwko mordercom, którzy czipają na niego. Dwukrotnie zasypiał po przykrym śnie. Ale kiedy za trzecim razem znowu ujrzał swego udęczonego przyjaciela, wstał natychmiast i pobiegł do jego domu. Przed domem ujrzał przyjaciela, leżącego na tacie i brojącego krwią.

Drummont pisze w jednym z swych dzieł, że w czasie zarazy grasującej w Anglii, bawił król Jakób w pałacu szkockiego magnata Roberta Cattona. We śnie ujrzał signa swego z krwawym krzyżem na czole. Tego samego dnia otrzymał wiadomość od królowej, że syn uległ zarazy.

Mózg odbywa we śnie dalszy ciąg pracy i mimo różnych najdziwniejszych i najfantastyczniejszych zjawisk nie jest niczem innym, jak dowodem jego pracy. Niejedyn uczone odnalazł we śnie rozwiązanie problemu, nad którym męczył się długi czas. Przykładem na to jest sławna sonata G. moll pod tytułem „Djabelski tryler“. Kompozytor Tartini (1692—1770) zasnął po północy, umęczony tem że nie mógł natrafić na odpowiednią tonikę, której chciał zakończyć utwór. We śnie ukazał mu się djabeł, który mu zaproponował, że skończy za niego pracę, ale musi mu zapisać swoją duszę. Muzyk zgodził się na umowę i w tej samej chwili, usłyszał cudowną melodię, graną na skrzypcach. Pełen radości pobiegł do swego biurka i spisał to, co słyszał. Taki był koniec sonaty.

Ale sen jest nietylko dalszym ciągiem myśli. Wrażenia zewnętrzne trafiają nie-

raz do mózgu i wywołują jego pracę. Podniecenie dostarcza obrazów wspomnień wywołuje dalsze obrazy i w ten sposób sen tworzy dramaty. Kiedyś czytałem ciekawe opowiadanie, które przytoczę w streszczeniu. — Pewnego dnia nie czułem się dobrze i położyłem się do łóżka. Prerażające sny dręczyły mnie. Byłem świadkiem mordów. Byłem w Paryżu i stawiałem przed sądem rewolucyjnym, widziałem Robespiera i wszystkie inne postacie owych krwawych dni. Skazano mnie na śmierć, zaprowadzono na szafot. Zgiąłem kark i czułem jak topór odciął mi głowę. Zbudziłem się skąpany w pocie i sportrzyłem, że pręt żelaznego łóżka odcepil się i gniótł mi szyję. Stał straszliwy widziadła i szafot.

Ktoś otrzymał piękny, stojący zegar. Przejęty wrażeniem posiadania czegoś tak ładnego, śni o nim. Widzi najwyraźniej, że coś w zegarze nie w porządku, coś co zaraz naprawić należy. Sen był tak plastyczny, że śniący wstał pod jego wrażeniem, podszedł i poprawił coś szpilką przy mechanizmie. Kiedy wstał dnia następnego, przekonał się z bólem serca że zegarek nie chodzi. O przygodzie nocnej nie pamiętał. Ofiarodawczyni zegaru zabrała go do zegarmistrza i obrzuciła go wymówkami, że sprzedał rzecz lichą, dając przytem gwarancję na dwa lata. Złotnik oświadczył jednak, że w tym wypadku nie ponosi winy, bo ktoś majstrował w zegarku ostrym narzędziem. Dopiero po powtórzeniu oświadczenia zegarmistrza przypomniał się szczęśliwemu posiadaczowi sen o naprawianiu zegarka.

Człowiek o którym teraz będzie mowa, nie ma nic wspólnego z lunatykiem, jest uczonym i autorem wielu cennych dzieł. Kiedy jeszcze był studentem śniło mu się, że był świadkiem, jak przyjaciel jego zamordował pewnego rewolucjonistę. Śniło mu się dalej, że dnia następnego miał się stawić na policji o godzinie 7.30 na przesłuchanie. Było to zimą. Wstał wcześniej, umył się i ubrał, aby pójść na policję, nieświadom tego, że to wszystko tylko sen. Zgnębiony czynnem przyjaciela, siedział smutny i czekał na śniadanie którego mu nie dawano. Zniecierpliwiony zadzwonił na służącą. Zdumiona weszła do pokoju i zwróciła mu uwagę, że to dopiero godzina 7. Wejście służącej i głos jej przywrócił młodzieńca do przytomności. Zrozumiał, że śnił.

Jak z tego wszystkiego widać — są rzeczy tajemnicze niewytłumaczone w dziedzinie sennej zjawy. Nie wiadomo, czy warto się w nich zagłębiać, bo wszakże słusznie mówi nasze przysłowie: „Sen mara, Bóg wiara“. (kw)

Ci, którzy tak rozumują, nie zdają sobie sprawy, że potężne takie zjawisko, jak Golfstrom, nie ulega zmianom z dnia na dzień i że zależny on jest od całego splotu przyczyn, przeważnie nam nieznanych.

Golfstrom jest, jak wiadomo, niejako wykładnikiem pewnych prądów morskich południowych i północnych, powstających pod wpływem prądów powietrznych i łączących się z sobą w okolicy równika. Jedną odnogą tych prądów wypływającą z Zatoki Meksykańskiej (środkowa Ameryka), na północ do wyspy Kuby przez cieśninę Florydy do Oceanu Atlantyckiego jest Golfstrom 24 milj. m. kub wylewa się w ten sposób co sekundę do Oceanu. Na szerokości Nowego Jorku styka się Golfstrom z zimnym prądem labradorskim, który nie pozwala mu kierować się dalej na północ. Skutek jest jednakże ten, że temperatura i zawartość soli Golfstromu odtańd znacznie się obniżają. Szybkość prądu i temperatura jego są przeciwnie dostateczne, by wody jego dotarły aż do Szczybergu.

Podczas gdy w okolicy wyspy Floryda Golfstrom miał szerokość 50 mil morskich

(1 mila morsa równa się 1852 m.), temperaturę 30 stopni Celsjusza i głębokość 190 m., szerokość jego i głębokość wzrasta stale w miarę zbliżania się do wybrzeży europejskich. Temperatura jego wynosi nad wybrzeżami Europy jeszcze o 2 do 3 stopnie więcej niż otaczającej go wody. Ponieważ wody Golfstromu są cięższe dzięki większej zawartości soli przeto idą one w wodach polarnych na dno i tworzą tam osobną warstwę wody.

Z powyższego wynika, że główny wpływ na Golfstrom wywierają wiatry prądy powietrzne i kształt wybrzeży kontynentalnych. Pewien wpływ wywiera także kształt dna morskiego. Zachodzi możliwość, że prądy zimne a więc labradorski nad wybrzeżem wschodnim Ameryki Północnej i wschodnio-grenlandzki mniej lub więcej zmieszają swe wody z wodami Golfstromu i wpływać obniżająco na jego temperaturę.

Tak samo możliwym jest, że na dnie morza chodzą przewroty wulkaniczne, mogące wpłynąć na kierunek Golfstromu. W żadnym razie nie mamy dotąd dowodów na to, że Golfstrom spowodował poważniejsze zmiany w warunkach klimatycznych Europy.

Miasto rozrywkowe

W Nowym Jorku przygotowuje się gigantyczny pałac rozrywkowy, który rozmiarami i przepychem swym prześciga wielokrotnie wszystkie tego rodzaju imprezy. Będzie to kompleks zabudowań o 64 piętrach. Koszty tego olbrzymiego pałacu wyniosić będą 300 milj. dolarów. Pomieszczenia w nim będzie dla 25 tysięcy osób. Pod gmachami znajdować się będą dworce kolei podziemnych, zwozących i odwozących gości.

Twórcą tego gigantycznego pałacu rozrywkowego jest właściciel największego w Nowym Jorku kina Roxy, Rothafel, mającego pomieszczenie dla 6 tysięcy osób.

Finansowy udział w przedsiębiorstwie bierze John Rockefeller. W. i P.

Dom wybudowany w ciągu 11 godzin

W East St. Louis (U. S. A.) architekt W. C. Carl wybudował dom w ciągu 11 godzin i wygrał zakład o sporą sumę 10.000 dolarów. O 7 rano teren budowy był jeszcze zarosnięty trawą; o godz. 9 założono już fundamenty, o godz. 12 p. m. mury wyciągnięto pod dach i blacharze przystąpili już do pokrywania dachu a jednocześnie zakładano w domu instalacje, podłogi, okna etc. Wreszcie przystąpili do pracy malarze i punktualnie o godz. 6 po poł. mała willa była już wykończona od a do zet. Zajechał furgon meblowy, powstawiano rzeczy, a o 7 wiecz. zaproszeni goście i świadkowie zakładu zasiadli do stołu zastawionego obficie jadłem i napojami. To się nazywa rekord szybkości!

Dziecko dzungli

W czasie polowania na wilki w lasach Anatolji postrzelono małego chłopca w wieku 4 — 5 lat, który uciekał przed naganką pośrodku dużego stada wilków. Chłopiec ten był zupełnie nagi; rozwinięty fizycznie sprawia on wrażenie dzikiego zwierzęcia,

Olga Didur, śpiewaczka Metropolitan Opera w Nowym Jorku, córka światowej sławy śpiewaka polskiego Adama Didura, wystąpi dziś z koncertem w Poznaniu

gdyż leżą obecnie w szpitalu gryzie lekarzy i pielęgniarki, nie rozumie żadnego z dialektów tureckich i perskich, a głód i cierpienia spowodowane postrzałem objawia głośnym pomrukiem, lub szczekaniem podobnym do głosu wilka. W związku z odnalezieniem „dziecka dzungli“ władze tureckie ustaliły, iż przed pięcioma laty zdarzył się w wiosce Strandze wypadek porwania przez wilki chłopca. Rodzina zaginionego dziecka sprowadzona ma być do Angory w celu rozpoznania tożsamości „wilczka“.

Rafael bez rąk

W Fryburgu, w Niemczech, mieszka młody człowiek nazwiskiem Karol Schuldies, kaleka, nie mający rąk, który w ciichości i odosobnieniu wykształcił się na pierwszorzędnego malarza i niedawno temu wystawił swoje dzieła w Berlinie. Posługuje się on przy malowaniu ustami, a doszedł we władaniu pędzlem do perfekcji. Obrazy Schuldiesa znalazły gorące uznanie krytyków, którzy przepowiadają mu wielką przyszłość.

„Pajak“ Wyszedł z pod prasy święty numer tygodnika „Pajak“, który zawiera liczne karykatury, kilka ciekawych artykułów żydoznawczych, wiadomości lokalne, cały szereg fotografii osób kupujących w składach żydowskich, oraz spis firm, które należy uwzględnić przy zakupach jako placówkę chrześcijańskie. Wydawcą „Pajaka“ jest Jan Kulik, który ze względu na olbrzymi napływ żydostwa do Poznania podjął się w tym celu wydawać specjalne pismo tylko na Poznań.

„BACZ BY TWOIM BYŁO CELEM BYĆ I ZWIERZĄT PRZYJACIELEM“

Japończycy w Mandżurji, jak widzimy na powyższym zdjęciu, czynią wcale poważne kroki w celu opanowania tego kraju. Jakie jednak wynikną z tego dalsze następstwa?

CYRK OSTAINIE 2 DNI POBYTU STANIEWSKICH ul. Fr. Rata'czaka

W sobotę, 17 i w niedzielę, 18 października po 2 przedstawienia o godz. 4 pp. i 8,20 w.

Zwiększony program 18 Atrakcyj światowych

Ceny miejsc niższe od 1 złotego dw 1407

Na przedstawieniach popołudniowych pełny program wieczorowy

ZAMKNIĘCIE CYRKU i ostatnie przedstawienie w niedzielę o 8,20 wiecz. Uwaga: W sobotę na przedstawienie popołudniowe o godz. 4 ceny miejsc niższe do połowy.

Golfstrom zmienia kierunek?

Golfstrom posiada dla Europy i jej kultury nadzwyczaj doniosłe znaczenie. Powstrzymuje on lody podbiegunowe od wybrzeży północnych naszego kontynentu, umożliwia hodowanie ważnych gatunków zboża aż do okolic bardzo na północ wzniesionych i stwarza dla wybrzeży skandynawskich korzystny klimat, którego skutki odczuwamy głęboko w wnętrzu kontynentu. W takich warunkach jest rzeczka zupełnie naturalna, że opinia nasza skłonna jest przypisywać winę za wszelkie zmiany klimatyczne, jakie w ostatnim czasie zachodziły w środkowej i północnej Europie okoliczności, że Golfstrom zmienia swój kierunek.

Zebranie protestacyjne organizacyj techników budowlanych

W środę wieczorem odbyło się na sali Stowarzyszenia Techników zebranie protestacyjne miejscowych organizacji techników budowlanych a mianowicie Korporacji budowniczych „Strzecha” Stowarzyszenia Techników w Poznaniu, Koła okręgu poznańskiego Zrzeszenia techników kolejowych R. P. oraz Stowarzyszenia Absolwentów Państwowej Szkoły Budownictwa w Poznaniu w sprawie przeciwdziałania obniżaniu poziomu naukowego w państwowej szkole budownictwa.

Przy udziale zgórą 100 zebranych zgali zebranie radca Polaszek poczem wybrano prezydium, w skład którego weszli p. inspektor Macusel jako przewodniczący, oraz pp. budowniczy Maniewski, Szyperski, Kempkiewicz, Grygolicz i Pietrucha.

Po odczytaniu i przyjęciu porządku obrad przewodniczący udzielił głosu sekretarzowi Stowarzyszenia Absolwentów p. Gajewskiemu, który wygłosił referat n. t. „O potrzebie zgodnego wydawania opinii przez techników budowlanych w Poznaniu, zmierzającej do podniesienia cenzusu przyjęć i poziomu nauczania w państwowej szkole budownictwa”. Prelegent wykazał, że obostrzenia te są nakazem postępu techniki i gospodarczych potrzeb państwa, przytaczając zamieszczone w poważnych pismach technicznych opinie inżynierów, stojących na stanowisku potrzeb przemysłu i produkcji, domagających się podniesienia stopnia kwalifikacji niezbędnych dla średnich szkół technicznych.

Po referacie odczytał przewodniczący treść rezolucji, którą zebrani przyjęli przez akklamację. Rezolucję tę postanowiono wraz z opracowanym przez międzystowarzyszeniową komisję memoriałem, wykazującym sposoby i drogi podniesienia poziomu państwowej szkoły budownictwa w Poznaniu, wysłać do ministerstwa W. R. i O. P., robót publicznych, przemysłu i handlu, komunikacji i departamentu budownictwa w ministerstwie spraw wojsk.

Po postanowieniu również memoriał i rezolucję przesłać prezydentowi stoł. miasta Poznania oraz 16 instytucjom wzgl. osobom w sprawie tej zainteresowanym, z prośbą o wszczęcie możliwych dla każdej instytucji starań, aby szkoła ta, która, jak dotąd, jest najpoważniejszą w swej dziedzinie na ziemiach zachodnich, została podniesiona do kategorii średnich szkół technicznych typu wyższego, idąc śladami szkół warszawskich i krakowskiej, które, czyniąc zadość potrzebom gospodarczym państwa, podniosły do tego poziomu swój zakres nauki. (in)

Wielkie zebranie rzemieślników w Buku

W poniedziałek 12 października rb. odbyło się w Buku, na sali Domu Katolickiego wielkie zebranie rzemieślników i drobnego przemysłu, zwołane przez miejscowe Tow. Przemysłowców. Obrady zgali i przewodniczył prezes Tow. Przem. p. W. Kałek, który przedstawił obszernie sprawę zamachu na prawa mistrzów rzemieślniczych w kierunku wyuczania terminatorów. Referat na ten temat wygłosił poseł Fr. Górczak, na tle ostatnich obrad sejmowych. Po dyskusji uchwalono jednoznacznie następującą rezolucję:

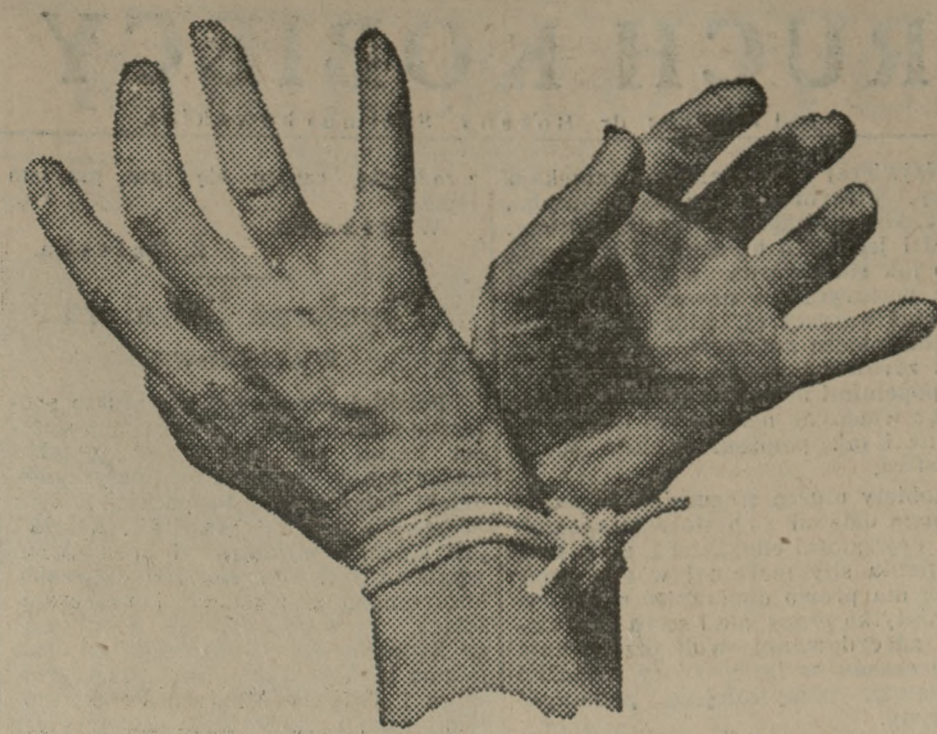
„Zebrani w dniu dzisiejszym w Domu Katolickim w Buku, rzemieślnicy i drobną przemysłowcy,

Zważywszy, że stan średni w dawnej wolnej Ojczyźnie służył swą pracą rozwojowi i mocarstwowemu stanowisku Polski, tak długo dopóty były w poszanowaniu zagwarantowane mu prawa,

„Zważywszy, że po odebraniu przywilejów rzemiosłu i przemysłu, Ojczyzna nasza zaczęła podupadać, aż wreszcie popadła w niewolę i to tylko dla tego, że jej stan średni osłabiony przez skasowanie jego praw, nie był w stanie płacić Ojczyźnie danin,

„Zważywszy dalej, że traktat handlowy z Niemcami, przewidujący dla nich największe uprzywilejowanie — w pierwszym rzędzie korzystać ze zchwały wyparcia polskiego rodzimego przemysłu i rzemiosła,

„Dzisiejsze zebranie w ilości 150-ciu samodzielnych rzemieślników i przemysłowców miasta Buku, stanowczo protestuje przeciwko nowelizacji ustawy przemysłowej w kierunku za-

Rozwiązanie

dziś tak licznych zagadnień politycznych przynosi każdy numer Kurjera Poznańskiego.

Zasłużysz sobie na stałą wdzięczność sąsiada, polecając mu to pismo.

kazu wyuczania terminatorów przez mistrzów — do tego — nabytemi odwiecznymi prawami uprawnionych.

„Domagamy się od Izby Rzemieślniczych i Przemysłowo Handlowych jako władzy, które z tytułu prawa mają obowiązek regulowania życia gospodarczego rzemiosła i przemysłu zajęcia w stosunku do okrojenia praw rzemiosła energicznego sprzeciwu i odparcia zamachu ze strony władz na zdobyte odwieczne prawa polskiego rzemieślnika i przemysłowca”.

Towarzystwo Przemysłowców w Buku; Cech Szewski w Buku; Cech Stolarski w Buku; Cech Rzeźniczy w Buku; Cech Kowalско-Slusarski w Buku; Cech Bednarski w Buku; Cech Piaskarski w Buku

Po zgodnym przyjęciu rezolucji solował przewodniczący zebranie hasłem: „Przemysłowi i Rzemiosłu Cześć!” (td)

Z estrady

Juan Manén.

Na koncercie nastrój intymnego muzykowania. Nastrój ten wprowadza artysta swą nadzwyczaj spokojną, jakgdyby w gawędziarskim tonie prowadzoną grą. W gawędzie tej bliższy wprowadzicie co chwila karkołomnymi sztukami technicznymi, czyni to jednak tak, jakgdyby chodziło o najpospolitsze, dziecinne chywy. Wykonuje nawet spokojniej niż zwykle, najłatwiejsze miejsca. A tymczasem z pod palców jego wychodzą niebywale precyzyjnie pasażowe oklawowe z dodatkami jakiegoś tryla, podwójne fazolety w tempie biegników i w nieskazitelnej czystości i t. p. cuda. (Nie bez znaczenia jest tutaj i gatunek samego instrumentu).

Zadziwiająca jest istotnie precyzyjność techniki palcowej u Manéna. Nie troszczy się on jednak o efektowne zaprezentowanie tej swojej zalety, przyćmiewanej nieco w dodatku brakiem większego tonu oraz bynajmniej nie hiszpańskim temperamentem. Ze sposobu gry wynika dalej, że artyście temu wcale nie zależy na rozgrzaniu audytorjum i rozbudzeniu zapalu. Pomimo to jednak wytworzył się ciepły nastrój na sali a pod koniec nawet pewien zapal, słuchacze bowiem zdawali sobie dobrze sprawę z właściwych walorów gry koncertanta.

W programie: Mozart — sonata B-dur, wykonana nieco obojętnie i obco co do stylu; Beethoven — romans G-dur, zagrany niewielkim, ale pięknym tonem; Paganini — Manén — koncert skrzypcowy h-moll z kampanellą w ostatniej części, znana ze słynnej przerwki fortepianowej Liszta. W drugiej części usłyszeliśmy dwie kompozycje koncertanta — balladę i pieśń — napisane umiejętnie i umiarkowane w stylu. Akompanjował p. Steinberger, dostarczając się znakomicie do stylu koncertanta.

St. Wiechowicz.

KTO KUPUJE TOWARY ZAGRANICZNE, ODBIERA CELEB ROBOTNIKOM POLSKIMI

SPORT

Polska — Jugosławia

Przed sensacyjnym meczem w Poznaniu.

Jak się dowiadujemy, wyjeżdża reprezentacja Jugosławii w czwartek, dnia 22 października z Beogradu i przybywa do Poznania w sobotę; dokładna godzina przyjazdu będzie podana telegraficznie. Prowadzą ekspedycję pp. prof. Dusa Spasovic, sekretarz związku, oraz inż. Bosko Simonic, kapitan związkowy. Nasi przeciwnicy grać będą w niebieskich koszulkach i białych spodenkach. Skład drużyny jest następujący: Spasic — dr. Jokovic i Tosic — Marusic, Deszkovic i Lechner, Tirnanvic, Hitrec, Sekulic, Bek i Zawewic. Wszyscy zawodnicy występowali już w barwach Jugosławii, przyczem dr. Jokovic aż 35 razy. Podczas mistrzostw świata w Montevideo, kiedy to Jugosławia zajęła zaszczytne miejsce, grali: dr. Jokovic, Tosic, Tirnanvic, Sekulic i Bek. Według przynależności klubowej istnieje poniższy podział: Spasic „S. K. Jugoslawija” — Bograd; Marusic i Deszkovic: „S. K. Hajduk” — Spalato; dr. Jokovic: „S. K. Soko” — Beograd; Lechner: „S. K. Slavija” — Osiek; Tosic i Tirnanvic: „B. S. K.” — Beograd; Hitrec — (przedtem HASR — Zagreb), obecnie „Graashoopers”; Sekulic — (dawniej Jugoslawija) i Bek (dawniej B. S. K.), obecnie należą obaj do „Uranji” w Genewie. Wszyscy gracze są bez wyjątku studentami uniwersytetów.

Widzimy więc, iż nasi rywale przeciwstawiają nam najsilniejszy skład, nie cofają się przed wielkimi kosztami związanymi ze sprowadzeniem aż trzech „marnotrawnych synów” ze Szwajcarii!

Honorowy wynik, który uzyskała reprezentacja Polski zrobił więc swoje, gdyż Jugosławia odczekała dopiero wyniku z Belgją, i w dniu 13 października ustaliła definitywny skład, biorąc pod uwagę nawet graczy z zagranicy.

Drużyna polska będzie więc miała twarde orzechy do zgryzienia, a kapitan związkowy powinien wydatnie wzmocnić linię napadu, wstawiając doń dobrych strzelców i przebojowców. Publiczność poznańska postara się wzbudzić taki zapal w naszej reprezentacji, aby uzyskać zwycięstwo i to przekonująco. (zw)

Lekka atletyka

„Sokół” — Leszno, który rozegra zawody z „Wartą” w niedzielę, o godz. 15 na boisku „Warty”, jest najlepszą prowincjonalną drużyną lekkoatletyczną. Bezapelacyjnie pokonał on wszystkie poważniejsze zespoły prowincjonalne i dla klasy B „Warty” będzie poważnym przeciwnikiem. Program zawodów obejmuje: biegi 100, 200, 400 i 1500, 4x100 i 4x400 m, skoki w wyż. w dal i o tyczce, rzuty: dyskiem, oszczepem i pchnięcie kulą.

Drugi bieg na przełaj K. S. „Korona” o nagrodę wędrowną odbędzie się w niedzielę o godz. 11:45 ze startem i metą na boisku „Korony” przy ul. Chociszewskiego. Szatnia dla zawodników znajduje się na kortach tenisowych. Na dalsze nagrody wyznaczone są: statuetka, żeton i dyplom. W polczeniu z biegiem, odbędzie się mecz w piłkę nożną, pomiędzy: K. S. „Warta” i b. „Korona” i b o godz. 11 przed poł.

Motocyklizm

Ciekawe wyścigi odbędą się w niedzielę na boisku Sokola na torze żużlowym, organizowane przez oddział motocyklowy Tow. Sport. „Unja”. Program przewiduje 13 biegów, dla juniorów i seniorów oraz motocykli z przyczepkami. Po wyścigach odbędzie się pokaz najstarszych motocykli oraz gonitwa za lisem. Całość zapowiada się bardzo interesująco. Początek o godz. 14.30.

Pięściarstwo

Na mecz z „Polonją” z cyklu o drużynowe mistrzostwo Polski wyjeżdża „Warta” w podanym przez nas składzie, a więc również i z Forlańskim w piórkowej, a jedynie w muszej walczy będzie Wyżkiewicz. Drużyna udaje się pod wodzą swego sprężystego i cenionego kierownika p. dyr. Otlewskiego. Mecz odbędzie się o godz. 13.30 w sali kina Colosseum.

Spotkanie „IKP” i „Gedanja” również o drużynowe mistrzostwo Polski nie odbędzie się w niedzielę w Gdańsku, bowiem „Gedanja” niema wolnego tego terminu, a ponadto jej drużyna jest nieco zdekompoltowana wskutek conajmniej dziwnego przechodzenia jej zawodników do „Schupo”, że wspomnimy chociażby o Radtkem i Bindziusie. Prawdopodobnie „IKP” dostanie w. o.

Piłka nożna

„Sparta” i „Pentation”. Spotkanie powyższych drużyn odbędzie się w niedzielę o godz. 11 na boisku Sparty przy ul. Grunwaldzkiej.

„Poznań” i „Liga”. Atrakcyjny ten i decydujący mecz o wejście do klasy A rozegrany zostanie w niedzielę o godz. 11 na stadionie miejskim i zapowiada się bardzo ciekawie. Obie drużyny występują w pełnych składach.

Ofiary na Pomnik Najw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

209 wpłacono do kasy komitetu do dnia 15. 10. 1931. LIST AP

E. M., Czarków z podziek.	50.-	Krawczykowie	20.-	J. Switala, Pleszew z prośba o opiekę i błogosławieństwo	1.-
Katarzyna Przybylska, Skórzewo	10.-	Kozakowski, Staw	3.-	Dykiert, Krotoszyn	5.-
K. Niemcewski, b. legionista	10.-	Nowak, Staw	3.-	X. Nagórski, Goścyszyn	20.05
składa w dowód wdzięczn. za powst. Niepod. Polski, z prośbą o zgodę w kraju, powodzi, wiary kat. w Polsce i wysł. osobistej prośby	10.-	L. Kowalczykowie, Satopy z podziek. za odebr. łaski	5.-	T. Majewski, Stąpnicza	13.50
A. Graczyk, Poznań	20.-	X. Adamski, Ludziska	1.-	M. Szargiew. Nowy Sącz	3.-
J. O., Poznań z prośbą o błogosławieństwo w domu	1.-	X. Czapiński, Osieczno	5.-	M. Łysiakowa, Poznań	5.-
Thiem, Poznań	10.-	J. Krowicki, Dukla	4.-	M. Przybyłowa, Łukaszew z podziek. za odebr. łaski z prośbą o dalsze	10.-
Nowicka, Poznań	10.-	J. Wroński, Oborniki za odebr. łaski z prośbą o dalsze	10.-	Cz. Kurdziel, Lublin	5.-
Wybrane ze skarbonek: Bank Przemysłowców, skarb. nr. 3	25.10	K. Frankowski, Żnin	10.-	N. N.	3.-
Bank Krat. i Pernaczyski skarbonka nr. 4	20.30	M. K., z prośbą o zdrowie	5.-	Adw. J. Stark, Poznań jako dalsza ofiara	10.-
Bank K. Wilecki i Potocki skarbonka nr. 5	140.-	Zarząd Szkoły, Lipnica W.	5.-	Wl. Mańkiewiczowa, Gniezno o błogosł. dla domu	5.-
Księgarnia św. Wojciecha, skarbonka nr. 6	125.40	J. Chelminiak, Dziewierzewo	4.-	K. Chytry, Środa	5.-
Bank Zw. Spółek Zarobk., skarbonka nr. 7	55.40	X. Maciejewski, Mórma	0.50	E. Górczyńska, Poznań	5.-
Bank Zw. Spółek Zarobk., skarbonka nr. 8	85.30	Inż. L. Płonka, Głowawka	10.-	A. Daważyńska, Poznań	5.-
Bank Zw. Spółek Zarobk., skarbonka nr. 9	74.50	A. Pawlaczek, Topola Mała	10.-	A. Nowakowa, Pleszew	5.-
Bank Cukrownictwa, skarbonka nr. 10	18.60	Krajewski, Stary Polwark Intencja z Miasteczka za wysłuchanie prośby	5.-	A. Jaćkowiak, Kościerzyna	3.-
Bank Cukrownictwa, skarbonka nr. 14	27.25	Strzyżewicz, Grudziądz	50.-	A. B. Stępkowski, Tartaków	1.-
Bank Miasta Poznania, skarbonka nr. 11	77.65	Fr. Lipiński, Bargłów	3.-	J. Kaczorowski, Król. Huta	10.-
Bank Zw. Spółek Zarobk., Oddział Al. Marcinkowskiego skarbonka nr. 12	20.55	A. Mitros, Bargłów	3.-	Wydział Ofiar Kurjera Warszawskiego, Warszawa	150.-
Fr. Przysławski	5.-	J. Grygo, Bargłów	0.50	P. Andrzejewska, Krobica z prośbą w pewnej intencji o zdrowie córki	5.-
A. T. z prośbą o błogosł.	2.-	K. Karczewska, Płock	10.-	Wl. Bieniewski, Jarosław	2.-
W. B. z prośbą w pewnej int.	5.-	W. Klimaszewska, Niepart	5.-	K. Klupp, Śrem	5.-
Kotłowski z prośbą o zdrowie dla dzieci chorych na skarlaitynę	5.-	T. Osika, Kraków	2.-	A. Bulerska, Witkowo	2.-
Bartoszek, Czarków z podz. za odebranie łaski z prośbą o dalszą opiekę	5.-	Jerzy, Henryka, Manusia i Basia Koźlicy, Chojno z podz. za wysłuch. prośby	3.-	St. Gawlak Rokietnica z podz. za odebranie łaski	10.-
M. i H. Brzozowski, Ameryka o błogosł. 5 dolarów	44.25	N. N., Komorowice	2.-	R. Skierski, Poznań	10.-
Wawrzynkiewicz, Mieszko w prośbą o błog. Boże dla syna i córki	10.-	Inż. L. Płonka, Dzierżycie	5.-	Fr. Kadziela, W. Bukowice	2.10
Kempowie	10.-	F. Białowicz, Pohost	20.-	W. Bryl, Białydwór	5.-
		W. Jaskulski, Toruń	20.-	M. Głuszczkowska, Wilcar	5.-
		H. Szybowicz, Gniezno	5.-	Wl. Rybski, Gostrzń	10.-
		J. M., Śrem z podziękowaniem za odebrane łaski	10.-	I. Broniewscy, Lubasz z podz. za odebrane łaski z prośbą o dalsze	5.-
		Wl. Pakkert, Król. Huta	5.-	T. Zwierzycka, Odolanów	5.-
		M. Wuttkowa, Koźmin z podziękowaniem za odebrane łaski z prośbą o dalsze	5.-	M. Jagiełło, Płock zebrane	9.-
		J. Gato, Lwów	5.-	J. Bonowski, Wagrowiec	10.-
		W. Kędzia, Poznań	5.-	Kupon od Centr. Rolników	12.-
		B. i J. Kotwiczowie, Opoczno	10.-	W. Abramowiczowa, War. szawa	1.-
		Wl. Ferenz, Przemysł	2.-	H. Jaroszowa, Poznań z podziek. za szczęśl. operację	10.-
		R. Poroszewski, Wilejka	3.-	St. Gognalski, Żerków z prośbą o posade	3.-
		J. Piszczalkówna, Niepart	5.-	T. Sporny, Żnin	5.-
		M. Dopiralska, Niepart	5.-	J. Wieczorek, Szczepankowo	3.-
		M. Zablocka, Pleszew z prośbą o błogosł. dla domu	2.-		
		M. Switala, Pleszew z prośbą o łaski i błogosławieństwo	3.-		

P. K. O. Konto 207470. Sekretariat Al. Marcinkowskiego 21.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Unikać depresji

O normalnej i pomyślnej pracy każdego człowieka decyduje m. in. jego usposobienie. Jeżeli kogoś ogarnia depresja, zdenerwowanie, może rozpacz nawet — wówczas każda robota, nie ledwie wypadła mu z ręki, nie jest w stanie ani skupić się umysłowo, ani utrzymać prężności technicznej. Zło wywołane przyczyna natury psychicznej przenosi się na stronę fizyczną człowieka, podkopując jego zdrowie, jego system nerwowy, jego zdolności twórcze i stosunek do pracy pogarsza się jeszcze bardziej. W czasach obecnych spotykamy coraz częściej osoby kompletnie rozstrojone, których towarzysztwo oddziałuje jak zaraza.

Co może z tego wynikać? I czy nie należałoby energicznie przeciwstawić się takim nastrojom?

Jak w wielu innych sprawach tak i w tej rzecz leży w rękach kobiet. Mogą one albo zapobiec dalszemu, katastrofalnemu rozrostowi ogólnego zdenerwowania, albo też spotęgować je do ostatecznych granic psychozy.

Jako przykład weźmy najpiękną grono rodzinne, gdyż ten obrazek nasywa się jako pierwszy. Mąż, syn, córka wracają w południe, czy wieczorem od pracy i skarżą się na złe jej warunki, na niską płacę, biadają nad możliwością rzadkiej redukcji. Matka przejmując ich zdenerwowanie i mając sama kłopoty z domowym budżetem ze swej strony dogaduje jeszcze wszystkim, straszy gorszą jeszcze sytuacją, wymawia jakąś drobną rozrzutność pojedynczych członków rodziny, „ala-muje ręce i w końcu tak wszystkim dokuczy, nie zdając sobie może z tego wcale sprawy, że młodzież ucieka na ulicę, a mąż i dzieć szukać pociechy u przyjaciół.

Podobną atmosferę wytwarzają często kobiety w biurach, bankach, instytucjach. Pracujące panienki pierwsze podchwytną sensację niepomyślną nowiny, szepczą o niej po kątach, roznoszą plotki z piętra na piętro, biegają z niemi od biurka do biurka i w końcu wprowadzają zamieszanie, które najczęściej powoduje odruchowe, nieprzemyślane decyzje. Często też mężczyźni chcą uchronić się od fatalnych „tłoków gadatliwości kobiecej i kobiecych nerwów, starają się trzymać je z daleka od swoich poważnych spraw życiowych.

A przecież tak być nie powinno i szczęściem w tysiącnych wypadkach jest wręcz odwrotnie. Kobieta w handlu i przemyśle zachowuje nieraz więcej hartu, dzielności, wytrwałości niż towarzyszy jej pracy i wiele przedsięwzięciom kupieckich uratowało się już w oparciu o niezłomną wolę i spokój kobiety. Każdy pracownik umysłowy, który może oprzeć się psychicznie o serce i rozum dobrej, wspierającej go duchowo kobiety, potrafi w najgorszych nawet warunkach wyrwać się z depresji i zdobyć na wielki i twórczy wysiłek umysłowy. Wreszcie prosty robotnik, jeśli wie, że po znojnym dniu powróci do otaczającej go serdeczną troską rodziny, łatwiej zapomni o tem, że pożywanie jest niedostateczne, a dach nad głową przecieka.

W trudniejszej naturalnie sytuacji są osoby pracujące samotnie na własny rachunek i na własną odpowiedzialność. Brak tutaj motoru uczuciowego, brak pierwiastka altruizmu, który w imię tego, żeby pocieszyć drugich, sam siebie także podnosi. U ludzi samotnych moment depresji jest bardziej niebezpieczny, więcej szkodzi i gorsze przynosi skutki. A przecież nie trzeba sądzić, że rozstrój nerwowy niejednego samotnie w życiu postawionego człowieka jest wyłącznie wynikiem własnej sytuacji personalnej i wyłącznie jego usposobienia. Wręcz odwrotnie. Osoby pozbawione środowisk domowych więcej niż inne chłoną nastroje przenikające całe społeczeństwo i przeżywają je w stopniu spotęgowanym. Rzucone nieraz przygodnie na ulicy czy w tramwaju zdanie przez kogoś, kto o niem za chwilę zapomni, powraca i żyje w samotni czyjejś pracowni męcząc i rozgoryczając do ostateczności. A przecież jest dużo takich kobiet, które bez zastanowienia wygłaszają długie tyrady na temat tego, że „jest źle i będzie jeszcze gorzej“, a nie zdają sobie sprawy, że słucha ich szereg osób bynajmniej nie obojętnych i że taka bezmyślna gadanina może doprowadzić innych do szaleństwa.

Najwięcej naturalnie narzekają osoby, którym się najlepiej powodzi, bo te, którym naprawdę ciężko, milczą. Chodzi jednak o to, żeby to milczenie było jak stal twarda, a nie stało się rdzą przegryzającą nawet żelazo. Dlatego też wszyscy ci, których nie dotknęła jeszcze redukcja, brak pracy, brak zdrowia i wogóle możliwości życia nie popełniali moralnej zbrodni, utrudniając własnym, nerwowym nastrojem trudne i tak położenie całego społeczeństwa.

Kobiety muszą zrozumieć, że naród wymaga dziś od nich złożenia egzaminu z dojrzałości charakteru, żąda podtrzymania siły moralnej w społeczeństwie, ma prawo dopomnieć się o trybut nietylko pracy, ale i serca i rozumnej, zdecydowanej woli przetrwania złych czasów w imię wiary i nadziei w lepszą, pomyślniejszą przyszłość Ojczyzny.

Świetlica dla dzieci szkolnych

Świetlice dla dzieci szkolnych — to kwestia tak aktualna i — bodaj że tak — już zrozumiana wszędzie co do swych korzyści, że niema potrzeby uzasadniać konieczności ich szerokiego zastosowania we wszystkich miastach. W kwestii tej jednak jest jedno „ale“, mianowicie, że bywają świetlice, do których zapisuje się z początku roku szkolnego dużo dzieci, ale liczba ich stopniowo maleje i wreszcie przy końcu roku okazuje się, że już od paru miesięcy uczęszcza zaledwie garstka z tych zapisanych. Przyczyna jest tylko jedna: nie umiano dziatwy do świetlicy przywiązać, nie umiano stworzyć im z niej tego, czego one od niej oczekiwały. Dlaczego? Przez nieumiejętność, niezrozumienie zadań wychowawczych, jakim świetlica winna sprostać, przez niewniknięcie w psychikę dzieci, przez uczynienie ze świetlicy tylko „dalszego ciągu szkoły“ i nie więcej.

Zazwyczaj do prowadzenia świetlicy biorą się jednostki dobrej woli, lecz nie przeszkolone odpowiednio. Albo „przychodzą panie na dyżury“ albo — gdzie na to są fundusze — bierze się na kierowniczkę młode studentki, licząc się przedewszystkiem z potrzebą dania dziatwie pomocy w odrabianiu lekcji, a dużo mniejszą uwagę zwracając na zdolności wychowawcze tych, którzy mają świetlicę prowadzić.

Bezwzględnie dużym brakiem jest brak odpowiednio do naszych lokalnych potrzeb opracowanej literatury w zakresie prowadzenia świetlic dla dzieci szkolnych. Ostatnio stara się mu zaradzić broszurka p. Zofji Cichońskiej p. t. „Świetlice dla dzieci szkolnych“, wydana jako odbitka z „Oświaty Polskiej“ — organu wydziału wykonawczego Zjednoczenia polskich towarzystw oświatowych w Warszawie. Z broszurki tej przebija gruntowna znajomość przedmiotu, doświadczenie pedagogiczne i znajomość duszy dziecięcej tej długoletniej pracowniczki na niwie społeczno-wychowawczej, jaką jest autorka.

Broszurka dzieli się na dwie części, w pierwszej omawia p. Cichońska cele i zadania świetlicy, w drugiej — jej organizację. Ten mały, lecz treści pełen podręcznik powinien znaleźć się w rękach wszystkich, którzy interesują się zagadnieniem świetlic, którzy chcą ten środek wyszukać dla przysporzenia Ojczyźnie zastępów wartościowej młodzieży, z pośród tych band urwisów, którzy wyczyniają dzikie harce na ulicach naszych miast i miasteczek, nie mając gdzie nauczyć się zachowania kulturalnego, poszanowania dobra publicznego, swojej i cudzej godności. Wskazówki, zawarte w broszurce p. Cichońskiej, oparte na osobistych jej obserwacjach podczas wizytacji świetlic, umożliwią naprawienie błędów odstręczających dziatwę od świetlic źle prowadzonych, oraz pomogą wytworzyć tę atmosferę, której siłę przyciągającą dzieci będą czuły.

Szkoda niezmierna, że wskutek skrócenia tego świetnego referatu do rozmiarów artykułu w „Oświacie“ (wprawdzie o 18 stronach), broszurka nie zawiera pełnego materiału, jakim rozporządza p. Cichońska. Jednak nawet w tej skróconej formie daje dość myśli doprowadzających czytelnika do właściwego poglądu na sposób prowadzenia świetlic, które winny stać się miejscem, do którego dziecko biegnie

z radością, czując się tam przytem lepsze.

Warszawa.

Z. Zaleska.

Popularna literatura wykładowa

Polskiej popularnej literaturze społeczno-moralnej, która niestety po części karmi się przekładami, przybył nader cenny oryginalny przyczynnik dzięki książce pani Rzepeckiej p. tyt.: „W służbie dobra i prawdy“. Książka jest zbiorem wykładów i przemówień wygłaszanych na różnych kursach, konferencjach, zjazdach i uroczystościach, przedewszystkiem Katolickiego Związku Polek, którego autorka jest od lat wielu zasłużoną przewodniczącą i Związku Młodych Polek, któremu jako członek Rady Związkowej stale służy swą współpracą.

Jak słusznie zaznacza ks. biskup Adamski w przedmowie poprzedzającej tekst „wielu doskonałych mówców walczy z trudnością przelania na papier tego, co się powiedziało świetnie w chwili natchnienia, zapala, widząc wpatrzone w siebie oczy słuchaczy“. — Pani Rzepecka tej walki nie zna. Jest nie tylko doskonałą mówczynią ale również bezpośrednio, żywo, bacznie, jasno a serdecznie potrafi ująć swoje wykłady w formę słowa pisanego. — Píše z talentem. Czyta się ją z prawdziwą przyjemnością i zainteresowaniem. Ujmująca forma jest zaletą każdej książki, ale podwójne znaczenie ma dla książki poważnej, podającej materiał do rozważań nad podstawowymi zagadnieniami życia. Toruje wówczas drogę treści bo wzmacnia wrażenie; przykuwa uwagę a przez to samo ułatwia pracę myślową.

Znam autorów, których dzieła moralizujące posiadają ogromną wartość, lecz forma ich jest tak sucha, że ich nikt nie czyta. Pani Rzepecka bardzo szczęśliwie uniknęła tego niebezpieczeństwa. — Treść zaś, którą nam w tak zajmujący sposób podaje jakże w całej pełni jest nauką prawdy i dobra. — Wychodząc z założenia, że ludzie dzisiejsi „w chaosie wierzeń, poglądów nastrojów zatracają właściwy sens życia“, i podkreślając bardzo silnie, że celem istotnym życia jest „służba Boża“, na jakimkolwiek jest się stanowisku i jakiegokolwiek posiada się wykształcenie, autorka rozważa jak w najrozmaitszych stosunkach życiowych służyć temu dostojnemu Bożemu ideałowi prawdy i dobra. Przedstawia czem jest Królestwo Chrystusowe w życiu jednostki i społeczeństwa, wielki nacisk kładzie na konieczność ducha apostołstwa, wyjaśnia znaczenie cierpienia, wyświetla warunki idealnego życia rodzinnego, rozpatruje kwestję kobiecą, zagadnienie obywatelstwa, sprawę pracy nad sobą, pracy społecznej itd. itd. — Jednym słowem problematy, z kóremi się na każdym kroku spotykamy, których rozwiązanie nie możemy unikać. Szerze powiem, że wśród produkcji praktyczno-moralnej zagranicznej bardzo mało czytałam rzeczy lepszych. — Możemy być wdzięczne autorce za jej dzieła. — Czekamy na ciąg dalszy.

Z.

*) Zofja Rzepecka. W służbie dobra i prawdy. Poznań 1931. Nakładem Zjednoczenia Młodzieży Polskiej. Str. 286.

Na szlakach talentu

Wybitne talenty muzyczne nie są u nas rzadkością, jednakże często społeczeństwo nie wie o nich, lub wczesnie zapomina. Szczególnie prędko zniknęli w wspomnieniu ci wszyscy, którzy czasu wielkiej wojny stali u szczytu swego rozwoju twórczego, lecz dla niesprzyjających warunków nie mogli czy to publicznymi występami, czy drukiem swych kompozycji zbliżyć się do szerokich warstw narodu.

Do takich właśnie osób wybitnie utalentowanych, należała zmarła niedawno w Poznaniu Anna Suszczyńska.

Zdolna ta ze wszech miar pianistka posiadała nietylko talent odtwórczy, ale także i kompozytorski.

Muzykę ceni jako piękno, uszlachetniające i podnoszące duszę na wyżyny, to też jako nadzwyczaj zdolny i umiejętny pedagog kształcił szeregi młodzieży młodszej i starszej, wyrabiając w

Ś. p. Anna Suszczyńska

niej ducha muzycznego, i wpajając wysokie rozumienie piękna tejże sztuki.

Skala jej odczuć i natchnień twórczych jest szeroka — od śpiewnej i wabnej melodii „Wiosenki“ i „Valse d'amour“, tętniącej świeżością życia natury i świeżością uczuć serca ludzkiego, do groźnych tonów surmy bojowej i zamętów walk wszechświatowych — i dalej od rzewnej uczuciowości „Kolysanki“ i tanecznej, pełnej ognia i temperamentu nuty w „Zniwiarzach“ do akordów przejmujących głębią i tragizmem refleksyj życiowych w Fantazji „Czemu“?

Naprawdę niezwykły to talent, na którym poznali się ludzie tacy, jak Paderewski i wielu innych o głośnych nazwiskach w świecie muzycznym. Dziesięć lat spędzonych w Stanach Zjednoczonych Ameryki, dało jej możliwość nabrania rozmachu tak niezbędnego dla jej niezwykłej zdolności.

Z tego czasu, z okresu wojny, datuje nastrojowy hymn „Pieśń o pokój“. Przystany do Polski, rozlegał się błaganiem tonami u nas po kościołach, tak jak śpiewany był i w Ameryce.

Powrót do kraju nie krępuje jej skrzydeł, komponuje dalej z zapalem korzystając z daru i talentu, jakim ją Bóg obdarzył. Z łaską tą wielką łączy wierną służbę Bogu. Zawsze z dobrem i życzliwym słowem dla każdego, spieszny z pomocą dłoń dla potrzebujących i smutnych. Przechodzi przez życie pełne wdzięku i dobrego uśmiechu.

Dumną może być Ziemia Wielkopolska, że wydała taki talent i tak wybitną indywidualność o wysoce szlachetnej kulturze. Obowiązek swój względem ziem rodzinnej spełniła; Zmarła — chlubnie, wstawiając imię Wielkopolski daleko poza Oceanem. Warto, aby i Wielkopolska spłaciła swój dług wdzięczności, przyczyniając się do spopularyzowania dzieł jej talentu.

P.

Kobieta dyrektorką więzień.

Rząd republikański w Hiszpanji powierzył kobiecie naczelne kierownictwo wszystkich więzień w kraju. Dotychczas dyrektorami więzień byli mężczyźni. Było to prawo powszechne, jak się zdaje, bo nawet w Rosji bolszewickiej nie spotyka się kobiety dyrektorką więzienia. Zdaje się zatem, że Hiszpanie dali w tym kierunku inicjatywę. Nowa dyrektorka oświadczyła przedstawicielom prasy, że ma zamiar zwiedzić więzienia we Francji i w Belgji dla obznajmienia się z więziennictwem w tych krajach.

Choć wiadomo nam, że niektóre więzienia tamtejsze są urządzone z wielkim komfortem, pomimo to pobyt w nich działy nader deprymujące na więźniów. O ileby zatem dało się zmienić sposób postępowania i tryb życia na bardziej ludzki i bardziej racjonalny niż dotychczas zastosowany, a polegający poprostu na zamknięciu przestępców, to niewątpliwie należałoby go wprowadzić.

Zanewno o to właśnie chodzi nowej dyrektorce, aby po zbadaniu rozmaitych systemów w różnych krajach, zastosować najlepsze i najodpowiedniejsze w Hiszpanji. (md)

RUCH MŁODYCH

Redaktor odpowiedzialny: Roman Fengler.

Pod golem niebem

Tysiączne tłumy Młodych O. W. P. na zjeździe rejonowym w Krotoszynie. Na mównicy sen. dr. Marjan Seyda.

Kierunki klasowe są szkodliwe

Wszyscy już wiemy o tem, że przyrost „partyjności” jest rzeczą szkodliwą. Ale trzeba sobie zdawać sprawę z tego, czem właściwie jest stronictwo, dlaczego powstaje i jaka jest jego rola. Gdy się nad tem pomyśli, sprawa przedstawia się wprawdzie dość jasno i prosto, ale bynajmniej nie tak po głupiemu, jak to nam chciano wmówić: że na to, by było mniej szkodliwych partyj, ze złymi programami, trzeba złożyć jeszcze jedną, tylko nazwać ją „bezpartyjną” i była bez programu.

Jeszcze się taki nie narodził, coby dowiódł, że na to, by naród był szczęśliwy, nie powinien się rządzić. Dawna Polska próbowała tego systemu, w myśl hasła „Polska nierządem stoi”, ale próba się nie udała. Dziś tyle wiemy, że Polska rządem nie stoi, ale wiemy też, że musi się mądrze rządzić. Co to znaczy rządzić się? To znaczy kierować losami narodu w myśl pewnej jednej, dobrze zbudowanej i konsekwentnej koncepcji, i w myśl pewnych wyraźnych przekonań. Na to, by naród w myśl takiej koncepcji się rządził, musi być w jego łonie dostatecznie wielka i silna moralnie grupa ludzka, która, wierząc w swój program, potrafi go wcielić w życie. I gdy taka grupa ludzi zorganizuje się — mamy wtedy stronictwo polityczne. Takie stronictwa, o bardziej lub mniej zwartej organizacji swej, są zjawiskiem tak starym niemal, jak świat: przeczytajmy sobie „Faraona” Bolesława Prusa, a dostrzeżemy tam już dwie jakby „partje”: jedna młodego Ramzesa, druga starego arcykapłana: nie jeżdżąc aż do Egiptu po przykłady — w każdym momencie dziejów Polski widać zmaganie się ze sobą różnych koncepcji politycznych, różnych zdań co do tego, jakimi pchać Polskę drogami — czy bezdrożami.

Widzimy więc, że jakiś obóz polityczny powstaje na to, by kierować losami narodu w myśl swoich założeń programowych. Wpływanie na bieg losów narodu jest właśnie rolą takiego obozu politycznego; może on przybrać różne formy organizacyjne, bardziej lub mniej zwartej stronictwa, jednej, lub paru organizacji dopełniających się wzajemnie i t. p. To wszystko są obyczaje i sposoby, jak się rządzi, stare jak świat i żadna „sanacja” tu nie pomoże. Rzecz naturalna, że nie jest obojętne dla przyszłości narodu, jakimi poglądami kieruje się ten obóz polityczny, który rządzi narodem. Obóz narodowy rozumie naród jako jedną całość i dlatego uważa, że rozwój i powodzenie każdej, najmniejszej choćby części tego narodu jest bardzo dla jego pomyślności ważne; i odwrotnie, jest zdania, że od rozwoju i powodzenia narodu, jako całości zależy pomyślność każdej z części narodu. Uważa za stale niezadowolony taki zbieg okoliczności, kiedy jednej tylko części narodu dobrze się dzieje, a reszta ledwie żyje i że, prędzej lub później, ale zazwyczaj bardzo szybko, cały naród, a wraz z nim i ta częśćka, której do tej pory dobrze się działo, odczuje boleśnie dotychczasową złą dolę tych części, których była ona

udziałem. Ale obok obozu narod. są w Polsce inne obozy polityczne, które rozumują zupełnie inaczej. Są to stronictwa, czy kierunki klasowe, robotnicze, albo włościańskie (są też mieszczańskie i ziemiańskie, ale mało go w życiu narodu znaczenia). Każdy z takich klasowych obozów politycznych stawia sobie za cel przede wszystkim osiągnięcie jak największych „zdobyczy” dla tej klasy, którą reprezentuje. Do czego to jednak prowadzi? Przede wszystkim więc jako wynik takiej polityki musi być zapomnienie o całości narodu, a wtłoczenie się tylko w ramy interesów jednej jego części; dba się o jedno kółko w maszynie, a nie o całą; ale co będzie, kiedy innemu kółku zabraknie oliwy? Stanie cała maszyna, a z nią i to jedno pielęgnowane kółko. Dalej, kiedy się nie ma rozsądnej troski o całość narodu, a wydziera się wszystko dla jednej klasy, choćby z krzywdą innych — te inne bronią się wtedy; i powstaje walka wewnętrzna w narodzie, jakaś wojna domowa, która osłabia naród i na wewnątrz i na zewnątrz i może łatwo doprowadzić do tego, że nad takim narodem zapanuje obcy. Socjalizm chwalił sobie nawet taki stan, powiada, że to jest „walka klas” i że tak być powinno. POCO jednak szukać sobie gdzieś w powietrzu argumentów, potępiających takie jednostronne traktowanie spraw narodowych; pełno ich jest w życiu. W dawnej Polsce mieliśmy jednostronną politykę szlachecko-rolniczą, która zgubiła wywarła wpływ na dobrobyt narodu. A w naszych czasach przecież widzieliśmy, jak zły stan ekonomiczny rolników naszych odbił się fatalnie na innych klasach: z biedniakiem rolnik nie ma za co kupować i fabryki nie mają komu wówczas sprzedawać, zamykają się. Do pogłębienia kryzysu angielskiego w dużej mierze przyczyniło się to, że tamtejsze robotnicze związki zawodowe nie chciały zniżyć swoich wymagań, skarb państwa musiał łożyć im wielkie sumy, aż nie wytrzymał tego, pieniądź angielski spadł — i klasa robotnicza dostała nie jednym, to drugim końcem kija, ale wciągnęła przytem w ciężkie położenie cały naród, który nieprędko zeń wyjdzie, przez co przez długi czas ciężko będzie i robotnikom. Takich przykładów można by znacznie więcej i bez żadnego trudu odnaleźć.

Tak więc każdy kierunek klasowy, to pasożyt na ciele narodu, który dla siebie tylko wyciąga soki nie dbając o całość.

Choć zrozumiałem przeto jest, że w łonie narodu znajdują się zorganizowane obozy polityczne, choć można zrozumieć, że znajdują się i kierunki klasowe, boć wiele jeszcze w narodzie naszym ciemnoty politycznej i zwykłego galgania, to jednak tylko obóz narodowy, jako stawiający sobie za cel dobro i interes całego narodu, może mu zapewnić pomyślny rozwój. My, młode pokolenie Polskiej ze wszystkich warstw, jesteśmy w obozie narodowym, trzeba nam dbać o to, by narodowa stała się i cała Polska. I tak będzie niedługo.

KRONIKA ORGANIZACYJNA

Z Dzielnicy Zachodniej

— **Uroczystości dekorowania Młodych w Zabikowie.** Na zamknięcie kursu kandydatów odbyło się w ub. niedzielę 10 b. m., w Zabikowie przyjęcie kandydatów nowozałożonej placówki na rzeczowych członków Obozu Wielkiej Polski. Na zebranie przybył na specjalne zaproszenie p. poseł Kawecki, miejscowy ksądz proboszcz oraz wiele osób z pośród starszego społeczeństwa. Hasłem „Młodzi czuwajcie” zagał zebranie kol. Jakubowski, delegat władz poznańskich Obozu, poczem udzielił głosu p. posłowi Kaweckiemu, który w dłuższym przemówieniu przedstawił zebranemu publiczności i Młodym obecną sytuację polityczną i gospodarczą kraju. Drugi referat „O celu, ku któremu zdąża młode pokolenie, zrzeszone w Obozie” wygłosił kol. Jakubowski. Po referatach 30 członków złożyło przyrzeczenie służenia idei Wielkiej Polski i otrzymało godło organizacyjne „Szczerbiec Chrobrego”. Z okazji powyższego święta życzenia dalszego rozwoju złożyli poseł Kawecki i ks. Proboszcz. Dziękując w imieniu Obozu zebranym za uczestniczenie w podniosłej uroczystości zainwował kol. Jakubowski hymn Młodych i Rotę, poczem zamknął zebranie.

— **Nowa placówka O. W. P. w Sędzinach pod Bukiem.** W niedzielę dnia 11 b. m., powstała w inicjatywy kierownika placówki O. W. P. w Buku nowa placówka w naszej okolicy. Na zebraniu organizacyjnym w Sędzinach wygłosił referat kierownik placówki bukowskiej kol. M. Schaefer. Jednogłośnie postanowiono stworzyć nową placówkę. Na kandydatów zgłosiło się 15 Młodych. Zebranie zakończono odśpiewaniem „Boże, coś Polskę”.

— **Wielkie zebranie O. W. P. w Opalenicy.** Dnia 11. b. m. odbyło się w salce parafjalnej wielkie zebranie przy licznym udziale starszego społeczeństwa. Zebranie odbyło się w zupełnym spokoju i podniosłym nastroju. Zagał je kol. Primke, kierownik placówki O. W. P. Referat o aktualnych zadaniach wygłosił delegat Komitetu O. W. P. Dzielnicy Zach. kol. Henryk Szeib z Poznania. Następnie zabierał głos: przedstawiciel pow. wydziału O. W. P. na powiat Grodzki oraz kol. kierownik placówki. Zebranie zaszczylił swą obecnością ks. dziekan. Na zakończenie odśpiewano hymn Młodych.

— **U Młodych w Gnieźnie.** Podniosła uroczystość obchodzili w ub. poniedziałek Młodzi miasta Gniezna. Oto w związku z zakończeniem kursu kandydatów odbyło się dekorowanie kandydatów na rzeczowych członków Obozu. Zebranie zagał w sali hotelu Europejskiego p. o. kierownik wydziału powiatowego kol. Bogdan Maciejewski, witając przybyłych na uroczystość posła Lewandowskiego i delegata Komitetu Dzielnicy, kol. Jakubowskiego. Po złożonym kierownikowi raporcie z którego wynika, że stan liczebny trzech placówek miasta Gniezna wynosi 250 członków, wygłosił referat o obecnej sytuacji politycznej i gospodarczej kraju p. poseł Lewandowski. Drugi referat o idei Obozu Wielkiej Polski, streszczający się w następujących słowach: „Walka o Polskę narodową, katolicką i praworządną”, wygłosił kol. Stefan Jakubowski. Po referatach 26 członków złożyło przed delegatem Komitetu przyrzeczenie służenia przez całe życie idei Wielkiej Polski, wzamian za co otrzymali wszyscy godło rycerskie „Szczerbiec Chrobrego”. Życzenia dalszej owocnej pracy na niwie organizacyjnej złożyli delegat Komitetu, p. poseł Lewandowski, p. Sostak, znany obywatel m. Gniezna i kol. Jazwiecki. Po zebraniu zakończonym odśpiewaniem „Roty” odbyła się odprawa placówek i wspólna fotografia.

— **Uroczyste zebranie Młodych O. W. P. w Czarniejewie.** W niedzielę, dnia 11 b. m. odbyło się w sali p. Kledeckiego uroczyste zebranie placówki Młodych Obozu Wielkiej Polski. Zebranie w obecności 60 zgórą członków zagał kierownik placówki kol. Jan Szalbierz, witając gości i delegata powiatowego wydziału z Gniezna. Tenże wygłosił potem dłuższy referat o państwie narodowym. Nastąpiło przyjęcie i 4kolegów na rzeczywistych członków Obozu W. P. Stanęli oni w dwuszeregu, poczem po złożeniu przyrzeczenia wiernego trwania przy sztandarze narodowym otrzymali od delegata powiatowego wydziału „szczerbce” jako symboliczne znaki przynależności organizacyjnej. Do święto w szeregi Obozu przyjętych członków wygłosił krótkie przemówienie dotychczasowy kierownik placówki czarniejewskiej a obecnie kurator tejże placówki, kol. Zygfryd Kostencki. Członek placówki kol. Kuliński deklamował pięknie wiersz p. t. „Patrz nań, młodzieży”. Zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

— **Imponująca uroczystość O. W. P. w Obornikach.** W niedzielę 11. b. m. odbyła się w sali Bractwa Kurkowego podniosła uroczystość Młodych Obozu Wielkiej Polski, w której wzięło liczny udział miejscowe obywatelstwo oraz Młodzi. Po zgajaniu zebrania przez kierownika placówki kol. Jarmuza, wygłosili referaty delegaci Komitetu O. W. P. Dzielnicy Za-

chodniej z Poznania, koledzy Terlecki i Czyżewski. Następnie p. Krzemieniewska wygłosiła interesujący odczyt. Zgodnie z ustalonym porządkiem wręczono uroczystość „szczerbce Chrobrego” 40 nowym członkom. Uroczystość tę poprzedziło przemówienie delegata powiatowego wydziału Młodych O. W. P., kol. Szczepanika. Na zakończenie przemawiał jeszcze kolega red. Gomolski, podkreślając ofarność społeczeństwa i jego życzliwość wobec O. W. P. Piękną uroczystość zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

— **Nowa placówka w pow. szubińskim.** W Miastowicach (pod Kępną) odbyło się w niedzielę, 4. b. m., zebranie organizacyjne placówki Obozu Wielkiej Polski z udziałem mieszkańców pobliskiego Krzepiszyna. Na zebranie to przybyli z Kępną kierownik obwodowy kol. por. rez. Tadeusz Czechak i sekretarz kol. Roman Lupa. Po przemówieniach obu prelegentów, zapoznających zebranie z deklaracją ideową oraz celami i zadaniami G. W. P., zgłosiło się kilkadziesiąt obecnych w szeregi członkowskie, tworząc nową placówkę. Kierownictwo placówki mianował kol. Czechak w składzie następującym: kierownik — kol. Jan Kmieć, sekretarz — kol. Marjan Kasprzak, skarbnik — kol. Łukasz Jacek. Po serdecznym przemówieniu kol. kierownika Kmiecica zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych oraz hasłem „Młodzi czuwajcie”. Gromki odzew zebranych „Czuwamy” daje rękojmię, że nowopowstała placówka będzie się wzorem innych placówek doskonale rozwijała, jednocząc w swych szeregach wszystkich patriotów polskich.

— **Nowa placówka w pow. szamotulskim.** W niedzielę, 4. b. m., odbyło się w Chojnie (pow. Szamotuły) zebranie organizacyjne placówki O. W. P. Zebranie zwołano do lokalu p. Świniarskiego, który jednak w ostatniej chwili odmówił lokalu. W sali p. Świniarskiego czekało już około 200 osób za śprzęd lokalem równie około 100. Wobec niemożliwości odbycia zebrania w lokalu publicznym, udano się do mieszkania prywatnego. Za narodowcami udało się miejscowa policja państwowa oraz kilku podejrzanych osobników, podobno „strzelców”. Do zgromadzonych, zdecydowanych założyć nową placówkę O. W. P., krótko przemówił kierownik wydziału pow. w Sierakowie kol. A. Serafinowski poczem zamianował kierownictwo placówki w osobach: Wojciech Roszak — kierownik, Paweł Sikora — sekretarz, Józef Mikula — referent organizacyjny. Zaledwie tego dokonano, po cja rozwiązała zebranie. Znaczący wypadał, że było to już drugie zebranie: pierwsze odbyło się poprzedniej niedzieli w obecności kierownika wydziału pow. O. W. P. na pow. Szamotuły, kol. Wilhelmiego z Klodzka. Również i to zebranie zostało rozwiązane. Mimo tych trudności placówka powstała i od razu zyskała sobie kilkudziesięciu co najlepszych młodych narodowców.

— **Założenie placówki O. W. P. w Lutomku (pow. międzychodzki).** W niedzielę, 4. b. m., odbyło się w Lutomku zebranie organizacyjne O. W. P. które zagał kierownik wydziału pow. kol. A. Serafinowski, wygłaszając następnie krótki referat. Jednogłośnie postanowiono założyć placówkę O. W. P. Kierownikiem mianowano kol. Stanisława Stefańskiego, sekretarzem — Wacława Muszyńskiego, referentem organizacyjnym — Wacława Wojciechowskiego. Kierownictwo złożyło odpowiednie przyrzeczenie i otrzymało „szczerbce Chrobrego”.

— **Kurs ideowy dla kandydatów O. W. P. w Sarnowie.** Młodzi Obozu Wielkiej Polski organizują w naszej miejscie kurs ideowy, który ma trwać przez kilka miesięcy zimowych i przysporzyć społeczeństwu uswiadomionych obywateli o stałym charakterze i niezłomnej woli służenia Kościołowi katolickiemu i Ojczyźnie. Kandydatów na kurs przyjmuje kol. Sylw. Lewandowski, Rynek 15.

— **Z życia organizacyjnego Młodych O. W. P. w powiecie świeckim.** W niedzielę, 4. b. m., odbyło się zebranie ogólne placówki Zdroje. Po zagajeniu zebrania referaty wygłosili: kierownik świeckiego pow. wydziału kol. L. Trykowski i kierownik placówki Osie, kol. M. Wojtecki. Po omówieniu spraw organizacyjnych dokonał kol. Trykowski mianowania kierownictwa placówki w osobach: kierownik — kol. Jan Dembek, sekretarz — kol. Klemens Wysocki, skarbnik — kol. Wł. Kuziemski, referent org. — kol. Jan Suchomski. — Tegoż dnia odbyło się zebranie ogólne placówki Łązek.

Zebranie zagał kierownik pow. wydziału O. W. P. kol. L. Trykowski, który wygłosił referat o historii ruchu narodowego. Drugi referat o ideologii oraz celach i zadaniach O. W. P. wygłosił kierownik placówki Osie kol. M. Wojtecki. Oba referaty przyjęli zebrani z aplauzem.

Kierownik pow. wydziału mianował kierownictwo placówki w składzie: kierownik — kol. Józef Kierzkowski, sekretarz — kol. Stan. Chabowski, skarbnik — kol. Franciszek Drażkowski.

Zebranie zakończono hymnem Młodych.

RADJO

Programy radjofoniczne

Poniedziałek, dn. 19 października 1931 r.
Poznań (335 m) godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 komunikaty; godz. 17.15 „Dzieci dla dzieci”; godz. 17.35 muzyka kameralna. Wyk.: Władysław Witkowski (I skrzypce), Feliks Dąbrowski (II skrzypce), Jan Rakowski (altówka), Mieczysław Rozmarynowicz (wiolonczela); godz. 18.00 recital organowy ks. Jana Wiśniewskiego, dyr. Chóru Katedralnego w Pelplinie (transmisja z kościoła OO. Jezuitów); w programie utwory Aleksandra Cuilmanta; godz. 19.05 higiena słowa; godz. 19.10 feljton Jana Emila Skińskiego; godz. 19.25 „Silva rerum”; godz. 19.40 referat z okazji VIII Dnia katolickiego; godz. 19.55 interludjum gramofonowe; godz. 20.05 „Więści z frontu”; godz. 20.30 „Loterja” operetka Stanisława Moniuszki (transmisja z Warszawy); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty.
Warszawa (1412 m) godz. 12.15 muzyka gramofonowa; godz. 14.45 muzyka gramofonowa; godz. 15.25 odczyt z cyklu dla nauczycieli: „Zagadnienie granic i ich znaczenie dla narodu i państwa”; godz. 15.50 muzyka gramofonowa; godz. 16.20 lekcja języka francuskiego (kurs elementarny); godzina 16.40 płyty gramofonowe; godz. 17.10

„Renesans Narocy Żmichowskiej”; godz. 17.35 muzyka lekka z „Gastronomji”; godz. 19.15 „Skrzynka pocztowa rolnicza”; godz. 19.30 płyty gramofonowe; godz. 19.45 Prasowy Dziennik Radjowy; godz. 20.00 feljton muzyczny; godz. 20.15 „Loterja” St. Moniuszki ze studja w wyk. artystów b. Opery Warszawskiej; godz. 21.55 feljton: „Montparnasse kabotynów”; godz. 22.15 płyty gramofonowe; godz. 23.00 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Hulzen (1875 m) 20.40 koncert; **Paryż** (1724 m) 21.00 słuchowisko. 22.30 gramofon; **Koenigswusterhausen** (1635 m) 12.30 i 14.00 gramofon, 16.30 koncert z Berlina, 19.30 koncert z Hamburga, 20.40 muzyka z hotelu Esplanade, 21.20 transmisja z Królewca; **Dawentry** (1554 m) i **London** (261 m) 21.00 koncert popularny, 22.40 muzyka kameralna, 24.00 muzyka taneczna; **Motala** (1348 m) i **Sztokholm** (436 m) 20.10 koncert symfoniczny, 22.00 koncert solistów; **Oslo** (1071 m) 20.00 recital skrzypcowy, 20.30 rec. fort.; **Budapeszt** (550 m) 19.00 koncert solistów, 20.30 koncert symfoniczny; **Beromuenster** (459 m) 20.00 współczesna muzyka szwajcarska, 21.25 utwory Wagnera; **Rzym** (441 m) 21.00 muzyka lekka; **Bukareszt** (394 m) 21.15 muzyka kameralna.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **K. L. Ostrów**, Poznań, pl. Wolności 8. Adresu zagranicznego nie znamy. (K)
 — **P. Nowicki**, Artykułu powtarzać nie możemy, gdyż jest bardzo obszerny. Znajdzie go Pan w nr. 314 naszego pisma z 13 lipca rb. Zaznaczamy, że terminem zgłoszeń jest 15 listopada rb. Adres: Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń

w Warszawie, ul. Kopernika 36-40. (K)
 — **Cunctator**, Radzimy wybrać sobie jednak jakąkolwiek specjalność. Wybór jej musimy pozostawić Panu. (K)
 — **Erbe**, Pan czytał reklamę, a nie artykuł redakcyjny. Adres fabryki: R. Barcikowski Sp. Akc., Poznań, ul. Składowa 13-18. (K)

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Wszyscy się już przekonali

że obcasz gumowe „WESTA” są najmłodniejsze we fasonie a przytem tanie!

„WOLBROM” Fabryka Wyrobów Gumowych S. A. w Wolbromiu.

Uwaga! Do każdego tuzina obcasów dodajemy cenną premję!

Pw 7753-38 244

Skład bławatno-galanteryjny

w Poznaniu, przy Starym Rynku, bez odstepnego, cena według rachunków, okazjnie sprzedam. Oferty do „Par”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 41,154 Pw 8.55-11,154

Pryw. Lecznica Chirurgiczna

Dr. Parczewskiego
 POZNAŃ ul. Mickiewicza 22
 aw 6755 tel 1899

Dnia 15 października, o godzinie 10,45 wieczorem, zasnął w Bogu po krótkiej i ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, w 50 roku życia a 28 kapłaństwa, ś. p.

Ksiądz Jan Wiśniewski

Dziekan dekanatu Pobiedziskiego.

Cicha eksportacja do kościoła parafjalnego w Łubowie, odbędzie się w niedzielę, dnia 18 b. m., o godzinie 4 po południu w poniedziałek, o 10 nabożeństwo żałobne i pogrzeb. Czcigodnych Konfratrów proszą o modlitwę

Księża dekanatu Pobiedziskiego.

nw 6359

W czwartek, dnia 15 października 1931 r., o godz. 23-ciej rozstał się z tym światem, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy ojciec, ś. p.

Ignacy Żniński

dziennikarz — bojownik o niepodległość Polski

w 62 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 19. bm., o godz. 15-tej z kostnicy Szpitala Wojskowego przy Walach Jana III. na cmentarzu garnizonowym. Msza św. za duszę Zmarłego odprawi ks. prałat J. Taczak w kościele św. Marcina w poniedziałek, 19 bm., o godz. 9-tej, o czym donoszą

ciężko strapieni
 dzieci i wnuczki.

Poznań, dnia 17 października 1931 r.
 Wierzbice 31.

dw 1408

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

W czwartek, dnia 15 października 1931 r., zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, zaopatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, najlepsza moja matka, ś. p.

z Hasińskich

Marja Lorkiewiczowa

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 18 b. m., o godzinie 3 po południu z domu żałoby przy ul. Poplińskich 9. Msza św. za spójność duszy Zmarłej odprawiona będzie w poniedziałek, dnia 19 b. m., o godzinie 7 w kościele OO. Zmartwychwstańców.

W ciężkim smutku pogrążeni

Poznań, Toruń, Miłostaw.

mąż z córką i rodzina.

zw 11501

Podziękowanie.

Za okazanie nam szczerego współczucia z powodu utraty tragicznie zmarłych ś. p. naszej najdroższej matki i babki, najukochańszej żony i matki, córki i siostry za oddanie ostatniej przysługi, oraz nadesłanie licznych wieńców składamy najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Najprzewielebniejszemu Duchowieństwu: Jego Ekscelencji Ks. Biskupowi Dr. Okoniewskiemu, Ks. Prałatowi Rogali, Ks. Dziekanowi Roszczyńskiemu, Ks. Proboszczowi Turzyńskiemu, Ks. Proboszczowi Surmanowi, Ks. Proboszczowi Przewoskiemu, Ks. Prefektowi Dąbrowskiemu, Ks. Prefektowi Jagle, Ks. Prefektowi Rżoście, Ks. Wikaremu Szymańskiemu, Ks. Wikaremu Ossowskiemu, S. S. Zgromadzenia Wincentego à Paulo, S. S. Urszulankom, Komisarjatom Rządu, Władzom i Urzędcom P. P. Przyjacielom i Kolegom i wszystkim Znajomym, oraz licznie zebrałej Publiczności, a szczególnie za serdeczne słowa pociechy nad grobem Ks. Proboszczowi Turzyńskiemu i nieznanemu robotnikowi za uratowanie syna.

nw 6347

Adolf Berezowski z synem.

Odwołania

przeciw wadliwym i krzywdzącym wymiarom podatku dochodowego szybko i skutecznie przeprowadza

Rzecznik podatkowy
JANUSZ GAŚIEWSKI

absolwent Wydziału prawnego-ekonomicznego U. P. b. etatowy urzędnik Wydziału Podatkowego

Wielkopolskiej Izby Skarbowej zw 11494

Poznań, 27 Grudnia 5. Kancelarja czynna 9 — 14 i 16 — 19 w soboty tylko przed południem. Tel 54-10

Pokaz Robót Ręcznych
Sztuki historycznej

od 18-25 października Sala Ogrodu Zoologicznego otwarta od 9 rano do 9 wieczorem. Wstęp: 30 gr dorosli, 20 gr młodzież szkolna. nw 11450/00

Dr. Chrzanowski

przyjmuje codziennie oprócz soboty od 5—6

Poznań, św. Marcin 45a. nw 11450/00 Telefon nr. 18-75

Dnia 17 października 1931 r. zmarł nagle po krótkich cierpieniach, opatrzony Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, brat i szwagier, 6 p.

Włodzimierz Broekere

Pogrzeb odbędzie się we wtorek 20 bm., o godz. 5-tej po południu z kaplicy na cmentarzu Farnym przy ul. Bukowskiej. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w środę, o godzinie 8-mej w kościele Farnym.

W głębokim smutku strapieni

żona, dzieci i rodzina.

Poznań, 17. 10 1931 r.
Wrocławska 33/34.

Pw 8 179-41.167

Z dniem 1 września r. b., przenieśliśmy nasze ZAKŁADY KRAWIECKIE

Telefon 24 84

z Berlina do Poznania na

ALEJE MARCINKOWSKIEGO 24, I. piętro

i prowadzić je będziemy nadal z znaną w szerokich kołach naszej Klienteli solidnością i akuracją. Ceny bardzo umiarkowane.

Polecając Zakłady nasze łaskawej uwadze Szanownej Publiczności, kreślimy się

z poważaniem

BERKAN.

nw 6352

NA GROBY

HURT DO ILUMINACJI DETAL

Lampki kolorowe z oświetleniem tuz. 3,10 i 3,30 zł
Talerze iluminacyjne sztuka 2,10, 2,50 i 3,50 zł

Swiece w wielkim wyborze
po znanych tanich cenach poleca

Centralna Drogerja J. Czepczyński

Poznań, Stary Rynek nr. 8.

Tel. 33-24, 33-15 37-38. 31-15.

Pw 8161 62-41.155

Wróciłem

Dr. Watta-Skrzydlewski
lekarz chorób serca

Poznań, św. Marcin 66/67, I.
Telefon 12-75. Godziny przyjęć 11,30—2; 6—7.
dw 114

Przeniosłem się z pl. Nowomiejskiego 3

na Podgórną 6.

Dr. med. A. Gomerski. Tel. 15-15

zw 11 493

Chorzy

na Kamienie Żółciowe!

Zadacie bezpłatnych oruków wiaśniejących
usuwanie kamieni żółciowych bez operacji
w przeciągu 2-ch dni (stolcem).

Pod gwarancją bezboleśnie i nieszkodliwie.

Dyr. M. Raabe, cz. Gdańsk-Oliwa.

Proszę wyciąć!

Pw 8171-2

Poważna instytucja bankowa w Poznaniu
poszukuje

starszych urzędników

Pierwszeństwo mają żonaci. Oferty
właśnie napisane z odpisem świadectw
i referencyj należy przesłać do
Kurjera Poznańskiego pod zw 11 491

SAMOCCHODY

używane, gotowe do jazdy, w doskonałym stanie:

Citroen B. 14 Sedan 4 osob.

" " Berlin 4 "

Fiat 503 limuzyna 4 "

De Dion Bouton

limuzyna 6 "

Citroen C. 4 towarowy, kryty

Minerwa 9/35 K. M. podwozie

O. M. torpedo 6 osob.

Izatta-Fraschini 50/100 K. M.

Cabriolet 6 osob.

po'ecca na dogodnych warunkach

POLSKIE TOWARZYSTWO SAMOCCHODÓW

CITROEN

w Warszawie

ODDZIAŁ W POZNANIU

tel 7558 - 7665 — Stacja obsługi ul. Dąbrowskiego 7.

Pw 8 178 41.163

Poszukuje się

ubikacji przemysłowej

na parterze celem uruchomienia fabryki
ciemniczej, ca. 20 kw., z biurem i tele-
fonem. Oferty z miesięczną dzierżawą
uprasza się do Kurjera Pozn. pod zw 11 483

Poważne i dobrze prosperujące przedsiębiorstwo (ce-
nielnia parowa) w mieście powiatowym, poszukuje

złotych 30 000

pożyczki. Zabezpieczenie I. hipoteka. Wartość obiektu
ca. 300 000. Oferty Kurjer Poznański pod zw 11 455

WYRÓB KRAJOWY!!!

CHCECIE OSZCZEDZAC ?

W takim razie pielęgnujcie
włosy obuwie za pomocą pasty

Urbini

Na żądanie wszędzie do nabycia
w mniejszych i większych puszkach.

URBIN Sp. z o. o.

Bydgoszcz, Pomorska 44.

Telefon 368.

Pw 8009-40.45

WYRÓB KRAJOWY!!!

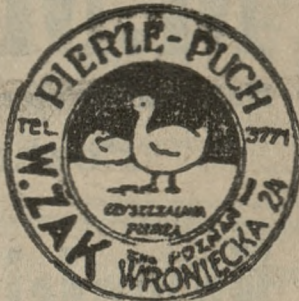
WYRÓB KRAJOWY!!!

WYRÓB KRAJOWY!!!

Eksper. Wytwór. Kra owa
„Sun-Flum” poszukuje
inteligentnych

pań, panów

do wyszkolenia zorganizowania
własnego zespołu artystycznego. Zgło-
szenia 17 i 18 od go-
dziny 5—8 Poznań, Rynek
Lazarzki 4. m 4 zw 11 440

dw 1 277

BACZNOŚĆ! Codziennie od godz. 5—7,30 po południu

w MOULIN ROUGE

w lokalach parterowych

salonowy koncert i Dancing

Ceny rewelacyjnie niskie!

Pw 7768-39,154 Kawa lub herbata 70 groszy.

Do dyspozycji salonowi tancerze — Nowa orkiestra.

Niniejszem podaje do łaskawej wiadomości,
iż w niedzielę, dnia 18 b m., urządzam na salce
mej, tak jak we wszystkie czwartki

Wieczorek Towarzyski.

Sądzę, że Szanowni Goście moi i Sympatycy
mile tu wieść powitają, zaś komu zależy by przy-
jemnie spędzić wieczór przy muzyce i tańcu, po-
piesz się do

Restauracji Ogrodu Zoologicznego.

Wstęp wolny. Początek o godz. 7-mej.

Pw 8 174 41.165

Udzielam lekcji

nowoczesną metodą

H. Zellnerówna

dw 1874 pianistka i dypl. naucz. muzyki

plac Wolności 18 od 10—12, 3—6

Warszawski Salon Mód

„Halina” Wały Wazów 15

(pierwsza willa za teatrem)

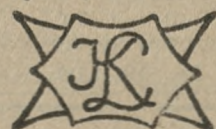
wykonuje elegancko wszelkie roboty
w zakres krawiectwa wchodzące.

zw 115-4

Najlepszy

ser szwajcarski i tylicycki

w blokach i pudełkach 6/6 porc. z znakiem

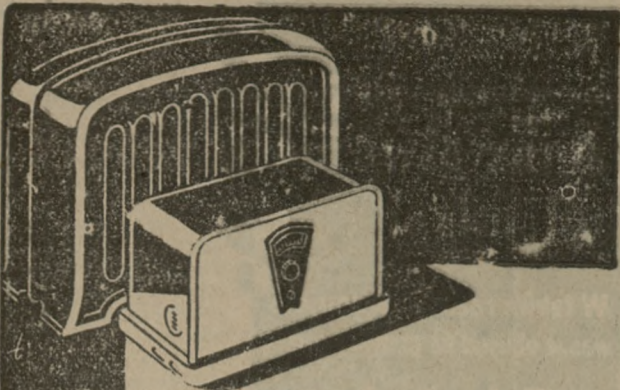

ELKA

poleca L. Krieg, Liegenhaf.

Skład fabryczny W. Gąsiorowski,
Poznań, św. Marcin 16/17. Telefon 3522.

zw 11 389

Radio-Odbiornik przestał być zbytkiem!
Niezrównany 2-lampowy odbiornik do zasilania z sieci
TELEFUNKEN 121

— dostępny dla każdego —
Idealna czystość odbioru! Piękny wygląd zewnętrzny! Uproszczona obsługa!
Cena odbiornika wraz z lampami: na prąd zmienny . . . zł. 395.— na prąd stały . . . „ 450.—

Demonstracja w każdym sklepie radiowym

TELEFUNKEN

Najstarsze doświadczenie — najnowsza konstrukcja!

Majątek

około 740 mórg dobrej ziemi, 5 km. od powiatowego miasta woj. poznańskiego, 250 mórg żyta, dobre budynki. Cena 350 zł za morgę. Wpłata 10.000 zł. Zgłoszenia przyjmują „PAR” Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 57.294
Pw 8152-57.204

Piece żelazne

Rury i kolana
Kuchnie westfalskie
Armatury do piecy
Widły do buraków
Widły do perck
Okucia do drzwi
Okucia do okien
Blachę dekapowaną
poleca korzystnie
Jan Deierling
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3
Tel. 35-18 i 35-4
Pw 8181 41,15

Emalja

aluminium, nikiel, sztaćce alpskawe, termosy, nożycki, aparaty, nożyki do golenia, maszynki do chleba, mięsa białek wazny do prania, kąpielni, maszyny do prasania
hurt. i detal.
A. Koszewski,
Poznań, St. Rynek 61
Pw 8020 11,1:1

Zysk na kieszoni i zysk na zdrowiu!

Przy praniu Persilem zbyteczne jest wszelkie pranie wstępne, przede wszystkim zaś niehygieniczne tarcie i szcorkowanie. Niechaj Persil sam wykona całą pracę! Persil zrobi swoje! Ale pamiętać zawsze, że należy Persil rozpuścić w zimnej wodzie, a bieliznę zagotować raz jeden i to krótko! Wystarczy to zupełnie. 1 paczkę Persilu wziąć na 2 1/2 do 3 wiader wody.

Persil to Persil

Podłogi Asbestowo-Ksyolitowe są zupełnie bez szpar, ciepłe, bezpieczne pod względem ognia, grzyba i wilgoci, elastyczne, niezmiernie niewrażliwe na oliwę i zmiany temperatury, zupełnie wolne od pyłu kurzu i robactwa, łatwe do czyszczenia, przyjemne do obchodzenia i przebywania — jak również posiadają tarcacowe, schody z sztucznego kamienia, naśladujące zupełnie granit śląski i szwedzki, karst itp., wykonuje **KSYLOLIT**
Katowice, ul. Słowackiego 21.
Tel. 19 16 Pw 414

Dom gruntowy

około 1 morg obszaru zawierający w tem skład samochodów i rowów z warsztem reparacyjnym, garaż i tank benzynowy, restauracja, z dużym zajazdem, w centrum miasta położony zaraz na sprzedaż i do objęcia. Cena ostateczna 60.000 RM, wpłata 25 do 30.000 RM. Zgłoszenia tylko samo kupującym, którzy dysponują odpowiednim kapitałem przyjmują G. Sommer, Biergroschhandlung, Züllichau, Crossenerstrasse 10-11, zw 11 474

Tokarkę

mało używaną z transmisją za gotówkę kupię.
Samarzewski,
Ostrów (Wlkp.)
ulica Kolejowa nr. 36.
zw 11 199

dw 1 404/5

M. Malinowski

Największy specjalny magazyn konfekcji damskiej
Poznań, Stary Rynek 57
poleca

Nowości Jesiennie - Zimowe

Płaszczki, Suknie, Bluzki, Spódnice, Swetry,
Konfekcję dziecięcą
od skromnych do najwykwintniejszych po niskich, Hurtownie, stałych cenach. Detalicznie

Z powodu własnej fabrykacji najtańsze źródło zakupu.

Samochód reklamowy

marki Peugeot, zupełnie nowo przejęty, do sprzedania. Blizszych szczegółów udzieli firma **Automechanika**
ul. Dąbrowskiego 83/85.
zw 11 489

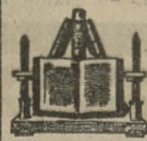

Tw 381

Skład żelaza

w większym powiatowym mieście, istniejący dwa dziesięć kilka lat, z powodu choroby właściciela zaraz pod korzystnymi warunkami do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zw 11 496

Kupujemy po najwyższych cenach jęczmień browarniany, owies i koniczynę i prosimy o oferty z dużymi próbkami. Bauerngenossenschaft, Gdańsk, Huadegasse 109, telefon 28 672
zw 11 174

Oprawy książek wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4

Dzielny Ubezpieczeniowiec

biegły możl. również w języku niemieckim jako kierownik towarzystwa ubezpieczeniowego w Warszawie, potrzebny. Szczegółowe oferty pod „Fachowiec” uprasza się do „Par”, Polska Agencja Reklamy, Poznań, Aleje Marcinkowskiego nr. 11.
Pw 8142-41.112

Otwarcie filji

Oddamy wyłączną sprzedaż naszego artykułu samodzielnie pracującej osobie lub firmie. Wielkie możliwości zysku (około 150 000,— złotych rocznie). Potrzebny jest kapitał w wysokości najmniej 20 000.— złotych. Zgłoszenia p.d.: „L. Z. 6512” do Rudolf Mosse, Berlin SW. 100. Tw 419

Ceny poinwenturowe
Po gruntownym remoncie lokalu nastąpiło na nowo
OTWARCIE

składu. — Polecam w olbrzymim wyborze Swetry — Pończochy i Bieliznę Artykuły drobne.

B. OKOPIŃSKA, Poznań,
ulica Pocztowa 1. Pw 8147-17.04

SEKRETARZ

potrzebny do kancelarii adwokackiej i notarial. w Gdyni. Reflektuje się tylko na siłę pierwszorzędną. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego pod zw 11492

Okazyjnie do sprzedania przedsiębiorstwo budowlane

w powiat. mieście Wielkopolski, istniejące od 30 lat z powodu podeszłego wieku korzystnie do sprzedania. Placu 2 morgi z domem mieszkalnym, chlewami i szopki. Do objęcia 15—20 000.— zł reszta na hipotekę. Zgłoszenia pod zw 11 498 do Kurjera Poznańskiego.

Posiadając poważne zastępstwa gwarantujące duży i pewny zysk poszukuję
wspólnika

z pewnym kapitałem lub hipoteką z udziałem w pracy lub bez. Łaskawe zgłoszenia „PAR” Poznań, Aleje Marcinkowskiego nr. 11, pod 57.303. Pw 8 158-57.303

Kawa Nachtigala w oryginalnym opakowaniu po 125 gramów zapieczętowana numerem gatunku.

**KAWA
NACHTIGAL
GDAŃSK**

Kilka tysięcy funtów kawy Nachtigala pali, higienicznie zapakuje i sprzedaje się dziennie Najwyższe odznaczenia.

Nachtigala kawa konsumowa nr. 12 a 125 gr. . . zł 0,55
 Nachtigala kawa domowa nr. 16 a 125 gr. . . zł 0,75
 o czystym smaku
 Nachtigala kawa nadzwyczajna nr. 20 a 125 gr. . . zł 0,90
 mocna i dobra

Nachtigala kawa nadzwyczajna nr. 22 a 125 gr. . . zł 1,00
 wydajna aromatyczna
 Nachtigala kawa nadzwyczajna nr. 24 a 125 gr. . . zł 1,10
 nadzwyczaj dobra
 Nachtigala kawa nadzwyczajna nr. 28 a 125 gr. . . zł 1,30
 bardzo dobra i wydajna

Nachtigala kawy szlachetne, najlepsze gatunki

nr. 32	nr. 36	nr. 40	nr. 44
zł 1,45	zł 1,60	zł 1,80	zł 2,00

Do nabycia w 1600 składach. Na zapytanie zostaną podane przez firmę Paul Nachtigal Hurtowa Palarnia Kawy, Gdańsk, Wallplatz 15b. najbliższe leżące miejsca sprzedaży.

Zaden humbug! Zaden humbug!
Chiromant Ryszard Morawski - Kalwin
 poraz trzeci w Poznaniu pozostaje do 25 b. m. włącznie. Poznań, Hotel Monopol, pokój 10, 1 p. Telef. 34-12 i 34-22 odsłania danemu osobnikowi naukowo i zgodnie z rzeczywiistością. — jak o tem zaświadczyć mogą poważne osobistości ze sfer naukowych, literackich i publicystycznych. — nietylko wydarzenia z jego przeszłości, ale przepowiada mu przyszłość i odgaduje najskrytsze tegoż myśli i zamiary. Ze znakomitym wynikiem udziela on również wskazówek w najrozmaitszych kwestiach życiowych.
 Dyskretne i niekrepujące przyjęcia od g. 9—1 i od 3—10 wiecz.
 zw 11 458

Niniejszem podajemy Szan. Publiczności do łaskawej wiadomości, że z dniem dzisiejszym cena na znane od 30 lat płyty gramofonowe

„Syrena-Elektro“

ustalona została na
zł 5,— (pięć) za płytę 25 cm.

Tow. „Syrena-Rekord“ Sp. z o. o.
 Warszawa.

Powołując się na powyższe ogłoszenie, donosimy uprzejmie Naszej Szanownej Klienteli, że płyty

„SYRENA-ELEKTRO“

po cenie zł 5,— posiadamy stale na składzie.

F. Baloń, Woźna 12,
 „Emka“, Wrocławska 30,
 St. Jarosz, 27 Grudnia 3,
 J. Kamiński, Stary Rynek 13/14,

„Kastor“, Św. Marcin 55,
 K. Kłosowski, 27 Grudnia 6,
 J. Kozłowski, Wrocławska 25,
 Z. Libig, Kraszewskiego 9a,

„Muza“, Nowa 8,
 St. Musiał, Dąbrowskiego 38,
 St. Pełczyński, 27 Grudnia 1,
 „Radjoton“, Półwiejska 4.

zw 11466

Na raty
 miesięcznie
EXPRESS 20 zł

Kromczyński, Poznań,
 Aleje Marcinkowskiego 5.
 Agenci potrzebni.

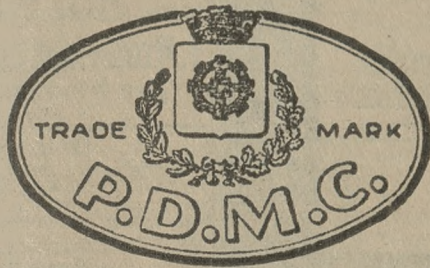
Pw 7 807

DZIURKI

szt. 3 gr. mreżka mtr. 20 gr.,
 okretka 15 gr. dekatoryzowanie 30
 gr. plisowanie spódn. 2 zł hafty
 tania wykonuje terminowo
 „HAFIOPLIS“
 St. Rynek 10. (wejście Kurzanoga
 obok firmy Czepczyński i Kruk).
 Pw 7780/31-35.30.31

NA APTEKĘ

lokal z mieszkaniem wynajm-
 em, czynsz za 5 lata 5 4. 0 zł.
 Oferty Kurjer Poznański
 pod zw 11 439

ZADAJCIE WSZĘDZIE

WŁÓCZEK DESURMONT'a

Płacąc kilka groszy drożej
 za dobry towar —

STOKROĆ WIĘCEJ OSZCZĘDZACIE.

Ostrzegamy przed podrobioną lub
 mieszaną włóczką
 o nietrwałym kolorze i nie pełnej wadze.

Pw 7823-33.131

PIERNICZKI

niedoścignionej jakości, znane w całej Polsce
 polecają w różnych gatunkach

Bracia SCHRAMEK

fabryka wafli, keksów i biszkoptów w Cieszynie

Zastępca na Poznań i Pomorze: Tw 400

E. KLEMI, BYDGOSZCZ, Garbary 24.

Usuwa łupież i powstrzymuje wy-
 padanie włosów esencja i mydło

Tataro-Chmielowe

Centralne Laboratorium Chemiczne

Warszawa.

nw 5 747

Pierwszorządna

kawiarnia i restauracja

z bilardami, jest we większym mieście poznańskim z po-
 wodu śmierci właściciela zaraz pod korzystnymi warun-
 kami do sprzedania. Oferty uprasza się pod „H. M. 150“
 do „PAR“, Bydgoszcz, Dworcowa 54. Pw 8 137-63.559

Tanio! Tanio! KAPELUSZE DAMSKIE

G. LEWICKA (dawn. Borowicz)

ul. Wielka 8

zw 11 476

i Kraszewskiego 17, nar. Szamarzewskiego

100 zł wypłacamy każdemu

kto po należytem wyłożeniu trutki RATOL, nie wy-
 gubi zupełnie szczurów i myszy. Przedtem może
 każdy na żyjącym szczurze w klatce przekonać się,
 iż takomie pożera trutkę i po 3-ch godzinach ginie.
 Jeżeli wyłożyć nasz RATOL na całym okolicznym
 terenie, to wynik jest tem radykalniejszy.

W aptekach i drogeriach otrzymasz RATOL.

SANATOR Fabr. Chem. Farmac. Bydgoszcz.

Kilku groszami — oszczędzisz sobie szkody
 na setki złotych rocznie. nw 5985

Do mego dobrze prosperującego interesu
 przyjmę współnika z gotówką

20000 złotych

Pewna lokata, bez ryzyka, zysk dobry i pewny.
 Tylko poważne oferty upraszam pod **dw 1384** do
 Kurjera Poznańskiego.

Każdy nabywający od nas

TERENY pod Poznaniem

w cenie od 50 groszy do 1 zł, może otrzymać 19-letnią

6% POŻYCZKĘ

towarzystwa WZAJEMNOSC na spłatę ziemi i budowę.

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 13, pok 15, tel. 37-15

Pw 7992-40.77

CENTRALA MEBLI

M. Szpryngacz

Swarzędz — naprzeciw poczty

poleca:

Meble w wielkim wyborze od zwykłych do
 najwykwintniejszych w solidnym wykonaniu
 po bardzo niskich cenach. Dogodna komuni-
 kacja autobusami co 30 minut z ul. Woźnej.

Pw 8017/8-41.623

PRZESYŁKI DO WYBORU ZA REFERENCJAMI

B.SCHULTZ

TELEFON POZNAŃ GWARNA
 1513 10
 ROK ZAŁOŻ. 1840

NAJWIĘKSZY SPECJALNY DOM
 PIERWSZORZĘDNYCH
**TOWARÓW
 FUTRZANYCH**

WYKONANIE PODŁUG MIARY
 WE WŁASNYCH PRACOWNIACH

Zakup towarów futrzanych jest rzeczą
 zaufania. Mój od przeszło 85 lat istnie-
 jący specjalny interes daje gwaran-
 cję za fachowe, solidne wyko-
 nanie i nieskazitelny
 zdrowy materiał.

MODERNIZACJE

NA ŻYCZENIE

nw 5778

Dużą szafę żelazną

ogniotrwała, do przechowywania akt. kupię.
 Oferty do Kurjera Poznańskiego pod nw 6345

Z dniem 1. XI. lub później poszukuję młodszego

inżyniera-elektryka

mam ukończoną Państw. Szkołę Bud. Maszyn
 i Instyt. Politechniczny w Paryżu Obeznany
 z elektrownią produk. prąd niskiego i wysokiego
 napięcia. budowa sieci elektr. i stacji transformato-
 rowych. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego
 pod zw 11 465

Kafle
stalowe

PIECE

SZRAJBERA

pokojuowe — stałe — przenośne i kuchenne
HERMETYCZNE, TRWAŁE, OSZCZĘDNE, TANIE
dostarcza i buduje

Pw 8 178 57 311

Przedstawiciel na Woj. Poznańskie
St. Kowalski, Poznań
ul. Dąbrowskiego 28 — Telefon 73-28.

KUPUJEMY BAŻANTY
KONTRAKTUJEMY ZAJĄCE

oraz inną zwierzynę w każdej ilości po najlepszych cenach.

SYNDYKAT EKSPORTOWY,

POZNAŃ, 27 GRUDNIA 5, tel. 18-60

zw 11 485

OSTATNI WYRAZ POSTĘPU
TYLKO **690 zł BARR**
MORSEGO
WYŁĄCZNA REPREZENTACJA **SKORA I SKA POZNAŃ**
ALEJE MARC. 23
S. 67

LUDWIK WIZA

Wrocławska 13

poleca i wykonuje czapki wszelkiego rodzaju dla szkół, urzędów, Towarzystw Powstańców i Wojaków, Młodzieży polskiej męskiej (żeńskie). Strazy Pożarnej — granicznej, Drogomistrzy, Leśniczo, Magistrackie, Stangreckie, sportowe, klubowe, maciejówki. Poznanianki i t. p.
Wykonuję również z dostarczonego materiału.

zw 11 489 1

Poszukujemy

ubikacji handlowych:

około 250 m² na biura nie wyżej drugiego piętra, około 150 m² bezwzględnie suche i jasne parterowe względnie też suterenuowe na magazyn. Wyczerpujące zgłoszenia możliwie z planem sytuacyjnym oraz podaniem rocznego czynszu uprasza się skierować do „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 41 146
Pw 8 135-41,146

Garbarnia „ŁĄCZNOŚĆ“

Poznań, Tama Berdychowska 6
ma do oddania pierwszej jakości:

bukaty, chromy i atunówki

po cenach fabrycznych i bardzo przystępnych.

Przyjmujemy do przegarbowania wszekiego rodzaju skóry na miejscu w fabryce i w składzie skór surowych przy Tamie Garbarskiej 3.
zw 1151 0

Rzadka okazja!

Z powodu rozliczeń rodzinnych bardzo korzystnie do sprzedania

przedsiębiorstwo przemysłowe

bezkonkurencyjnego artykułu pierwszej potrzeby (w Poznaniu), które nie wymaga wiadomości fachowej, zapewnia w jednym roku zyskowność wysokości kapitału. Pożyczony kapitał ca. 10.000 zł. Przedsiębiorstwo można przenieść w każdą okolicę. Oplaca się również dla spółników. Adres wskaże ekspedycja Kurjera Poznańskiego pod zw 11 482

WYPRZEDAJE SIĘ

na Gieldzie handlowej, ul. Stawna 13 przy ul. Wronieckiej, pozostałe z licytacji towary krótkie pochodzące z likwidacji, jak:

swetry damskie i dziecięce, szale wełniane, sukienki dziecięce, pończochy damskie fil de cose, pończochy dziecięce bawełniane i wełniane, fartuchy dziecięce, retuzi, rękawiczki damskie, skórki i nici, bielizna dla niemowląt, partyje guzików, sznurów jedwabnych, taśmy jedwabnej, krawaty, paski, torebki damskie i wiele innych towarów.
Pw 8 166-57,307

Władysław Wojciechowski,
uprawniony licytator i taksator, ul. Stawna 13, tel. 28 08.

— Dzień dobry Pani! Dokąd Pani tak spieszy?
— Idę na ulicę Nową do

Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Poznania

wykupi książeczkę oszczędnościową dla córki, która kończy dzisiaj 6 lat. Obliczyłam sobie, że skoro przez 15 lat wpłacać będę dla niej po 4 zł tygodniowo, to Zosia będzie posiadać w chwili dojścia do pełnoletności wcale pokaźną sumkę 6 tysięcy zł, która starczy na posag lub założenie własnego warsztatu pracy.

— Znakomity pomysł! Zabieram się z Panią, by wykupić także dla moich chłopców książeczki oszczędnościowe Komunalnej Kasy Oszczędności.

Będzie to dla nich najlepszy podarek gwiazdkowy.

nw 43 011

Empiré

Restauracja i Winiarnia
ul. Szewska 9 — tel. 58-09

Znakomite potrawy, starannie pielęgnowane napoje, zimny bufet, niskie ceny. Lokal otwarty do godz. 4 rano — doskonały koncert uprzejmym Szanownym Gościom pobyt w lokalu.

Polecam się łaskawym względem

zw 11 197

Bilski, gospodarz.

CHORYM!

ciężko cierpiącym przy różnych przewlekłych i zakaźnych chorobach wycieńczonym i osłabionym za wszelką cenę poleca się Ciślak Przyrodę Lecznictwo Katowice ul. Młyńska Nr. 15. w razie ovrzudzenia guzy krwotok. stan zapalny usuwa w krótkim czasie Pismo: Droga do Zdrowia wysyła bezpłatnie Tw 328

Dol. 10000 wolne!

Nowy aparat do oszczędzania benzyny.

Walter Critchlow 1964, O — Street, Wheaton, Illinois. U S. A. otrzymał patent na aparat zaoszczędzający materiał palny przy samochodach, zmniejszający zużycie benzyny i oliwy, wzmacniający zapęd i oszczędzający większą szybkość. Aparat zezwala na zużycie najtańszego materiału palnego, gdyż automatycznie usuwa węgiel. Fordy jadą 11—27 km jednym litrem materiału palnego, inne marki zaś ¼ do ½ szybciej niż przedtem. Dol. 10000 gotówką za najlepsze wyniki. Zastępców okręgowych i głównych z możliwością zarobku dol. 250,00—1000,00 miesięcznie, poszukuje się. Wzór próbny bezpłatnie. Korespondencja w języku angielskim.
nw 4 141

Korzystne kupna okazyjne!

Planino „Schimmel Lipsk“, czarne, krzyżowe, na płycie metalowej, skrzydło „Irmlera“, dywany ręcznie wiązane, lustra, gramofony, obrazy olejne, oryginały, oleodruki, elektroluxy, lampy, meble: kompl. gabinet męski z klubami w skórze, kilka gabinetów bez klubów, kompl. sypialnie i jadalnie nowoczesne, saloni stylowe, pojedyncze meble domowe i biurowe, maszyny do pisania i szycia, kuśnierskie, krawieckie, różne stoły krawieckie, składowe i t. d., samochód „Peugeot“ 925 P. S. dobrze utrzymany, prawie nowy oraz wiele innych przedmiotów domowego użytku sprzedana bardzo tanio.
Pw 8 097-41,23

Poznański Dom Komisowy, ul. Dominikańska 3
naprzeciw kościoła. Telefon 2442.

OSTRZEŻENIE!

Niniejszem wyjaśniam „wyjaśnienie“ pana Kazimierza Wyszyńskiego umieszczone w nr. 466 Kurj. Pozn., że sprzedane maszyny fabryczne i urządzenia do fabrykacji nie były nigdy własnością upadłej firmy W. WYSZYŃSKI & S-KA, FABRYKA FARB STAROLEKA, lecz są moją wyłączną własnością, gdyż stanowią one istotną część spadkową nieruchomości fabrycznej, która również należy jedynie do mnie. Tę okoliczność stwierdza również orzeczenie pana St. Waltera, znawcy zaprzysiężonego sądów w obwodzie Sądu Okręgowego w Poznaniu. Wobec powyższego ostrzegam nadal, przed nabyciem lub dzierżawą tak nieruchomości fabrycznej jak i maszyn fabrycznych i urządzeń. — Skarga ekscmisyjna przeciw nowonabywcy maszyn panu Kazimierzowi Wyszyńskiemu z tytułu nieopłacenia czynszu dzierżawnego wogóle jest w toku.
zw 11 487

HELENA WYSZYŃSKA.

Maszyny

moje damskie, nawet p. krawcy i szwalnie gorsetów za znakomite uznanie. Reparacje wszelkich maszyn. Części i do Singera.

T. Konikiewicz, Poznań
plac Nowomiejski 1a.
Pw 7401-8241

Rolnicy

Obecnie zaleca najslawniejszy weterynarz dodawać do paszy do szybkiego tuczenia prawdziwej Centraliny Michałowskiego Zadać wszędzie zw 73 588

Gorsety

gotowe na miarę pasy do cięży, pasy sportowe Pracownia Gorsetów „Wanda“ Ratajczaka 27, parter. zw 73 127

Przetarg

200 000 cegieł
100 centnarów cementu.

zw 11 488

Wl. Żelazny, Poznań, Górna Wilda nr. 189.

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Ostrowie w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Ostrow, karta 197 i 840 na imię kupca Wojciecha Dolaty w Ostrowie, ul. Wrocławska 25 żyjącego w ogólnej wspólności majątkowej z żoną Pelarją z domu Szymkowiak, zostanie w drodze egzekucji dnia 16 stycznia 1932 r., o godzinie 10-tej przed południem wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie pokój nr. 24. Nieruchomość Ostrow karta 197 obejmuje dom mieszkalny z lewym skrzydłem, podwórzem i ogrodem domowym, dom boczny po lewej stronie w podwórzu, dom w podwórzu, chlew z remizą o łącznej powierzchni 0,2140 ha. Nr. 216 ks. podatku budynkowego, nr. 348 mtr. podatku gruntowego, 3960 mk. roczna wartość użytkowa. 147,60 mk. roczna kwota podatku budynkowego. Nieruchomość Ostrow karta 840 obejmuje rolę, łąkę i drogę, złożonej z parcel 194, 1335/193, 1338/193 o łącznej powierzchni 1,1:96 ha. Nr. matrykuły 779. Czysty dochód gruntowy 3,01 tlr. 0,86 mk. podatku gruntowego. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 30. 4. 1931 r. Ostrow, dnia 24 września 1931 r. Sąd Grodzki. nw 6:06

PRZETARG PUBLICZNY

W poniedziałek, 19 października, od godz. 11 począwszy sprzedawać będę przy ul. Wronieckiej 4, na odpowiedź alność interesowanych dobrowolnie najwięcej dającym za gotówkę:
Pw 8 176-41 162

dywan perski Teabris 3 x 4 (w bardzo dobrym stanie), 2 krajowe używane dywany, 8 obrazów olejnych (w tem jeden duży 3 x 4 mtr.), 2 kompl. saloniki, kompl. sypialkę, garnitur klubowy w skórze, 4 kanapy, 2 maszyny do pisania, powielacz skrzynkowy, 8 biurka, 4 regały biurowe, 6 lamp elektrycznych, 4 maszyny do szycia, bufet, 5 szaf i 2 komody (antyczne), 6 szafy żelazne, kompl. przyrząd do reklamy świetlnej, partyje garderoby męskiej, obuwie damskie oraz różne inne rzeczy i urządzenia domowe.

Brunon Trzeciak,

zaprzys. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie, ul. Wroniecka 4. Tel. 21-26 i 31-75.

PRZETARG PRZYMUSOWY

We wtorek, dnia 20 października 1931 r. o godz. 11-tej w garażu firmy „Brzeskiauto“ przy ul. Jakóba Wuika, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

samochód Austro-Daimler w dobrym stanie, zegar do taksówki.
Przetarg odbędzie się nieodwołalnie. nw 6 059

J. Bartkowiak

kom. sądowy. Poznań, ul. Poznańska 58-a. Telefon 75-24.

PRZETARG PUBLICZNY

We wtorek, 20 października, od godz. 16 sprzedawać będę przy ul. Knapowskiego 20 (Poznań-Górczyn) z polecenia p. Kuratora najwięcej dającym za gotówkę:

2 szafy, 2 stoły, 3 łóżka, maszynę do szycia, lustro, komoda, krzesła, małą platformę, parę szorów, 5 okien do budowl, młockarkę, sieczkarkę, oraz różne inne sprzęty domowe i gospodarcze.
Pw 8 175-41 161

Brunon Trzeciak,

zaprzys. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie, ul. Wroniecka 4. Tel. 21-26 i 31-75.

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Swarzędzu miasto przy ul. Dworcowej i w chwili ucy-

3. K. 35/31. PRZETARG PRZYMUSOWY. Połowa nieruchomości położonej w Inowrocławiu, ul. Królowej Jadwi-

LICYTACJA MASY UPADŁOŚCIOWEJ
We wtorek dnia 20 października 1931 r., o godz. 11.30 przy ul. Półwiejskiej 9 b, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:
większą ilość rozmaitych luster.
Licytacja odbędzie się nieodwołalnie. **nw 6000**
J. Bartkowiak
kom. sądowy. Poznań, ul. Poznańska 58-a. Telefon 75-24.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

SPRZELAŻE

Klatkę
dla papugi sprzedam. Górna Wil da 93. warsztat blaszarski. zdw 74 397

Buldog
czystej rasy na sprzedaż. Tarnowska Ogrodowa 12. dom ogrodowy parter prawo. zdw 74 396

Gospodarstwo
90 morgi okolic Kostrzyna budynki, wspaniałe inwentarze nadkompletne. cena 45 000 Złogozenia Rutkowski. Grobla 29 zdw 74 305 6

Dwuzłotówki
5 orzekłom odwróconym sprzedam. Oferty z cenną Kurjer Poznański zdw 74 322

Radjo
odbiornik 80 stacyj na słownik. komplet założenie 380 zł. Jurga. Kolejowa 18. zdw 74 323

Garderoba
tanio na sprzedaż. Różana 12. mieszkanie 5 zdw 74 236

Skład
papieru i galanterji z pokojem tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 197

Skład
artykułów krótkich i kapeluszy damskich wraz urządzeniem i towarami sprzedam z powodu choroby wprost od właściciela. Wągrowiec. Poczta 14. Sucharski. zdw 74 208

Piekarnia
w pełnym biegu, największym mieszkaniem w Poznaniu na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 214

Skład
urządzeniem. Wrocławska. Adres Kurjer Poznański zdw 74 515

Pianino
tanio. Krzyżowe Prymas. Langiewicza 2. zdw 74 605

Kiosk
przy ruchliwym miejscu na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 609

Skład
towarów krótkich sprzedam. ewtl. czynna spółka. Adres Kurjer Poznański zdw 74 610

Maszyna
damska Singera. Szyperka 3. m. 3. zdw 74 613

Futro
sealowe nowe korzystnie. Półwiejska 37. m. 4. zdw 74 391

W Bninie
na sprzedaż dom z ogrodem owocowym. Cena 12.000. Złogozenia: Franciszek Chwilkowski. Srempole. zdw 74 400

Skład
węgli i drzewa z mieszkaniem 2 pokoje z kuchnią zaraz do oddania. Złogozenia Fabryczna 10. zdw 74 398

Żyrandol
elektryczny 3 lamp i beczki do baweł na sprzedaż. Graniczna 15. m. 4. zdw 74 219

Używane
meble okazujnie. Kozłowski. Szweska 15. zdw 74 344 5

Skład
kolonialny z mieszkaniem tanio sprzedam. Plac Karmelicki 1. zdw 74 338

Skład
kapeluszy damskich w Poznaniu przy Rynku Łazarskim w pełnym biegu korzystnie sprzedam. Złogozenia Adama Jeskiego 30 zdw 74 358

Skład
urządzeniem przy ulicy Wroneckiej sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 357

Składnica węgli
w Poznaniu, zaprowadzona na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 367

Radjo
czterolamp. sprzedam. Marcina 33. m. 8. zdw 74 370

Skład
kapeluszy damskich z urządzeniem i towarami w średnim biegu sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 486

Ubranie
sportowe płaszcz zimowy i futro opasowe damskie na średnią osobę tanio sprzedam. Marsz. Focha 80. IV. p. lewo. zdw 74 428

Gospodarstwo
12 morgi ziemi pszenno-buraczanej. zabudowaniem i inwentarzem w bardzo zdrowej lesistej okolicy sprzedam za 5 000 zł. Adres wskazać Kurjer Pozn. zdw 74 441

Futro
damskie sealowe nowe sprzedam 250 zł. Wrocławska 3. II piętro. prawo. zdw 74 434

Dwa Dobbermanny
prima 3 miesięczne sprzedam. Dąbrowskiego 64 mieszka. 13. zdw 74 439

Materace
sprężynowe nakładki, leżanki, kanapy najtańsze wprost z pracowni Wielkie Garbary 9. zdw 74 437/8

Sprzedam
kanapę 35 zł umywalkę z lustrem 35 zł. Wielka 15. m. 23 zdw 74 422

Skład
rowerów, urządzeniem, towarami w mieście pow. zaraz sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 424

Ubrania kominiaarskie
wykonuje Głogowski. Poznań, ul. Jezuitska 9. Prospekty wysyłam na żądanie. rw 3127 28

Kanapę
stolik, 2 fotela i 160ko drewniane sprzedam. Wielkie Garbary 48 A. Grabarski. zdw 74 375

Wózki
teczne. dwukołowe tanio. Degórski. Dąbrowskiego 88. zdw 74 413

Firany
tuliowe woalowe madrasowe koldry na wazę i wełne własnej fabrykacji już od 14 50 Wełna chemiczne czyszczone na koldry kg od 12 zł Wata od 2 zł kilogram — W Grodzkiej wicz Poznań ul. Wrocławska nr 3 Hurtownia i detaliczne Pw 7 786-36.98

Motocykl
„Rex Acme” 350. 1929 sprzedam lub zamienie z dopłatą na silniejszy. ewtl. inny model. Of. Kurjer Poznański zdw 74 407

Pierzynę
poduszkę. puchowe Mickiewicza 17. m. 9. zdw 74 536

Samochód reklamowy
nadający na każdą branżę sprzedam. Ratuszowa 31. restauracja. rw 3139

Autobus
na sprzedaż. Adres wskazać Kurjer Poznański zdw 74 551

Sprzedam
tanio używaną sypialnię. Staszica 1 m. 7. zdw 74 490

20 drzwi
Stolarska Zurkiewicz. Wielkie Garbary 11. zdw 74 501

Skład
cukierków korzystnie (centrum). Oferty Kurjer Poznański zdw 74 502

Beczki (dęb.)
600 i 900 ltr. tanio sprzedam. L. Siedziński Poznań. Wroniecka 16. tel. 12-42. zdw 74 507

Maszyny
cholewkarskie — leworamienna, siłupkowa, stół składowy dębowy 75x5 tanio sprzedam. Kurczewski. Woźna 1. zdw 74 506

Koncertowy
fortepian zagraniczny sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 513

Maszynę
damską i maszynę szwską cynamu tanio sprzedam. Warsztat Mechaniczny Kraszewskiego 5. zdw 74 474 5

Dom
z restauracją sprzedam lub zamienie na gospodarstwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 406

34 morgi
przy Poznaniu ogrodniectwo dom 5 pokojowy. cena 18 000 sprzeda Jaskiewicz. Poznań. Fredry 6. zdw 74 553

Zastawa
porcelanowa obrobowa Rosenthala, obraz olejny Chełmońskiego sprzedam tanio. Szweska 21. m. 4. zdw 74 483

Smoking
nowy, elegancki frak. Górczyk. Dąbrowskiego 24. zdw 74 279

Drogerja
wraz z mieszkaniem korzystnie do nabycia. Złogozenia Kurjer Poznański zdw 74 297

Pianino
tanio sprzedam. Św. Józefa 2. — Braun. zdw 72 156

Meble
solidne tanio wprost fabryce Juliana Weclawski; ul. św. Rocha 8 Składu w mieście niemam. Pw 7 798-57.41

„Ford”
kilkanaście mało używanych czterodrzwiowych karetek typ A 1929 roku ma jeszcze do sprzedania na dogodnych warunkach. „Autoruch” Sp z ogr odp w Poznaniu ul. Marsz. Focha 134 140 telefon 77-75 Pw 7 796-37.87

Motory
Deutz'a na ropę Diesel 4 suwakowe oraz na benzynę 6 i 10 KM najnowsze modele poleca Inż Jan Markowski Poznań 420 Sew Mielżyńskiego 23. Pw 7 787-39.109

Meble
używane oraz nowe przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3 telefon 24-42. Pw 7 767-1.65

Parcele
budowlane dogodne warunki splanu Kościński. Czartoria 1. Pw 7993-40.89

Drzewka i krzewy owocowe
zdobne i różne polecają A i J. Jeske Szkołk. drzew w Jelonku poczta Złotniki k/Poznań telefon 3 Cennik; wysyłamy na żądanie bezpłatnie! Dojazd do naszych Szkołek autobusami z Placu Sapieżyńskiego w kierunku Obornik dwp 1330

„Centrala mebli”
Swarzędz. naprzeciw poczty poleca meble po cenach niskich. Wielki wybór Pw 7 773 4 40 35 1

Plachty
nieprzemakalne worki do cebul, lerk na konie dostarcza najtańiej Wegman Syn Poznań Kościelna 24 zdw 60 905

„Occasion”
Aleje Marcinkowskiego 23 sprzedaje złoto, srebro, brylanty, zdw 73 914

Zabudowania
z garażami oraz terenem budowlanym przy głównej ulicy w Poznaniu korzystnie do sprzedania Złogozenia Kurjer Poznański zdw 79 837

Meble
z centralnie ogrzewanych magazynów po znizonych cenach. — „Dom Mebli” Woźna 12 zdw 72 386/7

Damskie okrycie
czarne nowe, podszewie średnia korpułentna osole tanio sprzedam. Wszystkich Świętych 3. parter mieszka. 3. zdw 74 068

Płaszcz
jesiennie zimowe nadeszły Piękne modele w olbrzymim wyborze po cenach rewelacyjnie niskich poleca P. Szczawińska i S-ka ul. Wodna 1 — Przyjmujemy asygnaty Kredytul Pw 7 761

Warsztat reparacyjny
maszyn biurowych, nauka pisania i powielania, przybory rysunkowe. G. Gerlach. Poznań. Gwarna 14. telefon 52 32. Pw 8001-41.69

Wyprzedaż futer damskich
czarne srebrne bronz od 450 zł sealowe 390 bibretowe 390 krety 390 piżmowe jasne ciemne 650 lamy pod futra meskie damskie 60 wydry bronz czarne 200 lisy srebrne 390 inne lisy 60 i kilka tys.ery skór na obady od 5 zł poleca hurtownia futer Poznań Aleje Marcinkowskiego 15 Bracia Milscy. nw 5 557

„Terrana”
szlachetna zaprawa fasadowa E. Werner Oborniki Dworcowa 54 telefon 43 nw 5919

Fortepian
„Irmler” tanio sprzedam. Wały Królowej Jadwigi 2 Pietryga. zdw 73 166

Fortepian
„Seiler” tanio sprzedam. Ogrodowa 12 mieszkanie 23 III. p. tr. zdw 72 165

Skład
kolonialno-deliakatesowy zaraz tanio za gotówkę do sprzedania. — Złogozenia Kurjer Poznański zdw 74 257 8

Dom
większym mieście, gdzie wyższe szkoły, nowobudowany, bez podatku, procentujący się, przy małej placie sprzedam lub zamienie na dzierżawę do 300 morg. albo mniejszy mająteczek Oferty do Kurjera Pozn. zdw 73 708

Piece
kucharki kafilowe, przenośne tanio poleca Milich. Dolna Wilda 21 zdw 73 471

Skład kolonialny
przy ruchliwej ulicy z mieszkaniem, towarami i maglem za gotówkę zaraz sprzedam. Adres wskazać Kurjer Poznański zdw 72 533

Dywany
perskie 175 x 250 od 42.00. bouclé 175x250 od 50.00. bouclé 175 x 250 od 125.00 chodniki z metra od 1.95 linoleum, ceraty, stolowizna płótna, inletry serwetki gobelinowe pluszowe, stałe na składzie, poleca po znizonych cenach W. Groszkiewicz. Poznań Wrocławska 3. Pw 7 785 36.99

Wyprzedaż
całkowita dywanów, chodników po cenach najniższych z powodu likwidacji interesu. — Poznański skład dywanów ulica Wrocławska 20 przy Pl. Świętokrzyskim. zdw 72 729

Skład
samochodów, motocykli i przyborów samochodowych jeden z największych z towarami za przeszło 30 tys. na sprzedaż za 17 tys. ewentualnie na zamianę na hipoteke, parcele dom etc. Wiadomość: ul. Sew Mielżyńskiego 25. I. p. tr., mieszkanie 3 telefon 22 63 zdw 73 061

Parcele budowlane
pod wille i kamienice przy tramwaju z kanalizacją elektrycznością, w doskonałym punkcie nowej dzielnicy. Ceny korzystne — Największa lokata kapitału, Cegielnia Jeżycka, Dąbrowskiego 125. zdw 73 003

Futra
okazyjnie, seal piżmowe srebrne tanio sprzedam. Słowackiego 25. mieszkanie 11. zdw 72 758

Plac
Kamienna Góra (Gdynia) blisko Domu Zdrowego 400 m² sprzedam. Oferty do „Słowa Pomorskiego”. Toruń pod G. 3 868. nw 0 331

Drut kolczasty
jak nowy korzystnie do nabycia. R. Gruszczyński. Przemysłowa 22. Hurtownia Siurwca. zdw 73 614

Gospodarstwo
155 morg prywatne jednym planie, pow. kościński, dom mieszkalny 6 pokoi, rodzaju willi. Wpłata 30.000 sprzeda Piotrowski. Szamarzewskiego 1. zdw 74 177

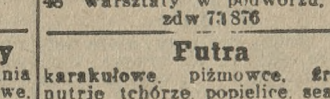
Rehpinscher
prawdziwy na sprzedaż. Mielżyńskiego 4. m. 11. zdw 74 222

Meble
jako pokoje stołowe, meskie i sypialnie własnego wyrobu według najnowszych modeli gotowe na składzie po cenach konkurencyjnych W. Maciejewski. Kolejowa 48 warsztaty w podwórzu. zdw 73 876

Futra
karakułowe, piżmowe, srebrne, nutrie tchórze popielice, sealowe wielki wybór różnego rodzaju oraz skóry blamy, wydry sprzedaje po bardzo niskich cenach. Lajewski. Poznań Fredry 1. zdw 73 571

Parcele
przy kościele łazarskim, ulicy Dąbrowskiego sprzedam na dogodnych warunkach 5 zł qm. — Maciejewski. Dąbrowskiego 88 zdw 73 525

Księgarnia
skład papieru i instrumentów muzycznych w większym mieście pow. w Poznaniu, dobrze zaprowadzone jest zaraz za gotówkę do sprzedania. Złogozenia Kurjer Poznański zdw 73 839

Wielka zniżka cen Bielizna
damska, dziecięca i pościelowa oraz wszelkie trykoty i pończochy poleca po cenach konkurencyjnych H. Wojtkiewicz. Nowa 11. zdw 72 132

Parcele budowlane
przy szosie Warszawskiej bezpośrednio przy osiedlach „Dom Własny” „Praca” wodociągi i kanalizacja zaprowadzone — wprost od właściciela do nabycia Złogozenia: Malecki Droga Debińska 11 telefon 11-90. Pw 7995-40.127

Wille
sprzedam za 32 000 zł. Przystanek trylobusów, Główna, willa Bzyl. rw 3117

Meble
jadalnie nowoczesne półpokerowane tanio. Stolarska Kanakowa 13. zdw 73 331

Wille
w Toruniu 10 pokojowa, centralne ogrzewanie duża ofycyna, 2 morg. ogród, sprzedam. Oferty do „Słowa Pomorskiego”. Toruń, pod G. 3 867. nw 6 332

Łóżka metalowe
wyprawy sprząty kuchenne i domowe, maszynki do mięsa, szkło, porcelane fajansy poleca najtańiej „Serwis”. W. Ziętek. Poznań, 27 Grudnia 2. Pw 132-41.73

4.50
rekawiczki skórkowe
Nappa flaneli 5.50. Nappa welna 6.50, ciepłe trykotowe 0.75. welniane 1.20 getry 2.25. chustki jedwabne 2.75 szale 0.95 elegancja 1.50 kałesony zimowe 1.90. pantalonki zimowe 0.95 sweterki 1.50 pulowery meskie 2.30. berety 1.35. skarpetki 0.35 pończochy welna jedwabiem 2.90 Ceny bezkonkurencyjne. Skład Fabryczny Wydziałowy Trojanowski Wielkie Garbary 36 obok Wielkiej zdw 74 127

Motocykl
New-Hudson z przyczepką, prasa do słomy z motorem do sprzedania. Dąbrowskiego 63. mieszkanie 3. zdw 74 138

3.50 Bemburga
oryginalne pończochy. Welna jedwabiem 2.90, dziecięce od 0.40, sweterki dziecięce 1.50, kamizelki nowość od 2.50. Berety 1.35. Czapki welniane, nowość od 1.75. (Torebki) skórkowe damskie od 3.50. Parasole mocny 4.50; elegancji jedwabny 10.85; Garsonki; Golfy; Trykotaże; Bielizna; Bizuteria największy wybór, ceny bezkonkurencyjne. Warszawski Skład Fabryczny. Jadwiza Podbielska. Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 74 371

0.85 szelki
meskie 0.65; Rekawiczki ciepłe: Nappa flaneli 5.50; na welnie 6.50 Czapki sportowe ciepłe od 1.75; Szale jedwabne 0.85, elegancji białe 1.65. Nowość chustki jedwabne 2.90. Skarpety 0.35; mocne wianki 0.40. jedwabne 0.75. prima 1.50; Bielizna. Trykotaże. Pullowery, największy wybór. — Ceny bezkonkurencyjne. — Warszawski Skład Fabryczny. Jadwiza Podbielska. — ulica Wielkie Garbary 40, naprzeciw ulicy Wodnej. zdw 74 372

Egzystencja
Zmuszony chorobą sprzedam pierwszorządny świetnie zaprowadzony skład w centrum Inowrocławia pełnym biegu, caun zapasem towaru, eleganckim urządzeniem, mieszkaniem. Objekt 18—25 000. Reflektanci dysponujący 15 000 sub Kurjer Poznański dw 1 399 Z uwagi na bliski sezon gwiazdkowy pospiech wskazany.

Skład
4 z ubikacją sprzedam z urządzeniem bardzo korzystnie Poznań Półwiejska 30. zdw 74 117

Futra
skóry gdzie kupisz najtańiej? tylko w jedynym najtańszym składzie futer Dobrowolski Marcina 1. zdw 73 929

Realność
dom 10 pokoi, stajnie wszystko nowo budowane w powiatowym mieście, dobrem położeniu z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa po teściu spieszenie sprzedam. Cena 50 tysięcy zł, potrzeba gotówki 30 tysięcy. reszta hipoteka na 25 lat, 6% wprost od właściciela. Złogozenia Kurjer Pozn. zdw 74 241

Jadalnia
bardzo solidna biurkiem Emilji Sozanieckiej 1, wchód I., mieszkanie 10. zdw 74 250

Wille
pierwszorządna z ogrodem, dzielnica Ostroga blisko tramwaju, elektryczność, kanalizacja sprzedaje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 143

Pierwszorządny
skład mebli, w powiatowym mieście w Rynku sprzedam natychmiast, do objęcia 10—12 000. — Adres Kurjer Poznański zdw 73 841

Samochody
Studebecker (Erskin) 6 cylindrowy, 5 osobowy, limuzyna nowoczesna z 4 800 oraz Peugeot 4 osobowa mala karetka 2.750 zł sprzedam zaraz. Złogozenia Kurjer Pozn. zdw 74 157

Skład biawatów i jedwabi
w centrum miasta Poznania z powodu choroby właściciela na sprzedaż. Wpłata 20—25 tys., reszta na dogodnych warunkach. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 158

Meble
tanio, wielki wybór poleca K. Bakos. ul. Wielka 12. rw 3123

Skórki
blamy, ceny hurtowne. Hankiewicz. Wielka 9 (wchód Szewskiej) rw 3124

Sprzedam
salonik mahoni, staroświecki. — Wierzbicice 1. zdw 74 274

Samochód
prawie nowy „Praga — Alfa” 6 cylindrowy na sprzedaż. St. Jedroszyk. Wierzenia, poczta Kobylnica, pow. Poznań. zdw 74 269

Łóżeczko
dziecięce żelazne 20 zł. Ul. Orzeszkowej 4 II. zdw 73 859

Motocykl
z przyczepką, mało używany 12 konny okazujnie na sprzedaż lub zamiana na jednoosobowy. Mostowa 17 a. „Dowóz”. zdw 73 800

Parcele
budowlane przy Chociszewskiego blisko tramwaju tanio sprzedaje właściciel. Górczyńska 30. zdw 73 872

Obrazki
największy wybór, najtańiej Ostrowski. Wielka 15. skład zegarmistrzowski. zdw 74 172

Dogi
brązowe szczeniaki 45 zł. Wierzbicice 43. Michalak. zdw 74 079

Paradisrajerzy
strusia 500 sztuk za 2 000 Wierzbicice 28. Suszczykiewicz. zdw 74 090

Frak
żakiet jak nowe figura średnia. Wierzbicice 24 a m. 6. zdw 74 088

Szała
składowa oszklona polerowana. — szeroka 1.80 tanio. Wierzbicice 24 a. Grochowski. zdw 74 069

Wille
8 pokojowa, wszelkimi wygodami ogrodem owocowym bez długów, korzystnie sprzedam. Debiec, Plac Lipowy 4 przy tramwaju. zdw 74 101

Landau
w dobrym stanie sprzedam. Złogozenia: Wyspańskiego 16, mieszkanie 9 zdw 74 101

Willa
ogród maszynowa 7 lat wolna od podatku, cała wolna natychmiast za 18 000. przynosząca 14 procent powiatowe większe miasto blisko urzędz. wyższe szkoły, wozowy dzwonek. Poznański. Złogozenia Kurjer Poznański nw 6344

Karoserie
na Chevrolet czterocyndrowy sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdw 74 313

Gospodarstwo
12 morgowe przy Poznaniu i dworcu sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 597

Kocioł
miedziany z kurkiem na 200 litrów, trzy łożka, pie

Sprzedam

okazyjnie kompletna jadalne dekoracja Lewandowski Przemysłowa 43. Zdz 74 148/9

Różne

meble biurowe oraz maszyny do pisania sprzedam. Krasieński 2, mieszkanie 1. Zdz 74 167

Na pończochy

wielka zniska cen. — A. Szymański. Specjalny magazyn pończoch. Poznań św. Marcina 1 przy Placu św. Krzyszka. Pw 7 789-90.35.149/50

Poznańska Kolej Elektryczna

sprzedaje bardzo tanio przycięte stare szyny tramwajowe jako dzwigiary o wytrzymałości I NP. 24. Zdz 1382-3

Używane

meble, garderoba, różne inne rzeczy sprzedaje kupuje. Nowy Dom Komisowy. Woźna 16. Pw 7809 57 151

2 łóżanki

nowe tanio. Miłoś. Winiary, Szydłowska 23. Zdz 74 210/11

Motocykl

3/4 konny sprzedam lub zamienie na rower. Oferty Kurjer Poznański Zdz 74 145

Maszynę

reczną do szycia sprzedam. — Wyspiańskiego 23 m. 23. Zdz 74 168

Fortepian

zagraniczny jak nowy tanio sprzedam. Matejki 38. IV. pr. wo. Zdz 74 181

Dom

ze składem, mieszkaniami, ogrodem owocowym w rynku ruchliwego miasteczka zaraz do sprzedania. Zgłoszenia Agencja Kurjera Pozn., Książ. Zdz 74 187/8

Pierze

świeże darte niedarte. Puch poleca — Stanisław Dyczkowski. Poznań Wierzbiciec 13. Zdz 74 191-2

Cholewki

różne tanio do oddania. Szewska 11. Zdz 74 277/8

Kuchnię

szafy kuch. tanio, Czesława 11. Stolarska. (Wilda). rw 8133

Kamienica

dochód 5.000, cena 60.000 sprzed. Jaskiewicz, Fredry 6. Zdz 74 552

Wille dwumieszkanicowa

z ogródkiem. Poznań—Lazarz sprzedam. Czynsz 7.000 zł rocznie, wolny od podatku. Mieszkanie do objęcia przy kupnie. Cena zależna od wpłaty. Zgłoszenia Kurjer Poznański. Zdz 74 541

Traktor

gotowy do użytku sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer Pozn. Zdz 74 540

5—10

mórg przy Chociszewskiego lub parcelki korzystnie sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 557

Płaszcz

jupy, ubranie i spodnie tanio. Głogowski, Poznań, Jezuicka 9 przy kościele farnym. rw 3129

Klubowy

garnitur, elegancki, jak nowy, sprzedam 100. Lewicki, Grobla 4, I. piętro. Zdz 74 673

Restauracje

z pełnym wyszynkiem w dobrej okolicy Poznania sprzedam korzystnie z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego Zdz 74 674

Wózek

sportowy nieużywany, elegancki tanio sprzedam. Graniczna 6, mieszkanie 9. Zdz 74 677

Tylko krótki czas

sprzedaje serwis do kawy w pięknych dekoracjach po każdej możliwej cenie olbrzymi wybór. Składnica Porcelany Marjan Lesiński ul. Wroniecka. Proszę zwać na okna wystawowe. rw 3142

Dobra

egzystencja dla małej rodziny. Skład towarów krótkich pokój kuchnia, tworem, urządzeniem korzystnie. Oferty Kurjer Poznański Zdz 74 622

Okazyjnie sprzedam

heblarkę kombinowaną 60 cm wyrób Blumwe, ewentualnie kompletna taśmówka, kombinowana grzarka z nowymi metodami. Zgłoszenia Kurjer Poznański Zdz 74 467

Cukiernię

sprzedam w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański. Zdz 74 465

Folwark

280 mórg pszenno-buraczanej przy mieście. Budynki I. klasy. Inwentarze kompletne. Światło elektryczne. sprzedam 90.000 zł. Wpłaty 60.000. Kossmann, Fredry 6. Zdz 74 446

Tylko

300 kosztują u mnie okragłe maszyny pończosznice, 84 igłowe. Rekord i inne. Nauka bezpłatna. „Zofia” składnica maszyn. Poznań, Śniadeckich 3. Zdz 74 448

Maszyna

parowa 38—45 PS., kocioł wodnorurkowy 38 kwm, ogrzewalności i tokarna 2 mtr. tocznia sprzedam natychmiast. Oferty Kurjer Poznański Zdz 74 611

Kawiarnię restaurację

tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański Zdz 74 606

Buick

6 osobowy, mało używany, korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański Zdz 74 454

Samochód

zgrabna limuzyna, czterosobowa, jak nowa, 3.800. Oferty Kurjer Poznański Zdz 74 717

Sprzedam

parcelę 4.000 kwm, z domkiem przy dworcu Ławica. Oferty Kurjer Poznański Zdz 74 691

Parcelę

wszystkich dzielnicach Poznania sprzedaje Biuro Techniczno-Agrarne. Piąc Wolności 9. Zdz 74 589

Skład

urządzeniem na każdą branżę, najruchliwszym miejscu centrum sprzedam, Ziemianin. Piękary 13b. Zdz 74 519

Dobra egzystencja

skład przez 20 lat egzystujący w centrum Katowic z powodu śmierci do sprzedania, wraz z kompletnie urządzonym dużym mieszkaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański Zdz 74 101

3,00 pullower

4.50 zł. Bemberg Bemberg prima 3,70 pończochy Macco 0,90, jedwabne 1,40 skarpetki niciane 0,40, jedwabne 0,90 prima Fildecos 1,15, kaesony ciepłe 1,30, koszule ciepłe 3,50, rekawiczki ciepłe 0,80, ceny bezkonkurencyjne. — Wielkie Garbary 10, Jamont. Zdz 74 505

Pianino

dobre do sprzedania. Oferty do Kurjera Pozn. Zdz 74 714

Łóżko

na dwie osoby do sprzedania. — Oferty do Kurjera Pozn. Zdz 74 715

Futro

żrebec bronzowy w dobrym stanie. Aleje Marcinkowskiego 26. m. 6. 2—5, 8—9. Zdz 74 684

Lornetka

rogi tanio. Masztalarska 7 III. prawo. Zdz 74 701

Samochód

„Chewrolet” kryto-ciezarowy 6-cyj. tanio sprzedam. A. Kawka, Wojciecha 14/15. Zdz 74 431

Dom

z piekarnią korzystnie sprzedam. Cena według umowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański Zdz 74 646

Willa

2 razy trzy pokoje kuchnia. Debiec 45.000 tylko gotówka. Zgłoszenia Kurjer Pozn. Zdz 74 584

Dom

z piekarnią sprzedam, wpłaty 15.000. Psuty, Nakło. nw 6353

Meble

używane najtaniej oraz antyki sprzedaje Pocztowa 22. skład. Pw 8168-57.303

Atrament

szkolny i biurowy, każda ilość poleca bardzo tanio. Nowa Drogerja, Wrocławska 38. Pw 8165-41.158

Domek (willa)

przy ul. Marsz. Focha, przy tramwaju 2 mieszkania, 3 pokoje kuchnia 2 pokoje kuchnia, można urządzić 5 pokoi kuchnia, jeszcze nie wykończona na sprzedaż od właściciela. Fr. Nowak, Knapowskiego 9. Zdz 74 561

Dla pierwszorzędnej magazynu galanterji konfekcji męskiej

o starej wyrobionej firmie, centrum Krakowa, poszukuje się z powodu choroby właściciela nabywcy lub rzetelnego wspólnika. Potrzebna gotówka nieznaczna. Zgłoszenia bez pośrednictwa — Jan Dobrzański Kraków Postrestante. Zdz 74 647

Dom gruntowy

składający się z domu frontowego, tylnego, obszernego podwórza z zajązdem i stajniami w Mie dzychodzie, do tego ziemia ogrodowa i laka korzystnie na sprzedaż. Grollmisch, Miedzchód Wroniecka 30. Zdz 74 648

Motocykl

z przyczepką oryginalną „Triumph” turowy 750 cm, 2 cylindrowy, motor Motococh, wszelkie szkany luksusowe, wykonanie używamy 5.000 km z powodu wyjazdu za 2,3 ceny nowego do nabycia. Wiadomość Ba naszyński, ul. Kraszewskiego 1. jw 1726

Całkowite

urządzenie wtywni, cukierków oraz konfektów zaraz na sprzedaż. Skład kapeluszy M. Focha 28. jw 1735

2

piece żelazne nr. 3 sprzedam. — Kościelna 45. jw 1731

Licencja

wraz towarem z branży koemetycznej, bardzo korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański Zdz 74 659

Całkowite wyprawy

Całkowite urządzenia
Czysta alpaka

Cmielowska Porcelana najtaniej tylko wprost Wroniecka 24, podwórze, Hurtownia Porcelany. Zdz 74 660

Skrzynie

próżne większa ilość tanio do oddania. F-ma D/H „Potestas”. Poznań, Dąbrowskiego 60, telef. 63-70. jw 1738

Maszynę

do pisania (Klein Adler) sprzedam. M. Focha 19, m. 4. jw 1730

Henryk Rychter

Aleje Marcinkowskiego 15, poleca zegary, wieniec srebrne, złoczone, spinki, pierścionki, bransoletki, kolczyki po niskich cenach, naprawa biżuterji i zegarków zakup srebra! Zdz 74 705

Jadalnię stylową

sprzedam bardzo tanio. Stolarska, Bukowska 9. Zdz 74 710

Najtaniej

szalówkę, podłogę, kantówkę, gotowe schody, blacha cynkowa, okna, płyty izolacyjne Celotex. — Chelmońskiego 11. Zdz 74 682

5 KUPNA

Mały Remington

używany okazjnie kupię. Oferty Kurjer Poznański Zdz 73 513

Kupię

dom w Poznaniu o większym mieszkaniu, wpłacie 70 tysięcy. Oferty do Kurjera Poznańskiego Zdz 73 715

Dom

w Poznaniu w centrum, dobrze się procentujący kupię przy wpłacie 20—30 tys. zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego Zdz 73 662

Nasadkę do Tatry

dwucylindrowej kupię. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański pod Zdz 73 665

Podręczniki

szkolne i uniwersyteckie kupuję. Plac najkorzystniej „Książka Antykwariat” Woźna 12, dom firmy Kużaj, Woźna 12. Zdz 73 224

Książki

powieściowe i naukowe kupuję. Plac najkorzystniej „Książka Antykwariat” Woźna 12, dom firmy Kużaj, Woźna 12. Zdz 73 223

Książki

powieściowe, naukowe, zakup sprzedaj, podręczniki akademickie Antykwariat, Strzelecka 2. Zdz 73 890

Wagę

do wozów używaną w dobrym stanie kupię. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego Zdz 73 790

Pianino

korzystnie kupię. Oferty Kurjer Poznański Zdz 73 916

Dywany

perskie duże i male kupuję. Kurjer Poznański Zdz 73 925

Pianino

do 1.500. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 006

Kupię dom

przy zaliczce 60—80 tysięcy zł w Poznaniu z mieszkaniem 4 i 5 pokojowym i uregulowaniem hipotekami. Oferty upraszam pod dw 1275 do Kurjera Poznańskiego, Agencji wykluczeni.

Kupię

złoto srebro brylanty i placę najwyższe ceny F. Tarkowska, Plac Wolności 11. Pw 7 770-20.143

Dom

kupię cena 40—50 000. Oferty z podaniem dochodu ceny do Kurjera Poznańskiego pod 73 481

Pianino

w dobrym stanie kupię za gotówkę 700 zł. Oferty Sauermann, Kościan, Ks. Surzyńskiego 7. nw 6 333

Krzesała

wiedeńskie ca. 50 do 100 mały używane kupię. Oferty z ceną do „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 41.101. Pw 8133-41.101

Kupię

plac 600 m² w Poznaniu. Zgłoszenia z ceną do Kurjera Poznańskiego Zdz 74 135

Dom

w handlowym mieście kupię — wpłaty 20 tysięcy. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 298

Parcelę

do 2.000 m. w obrębie Poznania kupię. Zgłoszenia z ceną i podaniem miejsca do Kurjera Pozn. Zdz 74 273

Resztówkę

50—200 kupię. Warunek jezioro lub bieżąca woda duży dom. — Oferty szczegółowe, opis, Kurjer Poznański Zdz 74 056/7

Rewolwer

dobrej marki kupię. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 213

Dom

kupię w Poznaniu wpłata 20—30 tysięcy względnie parcele dla budowy do 1.000 kwm. Zgłoszenia właścicieli Kurjer Poznański Zdz 74 151/2

Parcelę

gotówkę zaraz kupię w okolicy Grunwaldzkiej Zgłoszenia Kurjer Pozn. Zdz 74 182

Piec żelazny

pokoju, używany, dobrym stanie kupię gotówką. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 287

Regał

szklony kupię. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 263

Maszynę

do pisania kupię. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 316

Fotograficzny

apar. Ceny, fabrykat Kurjer Pozn. Zdz 74 328

Kupię

żelazne łożko lub dwa. Kreta 12, Żyżniewski. Zdz 74 331

Domek

mały kupię w okolicy Poznania. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 227

Powielacz

tanio. Cena, Kurjer Pozn. Zdz 74 229

Kupię

domek w Starolecie. Swarzędzu, wpłacie 8 tysięcy, reszta szybko. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 198

Regałów

do kolonialki poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 207

Piekarnia

kupię. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 215

Rower

meski kupię Szkolna 11. m. 10. Zdz 74 217

Na zimę

cieple płaszczyki dla chłopców, dziewcząt tanio Głogowski, Poznań, Jezuicka 9, przy kościele farnym. Pw 3125/6

Kupię

sympialnie z jadalnią używane w dobrym stanie, Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 496

Kolonjalną

maglem, mieszkaniem gotówką kupię. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 565

Futro

meskie kupię. Oferty, podanie ceny Kurjer Pozn. Zdz 74 390

Parcelę

kupię. Podać cenę i położenie. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 476

Rollwaga

lekka platforma używana, dobrze utrzymana tanio. Jaworowicz, Mostowa 13. Składnica materiałów budowlanych r 3107

Kupię

domek 2—3 morgi. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 581

Pianino

używane w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia z podaniem fabrykatu oraz ceny do Kurjera Poznańskiego rw 3154

Parcelę

przy Drodze Debińskiej, względnie Ratajach, kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn. Zdz 74 378

Kupię

używana okragła i saneczkowa siódemka. Ceny, oferty Kurjer Pozn. Zdz 74 449

Bufet

regaly do kolonialki kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn. Zdz 74 683

Wille

objekt 70.000, wpłata 50.000 zł w dobrym stanie z lokatorami, lub dom poszukuje. Of

Listów

hipotecznych kilka kupie zupełnie pewnych Oferty Kurjer Poznański zdw 74 650

5 000

poszukuje na I. hipotece willi. - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 435

Wspólnika

zbożowca z kapitałem 3 tys. złotych na prowincji przynajmniej. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. nw 6361

40 000 zł

na I hipotece przedsiębiorstwa przemysłowego względnie wspólnika poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 711

Do zakładu

wychowawczo-leczniczego szukam współpracownika inteligentnej z gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 641

Ca. 30 000 zł pożyczki poszukuje na I hipotece u małego ziemskiego 550 morg. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 644

Wspólnika

do otwarcia koncesji, hurtowni z kapitałem około 50 000 zł poszukuje zaraz zabezpieczenie kapitału I. hipotece na meje nieruchomości. Udział w zysku podług umowy Oferty Kurjer Poznański zdw 74 722

I hipotekę

o popularnie odpowiedźności 20 do 30 000 zł poszukuje zaraz lub 1. 1932 r. na mój dom w znanej miejscowości. Ubezpieczenie budynku przeszło 130 000 zł Oferty Kurjer Poznański zdw 74 721

8 DC WYNAJĘCIA

Mieszkanie

3 pokojowe IV piętro Łazarz. wprost od gospodarza zaraz do wynajęcia Oferty Kurjer Poznański zdw 73 851

Trzy

ubikacje handlowe wzgl. biurowe na pierwszym piętrze. Wodna 2. do wynajęcia. Wiadomość: Jaroszewski, Masztalarska 6. zdw 74 054

Oddam

4 pokojowe mieszkanie komfortowe częściowo umeblowane. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 265

Dwupokojowe

1 jednopokojowe z kuchnią w jednym mieszkaniu wolne. - Szelażowska, wila 19. zdw 73 381

Sołacz

od 1 stycznia do wynajęcia 3 pokojowa kuchnia, łazienka Oferty Kurjer Poznański zdw 73 475

Czteropokojowe

komfortowe wolne. Szelażowska wila 19 zdw 73 379

Trzypokojowe

wolne Wiśniowa 102 zdw 73 180

Mieszkanie

4 pokojowe komfortowe w w. Łazarz zaraz wolne Wypiańskiego 13 gospodarz Witt. Pw 8 149-57.236

4 pokojowe

mieszkanie z wygodami od gospodarza do wynajęcia. Ul. Łódzka 4. zdw 74 228

Mieszkanie

jednopokojowe z meblami śródmieście słoneczne front. II. piętro za zgodą gospodarza zaraz sprzedam Wskaże Kurjer Pozn. zdw 74 251

Mieszkanie

3 pokojowe bardzo obszerne z komfortem blisko placu Wolności oddam Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 245

Skład

kolonialny przy głównej ulicy z mieszkaniem i towarami wydzielanymi. Fiałkowski, Murów Gołlina rw 8105

Mieszkanie

6 pokojowe z przynależnościami (Jeżyce) za zwrotem kosztów remontu oddam. Adres w Kurjerze Pozn. zdw 74 226

Posiadaczy

kontraktów najmu na mieszkanie Krajewicz Dąbrowskiego 2. prośbę o podanie adresów Litwinowicz, Bukowska, 43. tel. 71-43. zdw 73 816

Czteropokojowe

blisko Parku Wilsona stary dom zwrót kosztów 2 000 oddam Oferty Kurjer Poznański zdw 74 100

Dwupokojowe

kuchnia czynsz miesięczny kaucja 250 zł. wynajmie „Pawilon” Marsz. Focha 15. zdw 74 139-40

2 pokoje

kuchnia od gospodarza do wynajęcia Ul. Witkowska 21. zdw 74 161

Mieszkanie

dwupokojowe Górczyn wynajmie Dziennik. Wierzbiecie 3. zdw 74 284

Odstanie

dwa pokoje z kuchnią centrum. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 288

Próżny

pokój śródmieście. małżeństwu Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 74 355

Mieszkania

1 do 9 pokoi polecą Cyranik Nowa 7, lub Koźnia 12 zdw 74 442/4

Domek

z ogrodem w Rosnowku blisko stacji 50 zł. mies. wynajmie N. Dobnikowa, Poznań, Spokojna 6. zdw 74 387

Pokój

kuchnia, dzierżawa rok zgóry Winiary Stanisława 14. zdw 74 485

Oferty

6306 i 6307 z dnia 14. 10. 4 i 6 pokojowe mieszkanie znajduje się we Wronkach Hotel Polonja. nw 6349

Czteropokojowe

1 sześciopokojowe kuchnia łazienka (Łazarz) już wolne, czynsz kwartalny wynajmie „Pawilon” Marsz. Focha 15. zdw 74 521

„Informator”

poleca mieszkania Ratajczaka 15 (Pasaż), zdw 74 526

Mieszkanie

2 pokoje i kuchnia, wszelkie wygody. Poznań, Staroleka Oferty do Kurjera Pozn. zdw 74 065

4

pokoje. Jeżyce. korzystnie zaraz odstępuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 366

Willa

elegancko umeblowane mieszkanie centralne elektryczność telefon. gaz, łazienka, bez odstępów, dzierżaw miesięczna. Śląska 2. rw 3 153

3

pokojowe mieszkanie z wszelkimi wygodami (tuż przy dworcu) w Puszczykówie zaraz na stałe do wydzierżawienia. Zgłoszenia Wielkie Garbary 21, mieszka. 5. rw 3 151

Mieszkanie

oddam przy tramwaju za pożyczkę do 6.000 złotych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 436

Pokój

weranda, kuchnia, spiżarnia, ogródkiem, czynsz zgóry 1200 za dwa lata. Osiedle Warszawskie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 604

2 pokoje

na biura handlowe z telefonem przy Pocztowej 11, mieszkanie 4 od 1 listopada. zdw 74 603

Mieszkania

pięciopokojowe, sześciopokojowe, dziesięciopokojowe wskaże „Biurowo Techniczne Agram”, Plac Wolności 9. zdw 74 500

Mieszkanie

3 pokojowe parter 2 minuty od St. Rynku, słoneczne dla nowożeńców, dobową sypialnią, odstęp za 2.800. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 503

3 pokojowe mieszkanie parter, 2 pokojowe nowowbudowana wila - Osiedle - z wszelkimi wygodami od gospodarza zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 566

Mieszkania

jedno i dwupokojowe z kuchnią wydzierżawił gospodarz wprost za rocznym czynszem zgóry. Pośrednicy wykluczeni; Oferty tylko po ważnych referentach z podaniem miejsca zatrudnienia u pracodawcy do Kurjera Poznańskiego zdw 74 655

Mam

mieszkania do wynajęcia 3 pokojowe z komfortem i dwupokojowe, oraz skład, nadający się dla rzemieślnika. Zgłoszenia: Słowiński, Strumykowa 25 zdw 74 664

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania

3-4 pokojowe wprost od gospodarza poszukuje solidny lokator. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 837

2-3

pokój kuchnia wprost od gospodarza poszukuje w śródmieściu solidna rodzina od 1 II 31. - Czynsz roczny Oferty Kurjer Poznański zdw 73 610

Emeryt

wypłacalny szuka 2-3 pokojowego mieszkania. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 897

3-4 pokojowego komfortem wprost od gospodarza okolicy gimnazjum Bergera poszukuje czynszem zgóry Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 72 643

Szukam

4-5 pokojowego mieszkania nie wyżej II. piętra. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 246

3

pokojowego z komfortem, mieszkanie za czynszem miesięcznym szuka oficer w okolicy Łazarz. Jeżyce. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 186

Oficer

sztabowy. emeryt. poszukuje 4-6 pokojowego mieszkania zaraz lub później od gospodarza, czynsz normalny, ewentl. rok zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 270

Nowożeńcy

pokoju kuchni gospodarza, dzierżawa etc. zgóry. Kurjer Pozn. zdw 73 838

Mieszkania

poszukuje od gospodarza za miesięczną dzierżawą. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 340

Pokoju

z kuchnią od gospodarza poszukuje dam rok naprzód. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 74 299

2-3

pokojowego mieszkania szuka przemysłowiec. Warunki Kurjer Poznański zdw 74 264 5

Bezdzietna

małżeństwo szuka w okolicy Wil. dy pokoju i kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 318

„Informator”

poszukuje mieszkań Ratajczaka 15 (Pasaż), zdw 74 528

3-4

pokój kuchnia, śródmieście lub pobliżu tegoż poszukuje zaraz od gospodarza. Czynsz roczny. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 415

4-6 pokojowego

mieszkania centrum poszukuje. Oferty „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11, pod 57 287. Pw 8 153-57.287

Lekarz

szuka 3-4 pokojowego, komfort. Oferty Kurjer Pozn. rw 3 150

2 pokoi

z kuchnią na Łazarzu w okolicy ścieżki wprost od gospodarza dla samotnej osoby dzierżawa zgóry. poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 529

Śródmieście

czteropokojowe odstępuje zgoda gospodarza poważnemu referentowi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 601

Poszukuje

dwóch pokoi z kuchnią tylko od gospodarza. Czynsz zgóry za rok 1.000 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 576

Nabędę

mieszkanie centrum miasta wszelkimi wygodami urządzeniem za parce pod Poznaniem. Zgłoszenia Al. Marcinkowskiego 13 pokój 15. tel. 37-15. Pw 8163-41.157

Samotna osoba

z tow. stałym stanowiskiem szuka mieszkania 1-2 pokoj. kuchni, centrum lub blisko, miesięczna dzierżawa, tylko od gospodarza. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 74 580

3-4

pokoje wygodami, bez mebli, czynsz ustawowy zgóry, lub odstępne. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 652

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię

duży pokój kuchni, centrum na mniejsze. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 291

Zamienię

pokój kuchni z portjerstwą na takie same, bez portjerstwy. Strzałowa 7. zdw 74 356

Skład

z trzypokojowym mieszka. Jeżyce. zamienię na 4-pokojowe mieszkanie, blisko centrum. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego jw 1727

Zamiana

pokój osobny z meblami od gospodarza na pokój kuchnia na przedmieściu. Oferty Kurjer Poznański jw 1732

Zamienię

mieszkanie Łazarz trzy pokoje, balkon na takie same. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 709

11 POKOJE UMEBL.

Pokój

front, dobrze umeblowany, centrum na parterze, światło elektryczne, wynajmie bez pościeli zaraz lub od 1 II Plac Nowowitowski 10 b, mieszka 4 zdw 72 267

Pokoje

z utrzymaniem wszelkimi wygodami. Matejki 60 m. 8. zdw 74 004

Pokój

dwuosobowy balkon z utrzymaniem - bez. Wielkie Garbary 16. m. 8 zdw 74 074

Pokoje

eleganckie jedno i dwuosobowe, całodzienne utrzymanie. Matejki 45. I zdw 72 223

Klatki schodowej

dla pań tania. Łukaszczyka 24. I. Łazarz. zdw 73 145

Klatki

schodowej umeblowany, niekrepujący, elektryczność, wolny zaraz. Stary Rynek 53 54, mieszka 14 zdw 74 118

Frontowy

centralne ogrzewanie, niekrepujący tania. Szewska 1, mieszka. 19. zdw 74 808

Niekrepujący

elegancki, telefon. Kraszewskiego 4-0. zdw 74 289

Dwa

duże pokoje w śródmieściu wysoki parter na biura od zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 233

Prusa 2

m. 8 pokój jednoosobowy od 1. zdw 74 230

Próżny

lub umeblowany pokój (pani). Matejki 66, mieszka 6. zdw 74 252

Łóżko

z materacem, plac Nowomiejski 10a. I. lewo. zdw 74 166

Pokój

młdy, dobrze umeblowany, niekrepujący światło elektr., łazienka, wys. parter, front, bez pościeli wynajmie z łóżkiem osobie od 1. II Matejki 38, wys. parter, lewo. zdw 74 257

Pokój

umeblowany, centralne ogrzewanie, elektryczność, śniadeczek 32, mieszka 2. zdw 74 299

Pokój

s osobnym wejściem, Kanłowa 15 III m. 7. zdw 74 099

Elegancki

pokój panu. Plac Sapieżyński 5. m. 7. zdw 74 336

Pokój

1-2 inteligentnym osobom. Zupańskiego 5. I. prawo. zdw 74 337

Elegancki

pokój centralnym elektrycznością wynajmie Poznańska 58, II. lewo, narożnik Mickiewicza. zdw 74 183

Pokój

Kraszewskiego 11 III. lewo. zdw 74 267

Pokój

panom. Kwiatowa 13 mieszka 10. zdw 74 330

Dwuosobowy

Wierzbicie 37a, m. 4. zdw 74 193

Pana

pania przynajmniej na stacji Strusia 11. m. 14 zdw 74 353

Dwa

słoneczne, czyste, elektryczność, ewent. kuchnia, Stachowiak, Bukowska 7. II. zdw 74 335

Pokój

dwuosobowy, używaniem kuchni Sienna 3 mieszka 6. rw 3148/49

Pokój

próżny, dom tylny, św. Marcin 65 m. 15. zdw 74 504

Dwuosobowy

Jeżycka 43. m. 7. zdw 74 511

Pokój

próżny z klatki schodowej. Adres Kurjer Poznański zdw 74 608

Niekrepujący

Wierzbicie 18 parter, prawo. zdw 74 484

Wspólny

pokój z utrzymaniem pani. - Fredry 4. III. zdw 74 487

Tani

27 Grudnia 19. Strzelecka. zdw 74 480

Jedno

lub dwuosobowy, centralne ogrzewanie Chelmońskiego 21. I. mieszka 4. zdw 74 479

Pokój

umeblowany do wynajęcia. Niezolewskich 16. m. I. Dum frontowy. zdw 74 482

Pokój

niekrepujący Wielkie Garbary 33. mieszka 10. rw 8184

„Informator”

poleca pokoje Ratajczaka 15 (Pasaż), zdw 74 527

Pokoik

pokój małżeństwu, panom paniom. Poznańska 27 a II Szolcowa. zdw 74 671

Małżeństwu

Kanłowa 6. m. 16. zdw 74 708

2-3 osobowy

niekrepujący, elektryczność, Półwiejska 23. m. 13. zdw 74 360

Pokój

od 1. II. 31. dwóm panienkom ewentualnie małżeństwu lub bezdzietnym z używaniem kuchni. Zupańskiego 8 mieszka 1. zdw 74 379

2 pokoje

na biura zaraz centrum. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 74 382

Wydzierzawie
2 pokoje, skład, w powiatowym mieście w rynku, 80 zł miesza- nie, interes komisowy, prowadzą właściciele domu, do objęcia 2.000. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 311

Do
wydzierzawienia plac z szopami, stajnia itd przy ul. Kraszewskie- go. W Wawrzyniak, Staszica 1 zdw 74 459

Dzierzawy
piekarni dobrze prosperującej po- szukuje Warunki Kurjer Poz- nański zdw 74 1312

Warsztaty
garaże, plac dla każdego przed- siębiorstwa, częściowo lub ca- ości do wydzierzawienia, Globisz, Kwiatowa 4 zdw 74 325 6

Rzeźnictwo
z warszatem, mieszkaniem nade- je się na bekony przy Poznaniu wydzierzawie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 572

Plac
1000 mtr. kw przy ulicy Górna Wilda 92 nadający się do wszel- kiego użytku do wydzierza- wienia J. Garmannówna. zdw 74 384-5

Kiosk
za 750 do wydzierzawienia. Adres Kurjer Poznański zdw 74 544

Domek
4-5 pokoj ogrodem ewtl. male gospodarstwo bez inwentarza. Blisko Poznania dobra komuni- kacja, dzierzawy poszukuje. — Szczegółowe oferty „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod 57.300 Pw 8156 57.300

Mleczarnia
w Poznaniu z dostawą i sprzeda- żą mleka i masła wydzierzawie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 573

Piekarni
poszukuje dzierzawy na wsi lub w mieście. Zgłoszenia do Agencji Kurjera Pozn., Pleszew Rynek 7 nw 6358

Dzierzawy
200 do 300 mórg poszukuje rolnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 678

Plac
1000 mkw oplotowany szopa, studnia własna blisko bocznicy wydzierzawie zaraz. Telefon 6830. zdw 74 681

15 UZDROWISKA

„Mілowody”, Zakład przyrodoleczniczy
leczy nerwy, choroby wewnętrz- ne, ceny niskie. Poczta stacja ko- lejowa Oborniki Wlkp. d w 1306

Zakopane
Pensjonat „Konradówka” tylko dla chrześcijan. Październik, listo- pad 50 proc. cen urzędowego cen- nika, gruzliczy nie przyjmuje zdw 72 897

Pokoju
dla matki 60-letniej szukam na wsi, leśniczówce lub małym mie- ście, własne meble, chętnie z in- ną starszą osobą, pobyt stały, utrzymanie według umowy Oferty Kurjer Poznański zdw 74 672

16 OSOBISTE

Na
ogłoszenie z dnia 10 października w Kurjerze Poznańskim oświad- czam: że żadnych długów nie- mam a za długi mego męża Wła- dysława Kuberkki nieodpowiadam. Julia z Studentów Kuberkowa, Dąbrowskiego 98, zdw 74 128

Pana ul. Wielka
kolejarza spotkanie 14 10 Groda godz. 8-ma (Opera) spóźniłam. Pani z Dąbrowskiego prosi wi- adomość do Kurjera Pozn. zdw 74 150

Stokrotkul
List do odebrania w poniedziałek w wiadomym miejscu. — Gwoździak. zdw 74 253

Toleki
Jeżeli zjysz zlituj się, daj znak życia o sobie Pomocze i poradze w każdej sytuacji Kaja. zdw 74 733

Za
długi mego męża Władysława Krenza nie odpowiadam. Stani- sława Krenzowa. Rynek Je- zycki 2. jw 1725

21 ZGUBY

Zgubiono
ramkę niklowa do samochodu na Półwieskiej Zwrot za nagroda Półwieska 30. Elektrovox. zdw 74 687

22 ROZMAITE

Pretensje książkowe
finansuje książkowość rewiduje, bilansuje zakładam Oferty Kur- jer Poznański zdw 73 906

Astrolog
oblicza datę ślubu pici przys- zych dzieci drugie małżeństwo rozwód, niewierność małżeńska, niecierpienieżstwo seksualne — spadki wygrane itp Matejki 58. zdw 74 003

Na jesień
niezbędne suknie kosztujemy swę- try jumper pulowery wykonuje przerabia „Tricot” Szymańskie- go 10 przy Świątokrzyskim mie- szkanie 12. Pw 7800-37.166

Salon robót ręcznych MASCOTTE
pod kinem Apollo telefon 13-22. Przyjmujemy zamówienia na wszelkie hafty, meretki oraz mo- nogramy. Rysujemy na poczekaniu na własnych lub powierzonych materiałach. Największa odnowiona kolekcja wzorów. Duży wybór robotek wykończonych i rysowanych oraz wszelkich do- datków. Najtańsze ceny. zdw 74 698

Darmo
nie dam — ale polecam towar pierwszej jakości w wielkim wybo- rze po cenach najniższych. Kos- zule męskie sportowe z kraw- watem od 4.90; białe dzienne od 3.90. Kolorowa od 2.90. Zefirowa wierzchnia od 6.90; smokingowa od 7.90; marquette jedwabna od 9.90; popelina jedwabna od 14.90; nocna meška od 6.90; trykoty zim- owe w wielkim wyborze po ce- nach znacznie niższych poleca Fabryka bielizny J. Schubert, Poz- nań, ul. Wrocławska 3. Pw 8013-41.97

Fotografie
portrety B. i A. Perhersch. Ale- je Marcinkowskiego nr. 8. Ceny niższe. dw 1316

Damskie
pasy lecznicze „Femina” oraz gorsety, biustonosze wszelkiego rodzaju wykonuje „Femina” Górna Wilda 67 zdw 67 410

Obiady
smaczne na masle od dwudzieste- go 1.75 Matejki 45 I. zdw 72 224

Dla pań
Wszelkie artykuły higieny kobie- czej poleca najtańsza Drogeria Dobrowolskiej. św. Marcin 62. Obsługa kobieca. zdw 73 564

Warszawski
salon mód „Rena” wykonuje wy- kwintne suknie — płaszcze, bez- konkurencyjnie Ślusarska 2, m. 8 narożnik Wielkiej Pw 8140-57.281

Akuszzeria
Kleinwächterowa Poznań cen- trum ulica Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro lewo dru- gi dom od Placu Świątokrzyskiego zdw 71 699 700

2,90 złote
pończochy prima jed- wadne, jedwab z welna od 2.90, czy- sta welna od 3.90, rekawiczki, pończo- chy i skarpety z naj- lepszych fabryk w wielkim wyborze po cenach znacznie niż- szych poleca spec- jalny magazyn pończoch J. Schubert, Poznań ul. Wrocławska 3. Pw 8 011-41.93

Koldry
wykonuje stare przerabia. Smo- czyńska, Kwiatowa 8. zdw 74 130

Przepisywanie
maszyną, tłumaczenia angielski, francuski, niemiecki. Plac Nowo- miejski 2, mieszkanie 15. zdw 74 304

Resory
samochodowe do wszelkich wo- zów do ugbycia ul. Kwiatowa 14. m. 8. telef. 25 53 zdw 74 216

Krawcowa
przyjmuje bieliznę oraz garde- robe w domu. Ceny przystępne. Sew. Mielżyńskiego 3 III ptr. m. 9. zdw 74 221

Wykonuje
garderoba damska Salon mód (Sława). Al. Marcinkowskiego 15. zdw 74 289

Chiromantka
z długoletnią doświadczenia praktyka przepowiada przesz- łość, teraźniejszość i przyszłość z rak, z fizjognomii, grafologii, fotografii i kart. Liczne podzie- kowania. Przyjmuje od 10-1 i od 3-8 wieczór. Franciszka Ratajczaka 15. m. 10. II. p. I. wejście w pasażu Apollo, prawo zdw 74 275

Kuśnierka
przyjmuje obsady, fasonuje, re- paruje futra damskie i męskie. Wierzbiciele 24a, mieszkanie 4. zdw 74 266

Pracownia Gorsetów „Wanda”
Ratajczaka 27 parter Gorsety gotowe. Gorsety na miarę. Pasy do pończoch. Biustonosze wszel- kiego rodzaju. Repara- cja gor- setów. Nocne dan- kie koszule zdw 74 404

Futra
damskie, męskie, wszelkie napra- wy modernizowania poszywania wykonuje fachowo pracownia fu- ter, dawniejszy mistrz Bodego, Wrocław, Jankowski, Kreta 23, obok Młyńskiej. zdw 74 477

Ostrzegam!
przed nabywaniem skradzionych fu- zyj — i dryling, i eiekortki (brak wyrzinków) kal. 12 w nowym stanie. Zaznaczam, że fuzje zna- czone również skradziono koce pokojowe szare i w kratę. Za- zwrot lub wskazanie wysoka na- gradza M. Jurkiewiczowa, Górna Wilda 28 Poznań. zdw 74 477

Motory
elektryczne naprawia najtańziej H. Liberski. św. Marcin 14. zdw 74 579

Kuśnierka
zna prace berlińska wykonuje fu- tra na miarę, modernizuje, na- prawiam naszywam obsady, prze- rabiam lisy odświeżam futra na poczekaniu. Tanie sumiennie. Ry- baki 20a. I front. zdw 74 353

Obrazy oprawia
najgustownie i najtaniej. Wi- told Leworski. Wrocławska 36. Jeżycka 26 dom okrodowy. lewo. zdw 74 147

Korzystna
pralnia i prasownia bielizny. Jeżycka 26 dom okrodowy. lewo. zdw 74 147

Reparacje
oczka w pończochach. Nadro- bienie stóp 2 zł. Plac Działowy 10. m. 10. zdw 74 176

Dziewczynkę
4 tygodniową oddam na własne brzo wynagrodzenia. Oferty Kur- jer Poznański zdw 74 185

Przepisuje maszyną
zgodnie 16-17. Mostowa 34, mie- szkanie 9 zdw 74 283

Kto?
robi ręcznie pończochy. Zelo- szenia Kurjer Pozn. zdw 74 200

Smaczne
i obfite obiady po cenie przys- tępnej Bergerówna. Marsz. Focha 80. zdw 74 420

Tanio
wykonuje kapełuszki damskie mi- strzyni stroju. Wroniecka 24, II. zdw 74 432 6

Koncesji
na wyszynk wódek poszukuje się Zgłoszenia do eksp. Kurjera Poz- nańskiego zdw 74 458

Rysunki
budowlane i projekty wykonuje korzystnie Oferty Kurjer Poz- nański zdw 74 510

Chłopczyka
6 letniego, zdrowego, oddam za własne. Zgłoszenia Kurjer Poz- nański zdw 74 575

Dziecko
przyjmuje na wychowanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 571

Oddam
dziecko za własne dziewczynka pół roku. Skolieczna. Noskow- skiego 3, II p. zdw 74 389

Prasowaczka
na bieliznę sztywna poza dom i w domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 409

Salon Mód
pracownia sukien, najnowszych modeli angielskich, płaszczy, kostiumów, praca najprzedniejs- za założeń zamówienia wykonuje w 24 godzinach Firma Jan- kowski, Kreta 23, obok Młyń- skiej zdw 74 478

Tłumaczenia
francusko - niemiecko - polskie, handlowe, prywatne, predko tan- io. Rocawski, Skarbowa 18, mieszkanie 4. zdw 74 547

Koźnierz
20 gr., z praniem 25 gr. Pralnia prasownia. Piekary 3. Nieco- lewskich 8. zdw 74 620/80

Wszystkim
Paniom do wiadomości, iż zmie- niam mieszkanie z Kilińskiego na Fr. Ratajczaka 26, mieszkanie 16 Zaplaka. zdw 74 539

Tani krawiec
damski, męski wykonuje wszel- kie prace. Podorecki, św. Mar- cin 41, m. 12. zdw 74 534

Akuszzeria
Piotrowska, dawniej Kusik, mie- szka Grobla 29. zdw 74 350

Pani
z towarzysztwa przyjmuję za wła- sną dziewczynkę. Jednorazowe odszkodowanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 640

Krawcowa
wykonuje elegancko suknie od 6-12. Głowacka, Romana Szy- mańskiego 5. zdw 74 363

Bezpłatnie
udziela porad w sprawach mie- szkaniowych i innych — Biuro Obrony Prywatnej. św. Wój- ciech 30. zdw 74 365

Zamówienia
tania naprawy obuwi przyjmuję je nowoutwarta pracownia obu- wia. A. Grabarski, Wielkie Gar- bary 48. zdw 74 376

Kapelusze
fasonuje, farbuję, czyścisz. Sta- ry Rynek 16. zdw 3 140

Baczność panie!
Tylko Salon Mód „Zofia”. Bu- kowska 3 szyje w 2 ratach szyb- ko tanio. zdw 74 623

Kuśnierka
samodzielna przyjmuje w domu poza domem. — Zupańskiego 3, m. 5. zdw 74 459

Rysunki
budowlane, projekty, obliczenia, korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 600

Szyje
bieliznę, wyprawdzam. Fr. Ra- tajczaka 26, mieszkanie 19. zdw 74 518

Gluchota uleczalna
Wynalazek Eufonia zademon- strowany specjalistom uszuwa przytepiiony słuch szum, ciekaw- nie uszu. Liczne podziękowania. Zadanie bezpłatnej, począłcej broszury Adr.: Eufonia Liszki, koło Krakowa. zdw 51 726/7

Obiady
kresowe smaczne. Kantaka 8/9 brama, prawo, III zdw 54 128

Akuszzeria
Strzelecka 2 przy Placu Świąto- krzyskim przyjmuje panie udzie- la porady i pomocy położniczej zdw 57 764

Reparacje
zegarków i wszelkiej biżuterii wykonuje predko i solidnie F. Parkowska. Poznań Plac Wol- ności 11. Pw 7 772-24.15

Zioła lecznicze
Magistra Wolskiego zatwierdzo- ne przez Departament Służby Zdrowia; leczą niezawodnie; cier- pięcia watryby woreczka żółcio- wego plus nerek pecherza; usu- wają: bóle artretyczne reuma- tyczne isia-cho, gardła bez- nocność nerwowa otyłość nadmier- na obstrukcje chłonizna regula- cja trawienia układ nerwowy, funkcje serca; powodują praw- dliwą przemianę materii. Objas- niające broszury wysyła bezop- latnie: Magister Wolski War- szawa Ziota 14. np 4 365

Srebrzenie - zlocenie
papierosnice, torebek alg, cukier- nicz zastaw metalowych przed- miotów antycznych — wykonuje „Galwanostegia” (M. Borzyński). Wielkie Garbary 4. zdw 36 864

7,90 zł
płaszcz męski biały panów lekarzy i dro- geryzistów Płaszcz męski zawodowy kolorowy od 9.80 bluzy reżeniczne od 4.90 poleca Fabry- ka Bielizny J. Schu- bert ul. Wrocław- ska 3. Pw 7 230 36.39

Fryzjer dworcowy
Poznań dworzec główny tel. 61-26 naprzeciw pocze- kalni I. II klasy i tunelu Zakład czynny również w niedzielę i święta bez przerwy. Ceny przystępne. zdp 63 314

Płaszcz
damskie, kuśnierstwo, moderniz- acje Nowak mistrz. Wrocław- ska 33. d w 1382

Wnioski
skargi, przewalutowania, podat- kowe zarzalenia tania Biuro Porad Garncarska 9, parter mie- szkanie 3 d 1295

Glinę
garncarska odda bezpłatnie Plac narożnik Jasnej — Słowackiego. Pw 8136-41 142

Panie
zamawiają płaszcze, suknie, kostjomy sport i ang oraz futra (modernizacje) tylko w znanym po- wzięcnie z wy- kwintnego wykona- nia wszelkiej gar- deroby damskiej w Salonie Mód „Mi- ra” ul. Marsz. Fo- cha 36 Ceny przys- tępne! Bogaty wy- bór najwzięcnych żurnali i modeli. Pw 7073-34.105

Zioła lecznicze
według przepisów sławnych lekar- zy przeciw chorobom żołądka, kiszki, płuc, nerwów, watroby, nerek, pecherza, hemoroidom, zapławom obstrukcji kamieniom, bólom w kaszlu, astmie, bled- niom, sk erozie, artretyzmowi, reumatyzmowi etc. Zadaje bez- płatnej broszury. Adres: Liszki, Apteka z 4349

Malarskie
prace tania, czysto Oferty „Par” Aleje Marcinkowskiego 11, pod 57.10. Pw 7359-57.10

Akuszzeria
Kleinwächterowa Poznań cen- trum ulica Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro lewo dru- gi dom od Placu Świątokrzyskie- go zdw 52 576 7

Salon „Meri”
wykonuje elegancko suknie płaszcze futra dla osób mniej zamoż- nych oraz przeróbki — znaczne ustępstwa, ul. Słowackiego 44 zdw 71 647

Akuszzeria
Kleinwächterowa Poznań, cen- trum ulica Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro, lewo, dru- gi dom od pl. Świątokrzyskiego. zdw 63 142

Kuśnierka
przyjmuje obsady oraz futra re- paruje fasonuje po cenach naj- niższych. Wierzbiciele 24a mie- szkanie 4. zdw 70 462

Chiromantka
wykłada z kart 3-8. Długa 8, mieszkanie 11. zdw 74 441

Myśliwi
montowanie lunet, obsady wszel- kiej naprawy broni wykonuje ter- minowo i tania Just mistrz pus- karski Waly Jana III 10. zdw 74 669

Wszelkie
prace w zakresie mechanictwa wykonuje precyzyjnie i tania. — Just, Waly Jana III 10. zdw 74 670

Praczką
sumienna, czysta szuka prania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 663

23 OZENKI

Pannę
w wieku do lat 30, inteligentną, przystojną silnej budowy pragnę-ącą w celu matrymonjalnym. Kawaler wiek średni, materialnie zapewniony (właściciel kamie- nic) Ścisła dyskrecja! Łaskawe zgłoszenia upraszam Kurjer Poz- nański zdw 72 279

Dla
siostry mojej, szatynki, lat 22, po- siadającej 10 tysięcy zł, także skład od chwili do przejęcia szu- kam męża, kupca z odpowiednim majątkiem, Łaskawe zgłoszenia z fotografia do Kurjera Pozn. zdw 68 802

Kawaler
lat 32, średniego wzrostu, ciemno- blondyn, budowy dobrej, urzęd- nik państwowy IX gr. z pro- wincji, prawego charakteru spo- kojnego usposobienia poszukuje towarzyski życia, panny do lat 25 szatynki średniego wzrostu, zdecydowanej, umiarkowanego temperamentu, posiadającej wy- prawę osobistą, uciełowanie, co- skolwiek gotówki. Ręczne trak- towanie poważne. Zgłoszenia z fo- tografia, która się zwróci skiero- wać Kurjer Poznański d w 1353

Zainteresowanej
oddam towar urządzenie Poża- dane 3500 ewentualnie skład. Je- stem urzędnikiem kawalerem — prowadzenie wykluczone. Facho- wa pomocą służe Wiadomości Kurjer Poznański zdw 74 121

Wyższy urzędnik
w dobrej posadzie, wdowiec z dzieckiem, 40 lat, posiadający nie- kłane urządzenie domowe, 10.000 zł gotówki, szuka znajo- mości inteligentnej przystojnej, samej osoby, prawego charak- teru w wieku 24-28 lat. Zgło- szenia Kurjer Pozn. zdw 74 315

Emerytka
b. nauczycielka licealna, osoba z towarzysztwa, nieskazitelnej prze- szłości, pragnąc spędzić jesień życia nocodnie, niesamotnie, po- zna pana w poważnym wieku, z zapewnioną choćby skromną egzystencją i własnym mieszka- niem kulturalnego wykształco- nego (minimum natural), bez na- logów. Cel małżeństwo oparte na przyjaźni. Dyskrecja zapew- niona. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 244

Posażna
muzykalna panna pozna pana na poważnym stanowisku wlaśc- icielem nieruchomości. Cel matry- monjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 190

Wdowa
lat 33, inteligentna muzykalna, mieszkaniem pozna prawego człowieka towarzysztwa, stano- wisku pewnym. Cel matrymo- njalny. Kurjer Pozn. zdw 74 224

Kupiec
lat 33, z majątkiem zł 50.000 po- szukuje znajomości pań, cel ma- trymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 294

Kawaler
średniego wieku przystojny, in- teligentny przemysłowiec, samo- dzielny, materialnie niezależny z mieszkaniem pragnie poślubić pannę od lat 22, dobrego charak- teru, wdowa z 1 dzieckiem nie- wykluconą, majątek dla wspólnego dobra pożądany, pośrednic- two krewnych chętnie przyje- cie. Oferty upraszam kierować do Kurjera Poznańskiego zdw 74 292

Kulturalna
przystojna, elegancka uświelen- niana, bardzo dobrej rodziny, niebrzydka, młoda panna zapo- zna poważnego pana, sytuowa- ną, zrównoważoną, przystojną, nych zalet lub kupca samodzielnego. Wdowcy kulturalni nie wyklućeni. Zgłoszenia poważne do Kurjera Pozn. zdw 74 300

Oficera
wyższej szarzy pozna ta droga szatynka niezależna, bezdzietna wdówka lat 29. Cel matrymonjal- ny Oferty Kurjer Poznański zdw 73 858

Męża
starszego kawalera lub wdowca z dziećmi w wieku 45-55 szuka gospodarza, religijną i przystojną z co- skolwiek majątkiem starsza panna z towarzysztwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 910

Wdowa
posiadająca mieszkanie czteropo- kojowe z brakiem znajomości pra- gnie poznać pana powyżej lat 40, celem ożenku Oferty Kurjer Poz- nański zdw 73 919

Wdowiec
z 34 średni urzęd państw. nie- palący dobrego charakteru z 2- gimi dziećmi, pragnie poznać pan- nę bezznacznej przeszłości do lat 32 celem ożenku Posiadam mieszka- nie 3 pokojowe Pośrednicwo ro- dziców mile widziane. Łaskawe zgłoszenia z calem zaufaniem możliwie z fotografią, która się zwraca do Kurjera Poznańskiego zdw 74 038

Wielkopolanka
lat 24, z gotówką 60 000 wydzie- la za mał. Zgłoszenia biuro. Przy- szłość. Poznań. Pamiętnik 9, sienne, dawniej Dańrówki, pi- parter, znaczne na odpowiedź. zdw 74 517

24 NAUKA

Akademia tańców Wituszkowski
Ratajczaka 9 Pw 8095 57 250

Leçons de français
grammaire conversation litté- rature préparation au baccalauréat Mme Dyczak Zakrzewska, sienne, dawniej Dańrówki, pi- parter, znaczne na odpowiedź. zdw 74 465

Koleżanki
szatynka 25 brunetka 23 ciemna blondynka 22 przystojne nied- ziejszych poglądów własne miesz- kania poszukują panów do lat 33 Cel matrymonjalny Oferty Kur- jer Poznański zdw 73 949. Dy- skrecja zapewniona.

Kawaler
lat 27, mechanik, rzym-kat. z majątkiem, wartości 30 tys. po- szukuje panny lub wdówki rów- nież z prowincji celem ożenku. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 732

Kawaler
lat 35 z pewną egzystencją po- zna pannę do lat 20 celem ożen- ku. Kilką tys. dla wspólnego dobra pożądane. Nieanonimowe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 74 174

Kawaler
kupiec lat 24 posiadający własny skład spożywczy poszukuje pan- ny do lat 22 celem ożenku. Co- skolwiek majątku pożądane dla wspólnego dobra. Oferty wraz z fotografią, która się zwraca na- desłać do Kurjera Poznańskiego zdw 74 285

Krawcowa
panna, uczciwa w średnim wieku posiada pracownię z braku znajomości poszukuje męża. Panowie od 50 do 65 lat. Pierw- szeństwo mają urzędnicy i eme- ryci. Łaskawe zgłoszenia Kur- jer Poznański zdw 74 334

Panna
lat 32, własne mieszkanie szuka znajomości pana. Cel matrymo- njalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 399

Kurs tańców
rozpoczynamy
Mikołajczak, Kledecka
Pocztowa 29 Pw 7 804-33.216

Odpisy maszyna
tłumaczenia. Ogrodowa 16. II. zdw 73 040

Maturzysty
rutynowany korepetytor udzieli francuskiego, matematyki, godzinna 85 groszy. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 137

Maturzysty
sprzeda książki szkolne tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 136

Student Niemiec
udziela lekcji i konwersacji języka niemieckiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 125

Profesor
filologii (łaciny i greki) przyjmie zajęcia w gimnazjum prywatnym lub korepetycje. Rzepeckiego 21. mieszkanie 7 zdw 74 116

Student
II. roku filozofii udziela sumiennej lekcji do IV kl. oraz przygotowuje do egzaminów. Kurjer Pozn. zdw 74 234

Szkoła tańców
Baletmistrza Szczerka
kurs rozpoczyna. gwarancja wyuczenia. Dom Rzemieślniczy, ul. Ratajczaka. zdw 74 179

Gdzie
udziela się lekcji angielskiego zborowo? Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 223

Student
udzieli lekcji (łacina matematyka) również początki gry na skrzypcach. Kurjer Pozn. zdw 74 296

Francuskiego
udziela korzystnie nauczycielka z paryskiego uniwersytetu. Sw. Marcin 64. mieszkanie 13. front. zdw 74 261

Tańczyć bezwzględnie zdolności
uczyc. Szczerkówna. Nowości Rumba. Zgłoszenia lekcie osobiste każdego czasu. Rzeczypospolitej 9. I. pietro. zdw 73 735

2 studentki
poszukują konwersacji niemieckiej — pani. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 898

Szkoła tańca
Antoszewskiego
Zielona 3. Pw 8021-41.151

Kroju
damskiego tylko dla fachowców udziela wieczorem. Salon M66 Szymańskiej, Wąły Jana 9. zdw 73 768 9

Książkowości
stenografii, pisanie na maszynie wyczymy. Niezamierzony ulgi. „Postep”. Plac Sapożyński 2 a. zdw 72 975

R. de Brugiere
lektor U. P. udziela lekcji języka francuskiego. Ul. Matejki 59. zdw 68 947

Ulgowy kurs tańców
dla studentów rozpoczynam. J. Srebrzicki. Strzelecka 3. zdw 74 021

Wyuczam
wszystkich systemów książkowości, bilansów oraz stenografii pod gwarancją. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 618

Studentowi (ce)
na lekcje francuskiego pokój umiłowany Śródmieście. Wąły Ziemunta Augusta 1. mieszkanie 9. zdw 74 514

Kursy kroju
szycia, dzienne, wieczorne, system akademii zrozumiały, nowoczesny — modelowanie. Szpotañska, Marcin 18. Telefon 27 80. zdw 74 423

Korepetycyj
łaciny udziela. zakres 3 lat. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 562

Kursy
stenografii, pisanie maszynach, księgowości. Tyran - Zaworskiej, Strzelecka 33. Absolwentem dalsze półroczje bezpłatnie. Niezamierzonym zniżki. zdw 74 668 7

Angielka
udziela lekcji najlepszą metodą i konwersacji. Ceny zniżone. Sw. Marcin 18. mieszkanie 3. zdw 74 529/30

Student
korepetytor (referencje) przyjmie korepetycje, chętnie za pokój. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 535

Francuskiego
lekcji poszukuje u młodej, rodowitej Francuzki. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 361

Korepetycyj
tanie udzieli studentka. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 553

25 MUZYKA

Jazzbandzista
perkusista pierwszorzędną (boczną instrumenty) wolny. „Muzyk”. Gdańsk, Wallplatz 12c. zdw 74 155

Wypożyczalnia nut
najnowsze przeboje. Dippel, Plac Wolności 11 zdw 74 491

Forciepian
gitary początkującym. Mylna 9. mieszkanie 4 zdw 74 146

Pianino
ćwiczeń poszukuje Kurjer Poznański zdw 74 150

Czarliński
nauczyciel muzyki — (fortepian, skrzypce), Kwiatowa 11, parter zdw 74 201

26 ROZRYWKA

Wypożyczalnia
książek powieściowych. Największa i najtańsza w Poznaniu 1/4 i 1/2 zł miesięcznie. Wielki wybór Ostatnie nowości Katalogi bezpłatnie. Dla abonentów z dalszych dzielnic specjalne udogodnienia. Woźna 12 „Książka Antykwarjat”. dom firmy Kuźaj, Woźna 12. zdw 73 216

Wypożyczalnia książek
polskich, francuskich, niemieckich, angielskich. Wszystkie nowości. Dippel, plac Wolności 11. zdw 74 492

Kino „Roxy“
dawniej „Casino” od dziś: „Przygody przywołanej panny”. zdw 74 694

Miły
pobyt. „Paryżanka”. Półwiejska 30. Koncert. separacki. zdw 74 658

27 SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w ei rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Stolarz
samodzielny poszukuje posady z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 909

Student
prawa w krytycznym położeniu szuka posady biurowej. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 430

Przykrawacz
cholewkarski poszukuje posady z długoletnim świadectwem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 73 476

Bielizniarka
z własną obrótką poszukuje posady wykonywać starannie wszelką pracę wchodzącą w zakres bielizniarstwa. przyjmie również prace składowe i do okretki. Łaskawe oferty proszę Kurjer Poznański zdw 73 717

Dziewczyna
wiejsza ucziwa z szkołą gospodarca szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 890

Pomocnik gastronomiczny
poszukuje posady. kaucję może wstawić. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 852

Wychowawczyni
inteligentna z ukończonym Państwowym Seminarjum Ochroniarskim poszukuje posady od 1. XI. rb. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 73 844

Pokojowa
która umie prasować i zna obsługę, poszukuje posady od 1. lub 15 listopada. miejscowość obojętna. Oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego pod zdw 74 039

Przyjezdna
panienka poszukuje posady do składu, obojętnej branży, ewentl. do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 903

Poszukuje
posługi na cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 920

Dziewczyna
długoletnimi świadectwami, samodzielnie z gotowaniem poszukuje posady od 1. w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 921

Samodzielną
poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 934

Dziewczyna
młodsza, ucziwa poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 895

Kucharka gospodyni
poszukuje posady w mniejszym majątku zaraz lub od 1. Róża Szelągowska, Puszczkowo, Poznańska 30. zdw 73 889

Młoda
posługaczka poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 066

Uczennica
do składu towarów krótkich szuka nauki. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 985

Poszukuje posady
kierownika piekarni lub piecowego zaraz albo 1. II. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 73 954

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 049

Służąca
z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 078

Poszukuje
posady szoferka, woźnego, inkasenta w zamian pożyczkę na hipotekę 3000—5000 w poważnej firmie. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 105

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 470

Czeladnik młynarski
poszukuje posady w młynie wodnym — motorowym zaraz lub od 1. II. 31 r. Oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 73 661

Młoda
panienka poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 062

Ekspedjentka
branży przyborów krawieckich, wykwalifikowana, skromnych wymagań poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 73 344

Kino operator
malarz z kilkoletnią praktyką poszukuje posady zaraz. Oferty proszę nadsyłać Kurjer Poznański pod zdw 73 422

Student Uniwersytetu
poszukuje jakiegokolwiek pracy, nie wyłączając korepetycji. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 326

Elew
z roczną praktyką aptekarską poszukuje posady od zaraz lub od 1. XI. Łaskawe zgłoszenia posyłać pod adresem Zarycki J. Poznań, Wawrzyniaka 39. II zdw 73 495

Angielka
rodowita mieszkająca w Paryżu, dama z arystokracji, szuka posady w dobrej rodzinie, Angielski, francuski. Zgłoszenia. Poznań, Gimn. Marcinkowskiego prof. Mezyński dla hr. Grabowskiej, zdw 72 229

Panienka
inteligentna, pracowała jako pania służąca bardzo ładnie szyje, prasuje sztywne bielizne, robotki, zna cośkolwiek gospodarstwo domowe poszukuje posady Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 126

Dziewczyna
młodsza poszukuje jakiegokolwiek posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 855

Początkująca
biurowa poszukuje posady, najchętniej na majątek. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 029

Fryzjer
dobry meski z ondulacją zwykłą, wodna szuka posady. Miejscowość obojętna, Kasiewicz, Golińska 18, powiat jarociński zdw 73 804

Aptekarska
siła pomocnicza meska, dobrze wpracowana poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański pod zdw 1173

Cukiernik
samodzielny szuka posady. Miejscowość obojętna. M. Czypicki, Półwiejska 36-II, m. 16. zdw 72 427

Elektromonter
z 13 letnią praktyką ukończonym kursem szkoły państwowej budowy maszyn, na prad stały i zmienny, wykonujący wszelką pracę w zakresie elektrotechnicwa szuka pracy. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 697

Elektromonter
szofer z długoletnią praktyką, samodzielnie przeprowadzający remonty poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 696

Siodlarz
znający prace tapicerską, lakiernictwo, garbowanie skór. 11 lat w posiadzie niewypowiedzianej żony, lat 39, bezdzietnie, zmienia posadę z powodu niedogodnych warunków. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 73 135

Ogrodnik
strzelec, tonaty lat 28, dobry fachowiec, może pełnić obowiązki leśnika, borowego i służącego z dobrymi świadectwami i poleceniami poszukuje posady od 1. I. 1932, lub wcześniej. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 992

Bankowiec
długoletni książkowy szuka zajęcia w godzinach po południowych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 587

Absolwent
6 kl. gimn. szuka praktyki u dentysty lub w drogerji także na prowincji. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 73 583

Urzednik
gospodarczy, kawaler lat 25, praktyki 5 lat, świadectwa i referencje pierwszorzedne, poszukuje posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje Kurjer Poznański zdw 73 786

Młynarz
samodzielny poszukuje posady od 1. II. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 805

Bufetowa
zdolna poszukuje posady zaraz lub 1. II. w Poznaniu lub na prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 064

Student
prawa poszukuje za skromnym wynagrodzeniem zatrudnienia. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 981

Panna służąca
z doskonałymi szcziem i dobrymi świadectwami poszukuje posady od 15 października lub 1 listopada. Zgłoszenia p. adres: Maria Bombalówna, M. Ustków, p. Warta, p. Turek wojew. łódzkie zdw 74 037

Monter - palacz
ogrzewania centralnego poszukuje posady palacza, względnie portierstwa, wszelkie reparacje wykonawca. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 588

Marszantka
samodzielną z dobrą praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 393

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem zaraz lub od pierwszego. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 394

Dziewczyna
skromnych wymagań z prowincji poszukuje posady z gotowaniem od zaraz, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 401

Gospodyni
z kilkoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 74 405

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady od 1. II. z dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 317

Samodzielną ksiązkowa bilansistka
biegła maszynistka polsko-niemiecka poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 74 307

Kucharka
wiejska, z prasowaniem sztywnej bielizny, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 259

Posługi
przed południem poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 706

200 zł
kaucji złożone za posadę ekspedjentki z całem utrzymaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 634

Szukam
posady dla bardzo dobrej i uczelowej 17 letniej dziewczyny do dzieci lub do pomocy w kuchni. Wawrzyniakowa, Jasna 1. Telefon 60-20. zdw 74 881

Inteligentna
młodziutka, miła, ładna panienka poszukuje posady w kawiarni lub cukierni jako kelnerka. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 124

Kucharka
samodzielną z dobrymi świadectwami poszukuje posady od 1. II. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 122

Elektromonter szofer
poszukuje posady za małym wynagrodzeniem, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 119

Ślusarz
był kierownikiem elektrowni z dobrymi świadectwami i kaucją przyjmie jakakolwiek posadę portiera, woźnego i t. p. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 113

Gospoia
do samotnej osoby z własną pościelą od 1. II. lub zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 111

Były bankowiec
obeznany z sprawami meldunkowymi poszukuje posady, administratora domów, magazyniera lub innej. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 319

500 zł
kaucji za utrzymanie posady woźnego, portjera lub innej. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 926

Stenotypistka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 888

Posługi
całodziennej z praniem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 899

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady, pół roku praktyki. Oferty Kurjer Poznański zdw 3120

Panienka
do posyłek i sprzątania biur przyjmuje posadę. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 944

Kowal
kawaler, po wojskowości, ma po soba szkołę podkuwaczki koni, poszukuje zaraz posady. Łaskawe oferty do Oredownika Wielkopolskiego zdw 73 946

Kucharka
poszukuje posady w lepszym domu ewtl. u samotnej osoby, lub w kasynie oficerskiem. Gotuje pierwszorzednie. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 963

Biegła
stenotypistka szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 436

Praczką
rzetelną, czysto pierze, szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 912

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 828

Panienka
poszukuje posady do dzieci lub do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 896

Dziewczyna
ucziwa z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady zaraz lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 077

Praczką
ucziwa szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 068

Dzielną
ekspedjentka kolonialna przyjmie posadę z utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 189

Praczką
szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 194

Pielegniarka
chorych, długoletnia praktyka w szpitalu poszukuje posady prywatnie lub u lekarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 196

Pokojowa
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 203

Panienka
wiejska poszukuje posady pokojowej, lub do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 300

Krawcowa
z dobrym krojem szyje poza domem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 286

Gospodyni kucharka
z bardzo dobrą i długoletnią świadectwem, znająca dobrą kuchnię, pieczenie ciast poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 74 260

Bielizniarka
piewszorzędna poszukuje posady pracuje w domu, poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 081

Młynarz
kilkoletnia praktyka poszukuje posady w parowym, motorowym lub wodnym młynie, obeznany wszelkimi nowoczesnymi maszynami. Również obsługą motoru szlącego i Diesla. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 73 846

Mistrz ślusarski
znający nowoczesne urządzenie transportowe, automaty, także obsługę wszelkich maszyn i motorów pednych szuka posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 74 343

Dziewczyna
lepszej rodziny samodzielnie gotowaniem i prasowaniem sztywnej bielizny z własną pościelą poszukuje posady od 1. II. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 347

Posługę
przyjmie od zaraz lub od 1. II. Adres wskazuje Kurjer Pozn. zdw 74 481

Pomocnik
z branży kolonialnej poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 555

Ekspedjentka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 556

Krawiec
meski, damski szuka pracy przyjmie również w domu. Działdowski, Grobla 19, II, p. m. 25. r. w. 3141

Dyplomowany
mistrz murarski i ciesielski, długoletnia samodzielną praktyką szuka posady w większym przedsiębiorstwie lub majątku. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 242

Dziewczyna
szuka posady bez spania lub posługi z praniem. Świadectwa dobre. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 225

Krawcowa
szuka posady do szycia i przeróbek. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 346

Dziewczyna
czysta, pracowita, umiejąca dobrze prac poszukuje posady zaraz do wszystkich prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 456/7

Zarząd
domu u samotnej osoby przyjmie pracowniczką umysłową w trzydziście, inteligentnej rodzinie w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 8143/44

Sierota
ucziwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 327

1-2 pokoi
kuchnia poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 549

Przyjmę
posadę portjera, małżeństwo bezdzietne z ogrzewaniem lub bez zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 74 548

Gospoia
samodzielną ucziwa, subtelna przyjmie stałą posadę od 1. II. u jednej lub dwóch osób. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 545

Stolarz
da wynagrodzenie temu, kto wskaże posadę fachową lub podobną. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 543

Służąca
szuka posady do wszystkiego z pomocą gotowaniem, u starszych państwa, najchętniej Malopolan. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 542

Krawcowa
domowa szuka pracy, wyjedzie chętnie wieś. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 364

Z kaucją
5.000 zł poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 411

Ekspedjentka
branży towarów krótkich, galanterji i konfekcji damskiej, z ośmioletnią praktyką szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 472

Dziewczyna
do wszystkiego z dobrimi świadectwami gotowaniem, poszukuje posady zaraz lub od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 628

Panienka
która pracowała trzy lata w składzie kolonialnym poszukuje posady, choć za małym wynagrodzeniem od 1. XI, najchętniej w składzie piekarskim. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 74 627

Lektorka
wykształcona (uniwersytet francuski) szuka posady za pokój, utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 469

Dziewczyna
ucziwa, skromna poszukuje miejsca do wszystkiego zaraz lub od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 460

Krawcowa samodzielną
na suknie płaszczki i t. d. poszukuje posady do szycia poza dom. Pocztowa 22, m. 16. zdw 74 455

SCALA 8 30 PROGRAM SENSACYJNY 4-4 ZŁOTE MARSZAŁKA FOCHA 4. VARIETÉ TEL. 65-73

Wychowawczyni nauczycielka, długoletnie świadectwa, kochająca dzieci, przyjeżdża do rodziny, także wyreczytelki lub bony. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 574

Dziewczyną samodzielną do gotowania, dobiegłymi świadectwami, pracownica i bardzo czysta, szuka posady lub posługi bez spania od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 688

400 zł dam temu, kto mi pomoże do osiągnięcia posady żonatego urzędnika gospodarczego. Polecania bardzo dobre. Zgłoszenia do Kurjera Pozn pod zdw 74 642

Wielkopłanka kilka lat praktyki w majątku, biegła w polskim niemieckim i gospodarstwie domowym szuka posady biurowej lub wyreczytelki. Oferty uprasza Kurjer Pozn. zdw 74 635

Urzędnik gospodarczy inteligentny Pomorzanie, lat 26, wykształceniem lepszym. Szkoła Rolniczą 6 1/2 roczną praktyką zamieszkały w majątku, szuka posady lub posługi bez spania od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 638

Dziewczyną samodzielną do gotowania, dobiegłymi świadectwami, pracownica i bardzo czysta, szuka posady lub posługi bez spania od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 688

Piekarzowi młodemu dam posadę za wyposzczeniem 600 złotych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 696

Uczennice do haftów i filet przyje. Rauschow. Grobla 27. zdw 74 654

Poszukuję 2 rzetelnych panów bez gwarancji na Poznań, tygodniówka 50 zł. Zgłoszenia z dokładnym życzyrosem Kurjer Pozn. n. w 6 346

Podróżujący na takturę z kaucją do banku potrzebny. Wyczerpujące oferty Kurjer Pozn. zdw 74 468

Bufetowa z kaucją 500 zł od zaraz. „Kra-kowianka”. Aleje Marcinkowskiego 5. zdw 74 462

Sprzedawców wymownych z 300 zł w Poznaniu i miejscowościach węzłów kolejowych do sprzedaży kupowanych artykułów, wysoki procent. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 676

Szczotki do rąk zębów włosów ubrań tania - wielki wybór Perfumerja J. Domicz, plac Wolności 7. Pw 7817-39, 171

Służąca uczciwa, kochająca dzieci, z samodzielnym gotowaniem i małym praniem posiadając długoletnie świadectwa może się natychmiast zgłosić. Kraszewskiego 11, mieszkanie 11. zdw 74 661

Kilka pań różnych zawodów przyjeżdża stara znana firma do przyjemnej pracy zewnętrznej. Wysoki zarobek i byt zapewniony. Zgłoszenia z dokumentami w poniedziałek od godziny 9-12, 3-5 Waly Jana III 12, parter, lewo zdw 74 662

Biuralistka początkująca potrzebna. Warunki Kurjer Pozn. zdw 74 679

Freblanka dobra wychowawczyni, z długoletnią praktyką i dobrze polecona dla dwuletniego chłopczyka potrzebna od 1 listopada. Zgłoszenia z odpisami świadectw i fotografii pod „Dwuletni” do „Par”, Bydgoszcz. Pw 8160-63,562

Absolwent wyższej szkoły handlowej, znajdzie korzystną praktykę. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 533

Wojażer z kaucją na stałą posadę potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 73 497

Apteka w Mosinie poszukuje dwa razy w miesiącu stałego całodziennego (środki) zastępcy. Do ofert proszę dołączać wymagania. zdw 73 843

40 zł dziennie mogą zarobić energiczni panowie i panie. Bliższe informacje Waly Zygmunta Augusta 2 m 5 Piątek i sobota godz 11-13 i 16-18. zdw 74 096

Chcesz otrzymać posadę? Naucz się pisać na maszynie „Remington”. Zapisy codziennie w firmie Block-Brun w Poznaniu. Plac Wolności 8. I. piętro. Pw 7808 30,153

Bez ryzyka może zarobić każdy 20 do 30 procent przy sprzedaży białej trkotajęcej pończochy skarpet itp za minimalną kaucją. Oferty Kurjer Pozn. zdw 66 250

Uwaga Zastępcy różnych branż i tacy, którzy zastępcami nigdy nie byli, poszukiwani są dla wielkiej instytucji bankowej, celem sprzedaży kupowanego artykułu na raty. Osobiste zgłoszenia wraz z dowodami przyjmujemy nasz umiarkowany urzędnik w Poznaniu. Hotel Britannia dnia 18 października od 9-1 i 3-5. n. w 6350

Magister z praktyką, prima referencje, znajomością języka niemieckiego potrzebny od 1. 11. Zgłoszenia z podaniem warunków do apteki w Wolsztynie. dw 1 398

Inkrustator drzewny żelosi się. Kurjer Pozn. zdw 74 249

Apteka w Poznaniu poszukuje maturzysty na 2 letnią praktykę przed studiami lub magistra początkującego. Oferty z podaniem pretensji Kurjer Pozn. zdw 73 880

Podzastępców także hurtowników poszukuje celem sprzedaży (składom spółdzielniom) oszczędnego, użytkowego, bezkonkurencyjnego artykułu. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 74 010

Uczeń uczelny potrzebny. Rzeźnictwo. Górna Wilda 53. zdw 74 362

Paniąka do dzieci, najchętniej szyciem, inteligentna młda, zdrowa, z praktyką do dziewczynek 2-4 latka potrzebna „Tekstyl”. Kantarka 6. zdw 74 204

Posługaczka czysta do południa potrzebna zaraz. Łąkowa 7a. m. 18. zdw 74 180

Służąca zaraz. Adres Kurjer Pozn. zdw 74 237

Ucznia szkoła handlowa biegłym rachowaniem i warunkiem władający językiem niemieckim w słowie i piśmie przyjeżdża przedsiębiorstwo przemysłowe handlowe. Zgłoszenia z własnoręcznie pisanym życzyrosem do Kurjera Pozn. zdw 74 243

Potrzebna pracownica obznajmiona z pończoszniczą maszyną „Record”. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 282

Samodzielne krawcowa oraz uczennica mogą się zgłosić. Za Bramką 5b. m. 7. zdw 74 195

Wyuczę szycia za pomocą w gospodarstwie domowym. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 202

Parkietówki potrzebne. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 209

Chłopiec do posyłek potrzebny. Zgłoszenia poniedziałek, godzina 10. Pocztowa 31, wysoki parter, prawo. zdw 74 342

Fryzjerka dzielna lub fryzjer damski może się zgłosić. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 360

Uczeń uczennica potrzebni. Zakład fryzjerski 3 Maja 4. zdw 74 339

SCALA 8 30 PROGRAM SENSACYJNY 4-4 ZŁOTE MARSZAŁKA FOCHA 4. VARIETÉ TEL. 65-73

Podróżującym dodatkowy dobry artykuł Zgłoszenia Koperska 2. II. lewo. zdw 74 564

Dwóch uczni krawieckich poszukuje zaraz Chudziński mistrz krawiecki Gdynia, Św. Wojciech n. w 62907

Służąca do wszystkiego i do drobiu potrzebna. Półwiejska 2. m. 1. zdw 74 416

Dochodząca do dziecka potrzebna zaraz. Zgłoszenia Dąbrowskiego 151. I. prawo. zdw 74 614

Służąca z gotowaniem potrzebna. Buda-ski, Maszalska 5a. zdw 74 493

Domokrążny młody, wymowny, poszukiwany sprzedaż obrazów. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 499

Mecz, który zadecyduje o wejściu do klasy A Liga - Poznania odbędzie się w niedzielę, 18 b. m., o godz. 11-tej przed południem na Stadionie Miejskim. zw 11490

Zarobisz 300 zł miesięcznie pracując na maszynie pończoszniczej „REKORD”, na zakup której potrzeba gotówki zł 340 reszta na spłaty. Towar wykonany na tej maszynie odkupujemy pod gwarancją - Wełna bawełna i jedwab pocenach fabrycznych. - Nauka i prospekty bezpłatnie. „REKORD” Anna Artymkowa, Król.-Huta, ul Wolności 23. Tw 408

Paniąka z dobrej rodziny, znajomością, gotowaniem w pensjonacie poszukuje posady do kuchni pod kucharką wzgl. dyspozycji pani domu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 568

Bona - wychowawczyni z dłuższą praktyką, zna szycie, rolówki, gospodarstwo domowe poszukuje posady odpowiedniej. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 563

Młynarz z długoletnią praktyką, samodzielną, lat 47, obeznany z wszelkiego rodzaju maszynami, zmianilby chętnie posadę od 1. 11. lub później, również na stanowisko samodzielnego wzgl. 1-go pracownika, gdzieby można trzymać ucznia lub pomocnika. Najchętniej w mieście. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 74 657

Starsza służąca, z dobrym poleceniem szuka posady. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 580

Pokojowa z dobrymi świadectwami poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 569

Posługi poszukuje zaraz lub 1. 11. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 426

DZISIAJ W KINIE Apollo: „Wygnańcy (1905)”. Aurora: „Upiór Stepu”. Casino: „Gabinet Dr. Caligari”. Colosseum: „Karkołomne Zakrety”. Corso: „Ludzie wiecznego mroku (Górnicy)”. Edison: „Kob eta”. Harfa: „Ogród Allaha”. Kapitol: „Wyspa Straceńców”. Kino Metropolis: „Cudza narzeczoną”. Odeon: „Głód Seksualny z życia powojennej młodzieży”. Renaissance: „Miłość kadeta i czerwony pirat”. Kino Roxy: „Przygody przyzwoitej Panny”. Słońce: „Madame Szatan”. Scala - Varieté: „Program sensacyjny”. Tęcza: „Dzie „częta z bale”u”. Wilsona: „Maska obludy”.

Karmelkarz dzielny wszelkie gatunki, także konfekty poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. jw 1736

Kucharka młoda szuka posady w majątku lub w mieście pod dyspozycją pani domu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 703

28 WOLNE MIEJSCA Stała posadę w poważnej instytucji natychmiast otrzyma inteligentny i do-brze polecony biuralista za złożeniem kaucji zł 1500. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 578

Agentów ustosunkowanych w składach na Poznań oraz większe miasta do sprzedaży przyczynnych wag za dobrem wynagrodzeniem, przy zyjnym poszukuje się. Dysponują niewielkim kapitałem mając pierwszeństwo. Oferty nadsłać „Par”. Aleje Marcinkowskiego 37,302. Pw 8159-57,302

500 zł miesięcznie zarabia u nas panie w średnim wieku. Dla zdolnych pań dalszy awans zapewniony. Fachowość zbyteczna. Tylko panie mające szczerą chęć do poważnej pracy zechcą się zgłosić z dowodem osobistym w poniedziałek, 10-12 i 2-4. Prusiewiec, Młyńska 9 zdw 74 656

Wyciąć! Zachować! Obwieszczenie. Z dniem dzisiejszym wina nasze są do nabycia we wszystkich handlach win kolon, w kraju po nast cenach ZNIZONYCH:

Nr. 1. „ZŁOTA RENETA” białe wytrawne	2,25	1,25
Nr. 2. „Złota Reneta” białe półsłodkie	2,50	1,35
Nr. 3. „Złota Reneta” białe słodkie	2,75	1,45
Nr. 4. „Vermouth” lecznicze, deserowe	3,00	1,60
Nr. 5. „Czerwone Wytrawne”	2,50	1,35
Nr. 6. „Czerwone Mocne”	2,75	1,45
Nr. 7. „PORTWEJN Krajowy” b. stare	3,50	1,85
Nr. 8. „Tokay” białe deserowe	2,50	—
Nr. 9. „Miód PIAST” trójniak	4,00	2,50
Nr. 10. „Królowna Renet” białe łagodne	2,50	1,35
Nr. 11. „MALAGA Krajowa” czerw. deser	3,50	1,85
Nr. 12. „Kruszwica” jablecznik półsłod.	1,80	—
Nr. 13. „MADERA Krajowa” białe stare	3,00	1,60
Nr. 14. „RENETA” sok jabł. bez alkoh.	1,50	0,85
Nr. 15. „Czerwone półsłodkie”	1,80	—

Pomimo niżki cen jakość win naszych pozostaje pierwszorzedną, czego dowodem jest WIELKI ZŁOTY MEDAL na Wystawie wyrobów cukrowych w Warszawie we WRZESNIU bież. roku.

Kujawska Wytwórnia Win H. MAKOWSKI w Kruszwicy. Pw 8105-41,25

Dzielna ekspedientka z branży rzemieślniczej może się zaraz zgłosić. Potocki, Półwiejska 30. zdw 74 348

Paniąka branży galanterijnej dobrze pisząca na maszynie potrzebna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 063

Rzadka okazja! Brylanty para. 9 1/4 karata, piękne, bardzo tania do nabycia W. Szulc, pl. Wolności 5. Pw 8 177 41,166

Pieniądze zarobi każdy artykułami pierwszej potrzeby. Aleje Marcinkowskiego 2 parter „Kmetz”. zdw 74 065

Służąca do wszystkiego potrzebna ul. Nie-golewskich 1. miesz. 4 zdw 74 408

Krawcowa domowa potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 587

Przyjmie jeszcze na kurs ondulacji, manicure Salon Fryzjerski, opłata 30 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 554

Posada dobry zarobek z gotówką 400 zł do objęcia. Zgłoszenia „Pawilon” Marszałka Focha 15. zdw 74 520

Sprzedawca inkasent z kaucją 1500 potrzebny Oferty Kurjer Pozn. zdw 3155

Humor zagraniczny. — Wszakże zakazałem pani używać telefonu do rozmów osobistych! — Panie dyrektorze, to był klient. — Wobec tego zakazuję pani do mych klientów mówić: „Kochanie”. (Humorist, Londyn). S. F.

Przedpłata na listopad 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5,01 kwartalnie zł 15,03, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9,00, w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6 łamowej 25 gr., na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej 100 gr., na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potoczными 200 gr. od 1-łamowego miliona porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nocy wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „Drobne” do godz. 11, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia: siowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072. w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P K O Poznań nr 200 149.